Primorski DNEVNIK

Št. 118 (15.220) leto LI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

PETEK, 5. MAJA 1995

CISALPINA GESTIONI S.p.A.
investicijski skladi
pri
BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Minister nam dolguje jasnost

VOJMIR TAVČAR

Ali je milanski sodnijski tim »čiste roke« spet pod udarom? K takemu zaključku navaja novica, ki jo je včeraj objavila predsednica poslanske pravosodne komisije Tiziana Maiolo, po kateri naj bi pravosodno ministrstvo odredilo disciplinski postopek proti šefu milanskega državnega tožilstva Francescu Saveriu Borrelliju, njegovemu namestniku Gerardu D'Ambrosiu in tožilcema Piercamillu Davigu in Gherardu Colombu. Maiolova je vedela celo, da disciplinski postopek zadeva tako odnos tožilstva do ministrskih inspektorjev kot tudi njihovo domnevno zlorabljanje preventivnega pripora.

Novice, ki jo je Tiziana Maiolo objavila s posebnim sporočilom, pravosodno ministrstvo ni hotelo ne potrditi ne demantirati. Novinarjem, ki so zahtevali informacije, so funkcionarji odgovarjali, da ni ministra. In tudi tožilstvo pri kasacijskem sodišču, ki bi moralo raziskati morebitne pomanjkljivosti milanskih kolegov, ni hotelo povedati, ali je novica resnična. Vprašati morate ministra, je zavrnil novinarje vršilec dolčnosti šefa kasacijskega tožilstva. Se bolj molčeči so bili v Milanu, kjer nihče ni šel dlje od »no comment«.

Na osnovi dosedanjih informacij je tezko oceniti, ali je pravosodni minister res začel postopek proti tožilstvu in za kakšen morebitni postopek sploh gre. Tiziana Maiolo je prisegala na verodostojnost svojih virov in priložnost izkoristila za oster napad proti milanskemu sodnijskemu timu čiste roke. Najmanj kar lahko rečemo je, da je tako ravnanje predsednice pravosodne komisije nenavadno.

Nenavadno pa je tudi ravnanje pravosodnega ministrstva. Če je bila novica resnična, bi jo moralo potrditi, v nasprotnem primeru pa jasno in nedvoumno demantirati, ne pa se iti neke vrste skrivalnic z novinarji in se sklicevati na domnevno odsotnost ministra. Preiskava o podkupninski aferi, ki jo vodi milanski tim, je preveč zahtevna, da bi si ministrstvo lahko dovolilo take igrice. Poleg tega pa naj bi bil morebitni postopek osnovan na poročilu inspektorjev, proti katerim se je Borrelli pritožil zaradi njihove prevelike vsiljivosti in neumestne radovednosti.

Preiskava čiste roke je razkrila marsikatero umazano zakulisje italijanske republike. Tudi zaradi tega ministrstvo dolguje sodnikom in državljanom predvsem jasnost.

»Čiste roke« pod udarom

RIM - Ali je pravosodno ministrstvo odredilo disciplinski postopek proti milanskemu državnemu tožilstvu? Na domnevo je včeraj prva namignila predsednica poslanske pravosodne komisije in velika nasprotnica milanskega poola Tiziana Maiolo. Maiolova se je sklicevala na vire pravosodnega ministrstva in rekla, da v verodostojnost novice ne dvomi.

Po besedah Maiolove naj bi disciplinski postopek zadeval šefa tožilstva Francesca Saveria Borrellija, njegovega namestnika Gerarda D'Ambrosia in tožilca Piercamilla Daviga in Gherarda Colomba. Bivši minister Alfredo Biondi pa je dodal, da naj bi postopek usmerjen tudi proti generalnemu tožilcu Giuliu Catelaniju. Osnova za domnevni disciplinski postopek pa naj bi bilo poročilo inšpektorjev, ki jih je na tožilstvo poslal Biondi.

Na tožilstvu niso hoteli komentirati novice, ki je izzvala precejšnje presenečenje v združenju sodnikov. Pravosodno ministrstvo in kasacijsko sodišče pa novice ni hotelo potrditi ali demantirati.

Železarni se obeta rešitev

TRST - Družba Bolmat in jeklarska grupa Luigija Lucchinija sta predstavili skupno ponudbo za odkup škedenjske železarne; zanjo sta pripravljeni odšteti 51,2 milijarde lir, kolikor je znašala izklicna cena za včerajšnjo drugo dražbo v tem letu. Zadeva še ni rešena, ker bo treba rešiti nekaj procedurnih problemov, pomeni pa važen korak naprej. To priznavajo tudi izredni komisarji tovarne, deželna uprava, industrijci in sindikalisti.

Na 5. strani

Pokojninska reforma: pogajanja preložena na danes popoldne Trgi potrdili Diniju popolno zaupanje

RIM - Dini hoče resno reformo pokojninskega sistema in trgi mu pritrjujejo. Kljub polemikam, ki so se vnele na predvečer za včeraj napovedanega začetka odločilnega kroga pogajanj, in kljub njegovi 24-urni odložitvi so mu namreč včeraj potrdili široko zaupanje. Lira se je okrepila v menjavi z vsemi 19 valutami na tečajnici Banke Italije in se ovrednotila tudi v tujini, milanska borza pa je pridobila skoraj odstotek in vrednost poslov približala tisoč milijardam lir. Za Dinijevo vlado pa to ni samo prizanje, ampak tudi močna obveza, da za uspešno izpolnitev zadnje točke svojega programa zastavi vso svojo spretnost in vse razpoložljive moči.

Polemike, ki so izbruhnile v sredo zaradi zaostritve stališča sindikata CGIL, so včeraj zamenjali zmernejši toni, tudi iz njegovih vrst . Neuradno se je izvedelo, da je prišlo tudi do vrste neformalnih srečanj, na katerih naj bi vlada in sindikati skušali omiliti največja razhajanja, medtem ko je uradna nota iz palače Chigi odložitev začetka zadnjega kroga pogajanj utemeljila s potrebo po izpopolnitvi nekaterih računov.

Na 2. in 11. strani

ITALIJA / PREDSEDNIK FI VČERAJ NA KVIRINALU PRI SCALFARU

Berlusconi za referendume o televizijskem sistemu

S predsednikom republike je govoril o položaju v državi

RIM - Silvio Berlusconi se je najbrž vdal v usodo in pristal na to, da bi bile predčasne politične volitve oktobra. Vendar pred tem namerava zaigrati vse za vse na referendumih o televizijskem sistemu, ki bodo junija.

To izhaja iz pogovora, ki ga je imel Berlusconi z novinarji po včerajšnjem srečanju s predsednikom republike Oscarjem Luigijem Scalfarom. Pogovor je trajal dve uri in pol in je po Berlusconijevih besedah zadeval politični položaj v Italiji ter problem referendumov.

Predsednik Forza Italia ni povedal veliko o vsebini srečanja. Rekel je le, da je zahteval čimprejšnje politične volitve in dodal, da se referendumom o televizijskem sistemu ne bo mogoče izogniti. Vse kaže, da namerava Berlusconi te referendume spremeniti v neke vrste referendum za ali proti njemu samemu, kar pa precej vznemirja njegove sopotnike v Kartelu svobočin.

Na 3. strani

VOJNA V BIVŠI JUGOSLAVIJI / MARTIĆ IN KARADŽIĆ IZSILJUJETA ZDRUŽENE NARODE

Novi srbsko-hrvaški boji v Slavoniji

ZAGREB - V Pakracu so včeraj znova izbruhnili spopadi med srbskimi vojaki, ki so jih hrvaške sile obkolile med operacijami za osvoboditev zahodne Slavonije, in enotami hrvaške vojske in policije. Približno 200 od skupaj 900 preostalih srbskih upornikov se ni hotelo pridružiti svojim kolegom, ki so položili orožje, potem ko so jim hrvaške oblasti zagotovile pomilostitev in miren umik čez Savo v Bosno. Po dveh urah srditih bojev so mnogo močnejše hrvaške sile prestopile nekdanjo nadzorno točko ZN in zasedle še preostali del mesta.

Večina upornikov se je predala, med njimi tudi srbski brigadni poveljnik Harambašić in dva civilna predstavnika krajinskih oblasti. Kljub temu je po gozdovih okrog Pakraca tudi zvečer odmevalo streljanje.

V Kninu sta se sešla krajinski predsednik Martić in Radovan Karadžić. V skupni izjavi sta zagrozila z vojaško akcijo za vrnitev izgubljenega srbskega ozemlja, če ZN ne zagotovi; vrnitve hrvaških sil na izhodiščne položaje. Krajinski zunanji minister Babić pa je zavrnil povabilo mirovnih posrednikov Stoltenberga in Owna na pogajanja s Hrvati v Ženevi, čeprav so ZN pred tem sporočili, da bo do sestanka gotovo prišlo.

Jacques Chirac napovedal referendum o Maastrichtu

PARIZ - Pred nedeljskim drugim krogom francoskih predsedniških volitev je včeraj konservativni kandidat Jacques Chirac napovedal pobudo, s katero je veliko tvegal. Če bo 7. maja izvoljen, bo prihodnje leto Francozom omogočil, da se na referendumu izjasnijo o drugi fazi maastrichtskega sporazuma o Evropski zvezi.

Na 16. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Prvi seji občinskih svetov v Dolini in Zgoniku

Dolinski občinski svet je sinoči na prvi seji soglasno (tudi z glasovi opozicije) odobril program župana Borisa Pangerca in njegove uprave. Z vzdržanjem SSk so v sredo zvečer program nove uprave županje Blažinove odobrili tudi v Zgoniku.

Stran 4

S prihodnjim šolskim letom slovenske jasli v Trstu

Če bo dovolj otrok vpisanih, bodo s prihodnjim šolskim letom odprli v mestu slovenske jasli. Starši pa morajo pohiteti z vpisom, za kar imajo čas samo še do 10. t.m.

Stran 5

Goriški sindikati o zdravstvu

Sindikalne zveze ostro kritizirajo zdravstvene upravitelje in predlagajo vrsto popravkov k načrtu o reorganizaciji zdravstva na Goriškem.

Stran 9

Trikrat Lojze Spacal

Tržaški slikar Lojze Spacal se v tem obdobju pripravlja kar na tri razstave, in sicer v Benetkah, Ljubljani in Stanjelu.

Stran 13

POKOJNINSKA REFORMA / MED POLEMIKAMI IN UGIBANJI

Zadnji krog pogajanj preložen na danes

24-urna odložitev naj bi omogočila dodatna posvetovanja

RIM - Kaj je Diniju svetovalo ali ga celo primoralo, da je za včeraj ob 15. uri napovedan začetek zadnjega kroga pogajanja za pokojninsko reformo najprej preložil za nekaj ur, potem na danes dopoldne in nazadnje na danes ob 15. uri? Uganka, okoli katere so se gibala najrazličnejša ugibanja, ni prejela zanesljivega odgovora, diskretnost neposredno vpletenih pogajalcev pa daje slutiti, da ne gre za zlovešč znak, ampak za skrajno previdnost, s katero želijo vlada, sindikati in delodajalci preprečiti propad začetega dela.

O tem govorijo pomirjujoči toni, ki so včeraj prišli iz sindikalnih vrst, tudi iz CGIL, zaupanje, ki so ga po večernem sestanku s predstavniki vlade kazali voditelji Confindustrie, in konec koncev tudi zagotovila ministra za delo Tiziana Treua, da se premise za zaključek pogajanj sploh niso skvarile. Uradno pojasnilo palače Chigi, da je do 24-urne odložitve pogajanj prišlo iz tehničnih razlogov (manjkali naj bi še nekateri računi) marsikoga ni prepričalo in šušljalo se je, da so »godljo« zakuhali avtonomni sindikati, ki zahtevajo enako besedo kot jo imajo konfederalni. Nepotrjene so ostale tudi vesti, da je prišlo včeraj do neformalnih srečanj med predstavniki CGIL, CISL in UIL, pa tudi do »skrivnih« sestankov le-teh s predstavniki vlade. Dini, ki je popoldne za nekaj ur zapustil palačo Chigi, naj bi se tako prav daleč od nediskretnih novinarjev sestal z nekaterimi sindikalisti, da bi zgladil pot za začetek današnje pogajalske runde.

To so torej le ugibanja, stvarnost pa je ta, da je CGIL glavni obtoženec za polemike, ki so se vnele okrog zaključka pogajanj. Najbolj se v Cofferatija zaganjajo avtonomni sindikati, ki ga krivijo, da je delavcem obljubljal nemogoče in da ima zdaj težave z Dinijem. Vlogo gasilcev pa igrata CISL in UIL, ki izpostavljata nujnost enotnega nastopa sindikatov na pogajanjih in prav tako enotnega prevzema odgovornosti za njihov izid.

Danes naj bi se torej začelo zares. Neuradno se govori, da so v programu najprej tri ločena srečanja vlade, in sicer s konfederalnimi sindikati, nato z avtonomnimi in naposled še s Confindustrio. Potem naj bi pogajanja stekla brez prekinitev vse do zaključka ali pa - do propada. Kljub številnim nasprotnikom take rešitve pa bi bilo vseeno tudi mogoče, da bi sporazum zadeval le najpomembnejše točke, ostalo pa bi prepustili parlamentarnemu itru. Med glavnimi vprašanji ostaja na prvem mestu še vedno upokojitvena starost, ureditev prehodnega obdobja med starim in novim sistemom, določitev letnice popolnega začetka veljave novega sistema (za sindikate naj bi se to zgodilo leta 2013, za vlado pa leta 2003), vključitev (ali ne) avtonomnih delavcev in tistih katergorij, ki imajo svoje pokojninske zavode itd. Problemov je torej nickoliko, Dini pa je gotovo preveč preudaren, da bi tvegal polom.

RIM / SCALFARO IN MLADI

Pravi vir miru so človekove pravice

Pred rimsko občinsko palačo srečanje med študenti in veterani svetovne vojne

RIM - »Samo če boste imeli pogum, da začnete pri vrednotah in človeških pravicah boste lahko dojeli vir miru in in vzroke vojne.« To je bil učni napotek, ki ga je predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro včeraj naslovil mladim študentom, ki so na trgu pred rimsko občinsko palačo proslavljali 50. obletnico osvoboditve. Skupaj z mladimi so bili pristoni predstavniki borcev iz 24 držav, ki so simbolično predali študentom štafetno palico 50 let po koncu druge svetovne vojne.

Skupaj s predsednikom Scalfarom so bili šrisotni tudi predsednik vlade Lamberto Dini, obrambni minister Domenico Corcione, predsednika senata in poslanske zbornice Carlo Scognamiglio in Irene Pivetti, zunanji minister Su-

RIM / TELEVIZIJSKI SISTEM

Referendumom naproti

Stranke se najbrž ne bodo uspele dogovoriti pred 11. junijem

RIM - Italijanski volilci se bodo morali 11. junija najbrž izreči tudi o štirih referendumih, ki zadevajo radijski in televizijski sistem. Nekatere stranke bi se sicer raje izognile tem referendumom in spremenile zakon, ki ureja radijske in televizijske oddaje, vendar težko je verjeti, da jim bo uspelo premostiti nasprotovanje tistih, ki so se odločili za referendum.

Med zagovornike referenduma se je po daljšem oklevanju vpisal Silvio Berlusconi, ki je včeraj ocenil referendum kot »božjo sodbo, ki ne bo zadevala samo televizijo, ampak bo imela daljnosežnejše politične posledice«. Njegov sodelavec Cesare Previti pa je levosredinskim strankam predlagal možno kompromisno rešitev: tako Fininvest kot Rai naj bi postali »public company«, v kateri bi vsak zasebnik lahko imel dokaj nizek odstotek delnic.

Tudi predsednik posebene komisije poslanske zbornice za reformo radijskega in televizijskega sistema Giorgio Napolitano se je sprijaznil z dejstvom, da se referendumom najbrž ne bo mogoče izogniti. Po njegovi oceni se bo delo komisije nadaljevalo tudi po 11. juniju in bo moralo pripraviti temelj za zakon, ki ga bo po referendumih, kakršen koli bo njihov izid, treba vendarle sprejeti tudi ob upoštevanju razsodbe ustavnega sodišča.

Včeraj se je vnela polemika o propagandi za referendume. Predstavniki vseh levosredinskih strank so obtožili Fininvest, da je obšla določila o propagandi z zvijačo. Nameščala naj bi gesla za ne na referendumih na stadionih in drugod, tako pridejo posredno v oddajo.

NEAPELJ / PODKUPNINSKA AFERA

Japicca izpuščen na prostost

Menedžer je pojasnil odnos med Fininvestom in Canale 8

NEAPELJ - Po 12 urah zaslišavanja je bil menedžer Fininvesta v Neaplju Maurizio Japicca izpuščen na prostost. O vsebini zaslišavanja iz sodnih krogov ni prodrla nobena novica razen ocene, da je Japicca v bistvu potrdil teze, s katerimi je tožilstvo odredilo zaporni nalog. In prav dejstvo, da je menedžer priznal dogodke naj bi prispevalo k odločitvi sodstva, da Japicco izpusti na prostost.

Menedžer, ki se je včeraj dopoldne srečal z novinarji, je povedal, da »sem sodnikom pojasnil dejstva tako, kot jih poznam«. Po njegovih besedah je Fininvest vedela, da je bila neapeljska televizijska postaja last bivših poslancev Paola Cirina Pomicina, Francesca Di Lorenza in Giulia Di Donata, vendar s postajo ni sklenila dogovora, da bi pomagala politikom, amapak zato, ker ji je to koristilo. Dodal je, da je pred tem imela Fininvest podobno pogodbo s postajo Telecapri, ki je nato dogovor preklicala. Zato naj bi se milanska grupa obrnila na Canale 8.

»Sodnikom sem povedal, kar sem vedel. Sedaj naj moje izjave ocenijo, kot želijo. Rekel pa bi, da Fininvest ne odgovarja sliki, ki so si jo ustvarili sodniki,« je še povedal Japicca.

Japicca je kritiziral sodnike zaradi aretacije. Dejal je, da je že pred časom zaprosil tožilstvo, naj ga zasliši, vendar njegove vloge sodniki naj ne bi bili upoštevali in so se raje odločili za bolj spektakularno aretacijo. Včeraj zvečer je tožilstvo spet zaslišalo menedžerja, da bi še poglobilo nekatere aspekte sredinega zaslišavanja.

NOVICE

Zakonit odtegljaj »6 od tisoč«

RIM - Ustavno sodišče meni, da je neosnovano vprašanje ustavnosti člena 7 zakonskega dekreta št. 333/92, ki je določal, da za leto 1992 izredno obdavčijo bančne in poštne depozite (dekret je predvideval odtegljaj 6 od tisoč na omenjene depozite). Ustavni sodniki med drugim pravijo, da je bil odtegljaj zmeren, da zakonodajalec ni prekoračil diskrecije na davčnem področju in da je bil ukrep »enkraten« ter ni spremenil davčnega sistema v vseh njegovih komponentah.

Hišni pripor za Cominciolija

MILAN - Sodniki so sprejeli prošnjo Romana Cominciolija, bivšega koordinatorja »Forza Italia« za Sardinijo, ki bo odslej v hišnem priporu. Proti Comincioliju, ki se je preiskovalcem javil prostovoljno pred približno desetimi dnevi, so izdali zaporni nalog pod obtožbo namernega stečaja, potem ko je propadla družba Egs, ki jo je vodil. V preiskavo je vpletenih 36 oseb, in sicer zaradi domnevnih nepravilnosti pri Publitalia. Med zaslišavanji naj bi bil Comincioli priznal, da je sodeloval pri lažnem fakturiranju.

Ubili Albanca in hudo ranili njegovega brata

MILAN - Pred nekim kioskom v predmestju Milana so prejšnjo noč ubili nekega Albanca in hudo ranili njegovega brata. Po izsledkih kvesture je brata z noži napadla skupina njunih rojakov, nakar so ju drugi rojaki odpeljali v bolnišnico, kjer pa je eden izdihnil, a zdravstveno stanje drugega je zelo težko. Preiskovalci menijo, da je do prepira prišlo zaradi kontrole nad prostitucijo.

SALERNO / ZAPOR »FUORNI«

Pazniki omogočali zapornikom veselo in lagodno življenje

Prijeli so jih 14 in odpeljali v vojaški zapor - V Fuorniju tudi šampanjec

SALERNO - Kaže, da so se mirno posluževali mobitelov, pili šampanjec, nasploh živeli v velikem udobju. Na izolacijo je spominjalo samo ime, imeli so mamila, denar. Pripadniki raznih klanov naj bi se tudi nemoteno sestajali in sklepali o upravljanju zakupov, prekupčevanju z mamili, prostituciji, oderuštvu, pomoči raznim politikom ob volitvah, o strategiji na raznih procesih itd. To se je dogajalo v zaporu »Fuorni« v Salernu. Sedaj so jim naposled stopili na prste in za rešetkami (tokrat vojaške ječe) se je znašlo tudi štirinajst paznikov, ki so zapornikom v Fuorniju omogočali lagodno življenje. Vodil naj bi jih policijski pomočnik Michele Grimaldi, ki je lahko računal na pomoč raznih inšpektorjev, podčastnikov in navadnih agentov. Vse so spravili za rešetke, dolžijo pa jih kamorističnega združevanja, korupcije, prekupčevanja z mamili, izkoriščanja uradne funkcije. Dogodki segajo v desetletje 1980-1990. Na dan pa ni prišlo nič takega, kar bi bremenilo ravnatelje zapora, ki so si sledili v tistem obdobju.

Ostalih šest zapornih nalogov (skupno so jih namreč izdali dvajset) se nanaša na pripadnike raznih kamorističnih klanov, nekateri med njimi so bili že priprti.

Sumljiv porast porodov s carskim rezom

FIRENCE - V Italiji se število porodov s carskim rezom neustavljivo viša, kar je povsem v nasprotju z dogajanjem v ostalih razvitih državah. V desetletju 81-91 se je odstotek carskih rezov z 12,6 dvignil 21,7, kar pomeni 73 odstotni povišek. Podatke so iznesli na simpoziju o ženskem zdravju, ki ga je priredilo Vsedržavno združenje epidemiologov. Po oceni strokovnjakov tako visokega odstotka porodov s carskim rezom ne gre pripisati rizičnim faktorjem, temveč izbiram v posameznih zdravstvenih strukturah. Zanimivo je namreč, da je v nekaterih deželah in še posebej v zasebnih klinikah število carskih rezov med najvišjimi v svetu.

CATANIA / USPEŠNA AKCIJA

Zaprli številne mafijce Njihov vodja s smrtjo kaznoval »grešnike«

Pulvirenti ni dopuščal izvenzakonskih razmerij, sam pa si je privoščil ljubico

CATANIA - »Dalj časa se je Giuseppe Pulvirenti na območju ob vznožju Etne obnašal kot človek, ki je nadomeščal državo, postavljal se je za sodnika in moril tiste, ki so se po njegovem mnenju pregrešili.« Tako je povedal namestnik državnega pravdnika krajevne protimafijske direkcije Carmelo Zuccaro po uspešni akciji, ki so jo poimenovali »čisto ozračje« in ki je v zapor privedla sedem oseb (ena se je izognila aretaciji, drugih 25 osumljencev pa je že v ječi). Obtožujejo jih mafijskega združevanja in številnih umorov. V okviru celotne operacije so doslej zaprli že okrog 200 oseb, ki naj bi pripadale klanu Giuseppa Pulvirentija, bolj znanega kot »U Mapassotu«, ki se je nedavno odločil za sodelovanje s preiskovalci.

Pulvirenti je bil po mnenju preiskovalcev posebno pozoren na »moralno« plat tamkajšnjih odnosov in je kaznoval vsakogar, ki se ni podredil njegovi »morali«. Zaradi razmerja z ženo nekega pripadnika klana »U Mapassotu« naj bi bil na primer izgubil življenje tudi pevec Giuseppe Conti (bolj znan pod imenom Pippo Lopes). Ista usoda naj bi bila doletela Carmela Budo, ki je imel razmerje s sestro Santa Pisana, prav tako pripadnika omenjenega klana. S takimi umori naj bi bili seznanili krajevno prebivalstvo v opomin, naj ne krene na »stranpota«. Pulvirenti pa je pridno skrival, da je imel ljubico.

RIM / MED POGOVOROM S PREDSEDNIKOM REPUBLIKE SCALFAROM

Berlusconi ponovil zahtevo naj bi bile volitve čimprej

Voditelj Forza Italia noče, da bi podaljšali mandat Dinijevi vladi

RIM - Predčasne politične volitve čimprej. To je bila osnovna zahteva, ki jo je koordinator Kartela svobošcin Silvio Berlusconi naslovil predsedniku republike Oscarju Luigiju Scalfaru med včerajšnjim srečanjim na Kvirinalu. Za srečanje je Berlusconi prosil že pred deželnimi upravnimi volitvami, ko je bil še prepričan v zmago svoje koalicije. Poraz na volitvah je dal pogovoru med bivšim premierom in predsednikom republike drugačen značaj, kljub Berlusconijevi zahtevi po predčasnih volitvah. Kartel je po teh volitvah ošibljen in njegova sposobnosti pritiska znatno manjša, poleg tega pa je Berlusconi v desnosredinski koaliciji še edini, ki vztraja v zahtevi po čimprejšnjih volitvah. Ostali so se že sprijaznili z volitvami jeseni, Krščanski demokratski center pa bi bil naklonjen volitvam prihodnjo pomlad ali še pozneje.

Kot je običaj, je predsedstvo republike objavilo samo skopo sporočilo, da je Scalfaro sprejel Silvia Berlusconija, medtem ko je bil lider Kartela nekoliko zgovornejši, čeprav ni povedal prav veliko, čeprav je srečanje trajalo dve uri in pol. Scalfaro in Berlusconi sta se najprej pogovorila na štiri oči, nato pa so prisedli še Berlusconijev sodelavec Gianni Letta in nekateri funkcionarji Kvirinala.

Silvio Berlusconi odhaja s Kvirinala po pogovoru s predsednikom Scalfarom (Telefoto Ap)

Po srečanju je Berlusconi povedal, da je s Scalfarom spregovoril o položaju v državi. Izhajal je iz ugotovitve, da je sedanja vlada, ki jo vodi Lamberto Dini, skoraj izčrpala svoj program. Država zato po njegovi oceni potrebuje stabilno vlado, ki naj bi zasnovala daljnosežni program reform in ki bi ji volilci dali legitimnost s svojim glasom. Po njegovem mnenju v parlamentu ni neke jasne večine in italijanski volilci imajo pravico, da se sami jasno opredelijo in izberejo, katerih od kartelov -desnosredinski ali levosredinski - naj jih vodi.

Po Berlusconijevem pripovedovanju naj bi Scalfaro namignil na možnost predčasnih volitev jeseni (»Dejstvo, da mnogi omenjajo oktober, bi kazalo, da je ta mesec možen termin za volitve«) in dodal, da bo parlament moral skleniti, kako naprej, ko bo v kratkem sedanji premier izčrpal program. V tem okviru je lider Forza Italia dejal, da bo nasprotoval, da bi spet zaupali mandat sedanjemu premieru.

Veliko sta po Berlusconijevem pripovedovanju s Scalfarom govorila tudi o skorajšnjih referendumih. Voditelj Forza Italia se je zavzel za refendume in je nasprotoval reformam, s katerimi bi se jim lahko izognili. O tem vprašanju pa je Kartel razdvojen. Medtem ko se je Berlusconi po daljšem oklevanju odločil za referendume, na katerih naj bi zaigral vse za vse (označil jih je kot »Božjo sodbo«), se Krščanski demokratski center s Clementejem Mastello in Pierferdinandom Casinijem opredeljuje za dogovor o reformi radijskega in televizijskega sistema. Različni usmeritvi FI in KDC skrivata različna politična cilja, h katerima težita stranki. Medtem ko Forza Italia skuša ohraniti desnosredinski Kartel, Mastella in Casini računata na zbližanje z Gerardom Biancom in Roccom Buttiglionejem, da bi katolikom vrnila tisto odločilno sredinsko vlogo, ki jo je imela nekdanja Krščanska demokracija. Zato bi se hotela izogniti referendumskemu spopadu, ki bi lahko oddaljil to perspektivo.

Nekoliko drugačno je stališče Gainfranca Finija, ki se sicer boji, da bi morebitni Berlusconijev poraz na referendumih še bolj ošibil Kartel, predvsem pa ga odvrnil od obravnavanja tistih problemov, ki so Nacionalnemu zavezništvu najbolj pri srcu. Toda Fini je vsekakor prisiljen podpirati medijskega magnata, ker trenutno ni drugih liderjev, ki bi lahko prevzeli vodstvo Kartela.

Kakršen koli bo izid referendumov je jasno, da bodi tisti, ki »spredajo« novi center, ostali na politični sceni. In včerajšnje srečanje je pokazalo, da se Scalfaro tega dobro zaveda.

HRVAŠKA / RAZPRAVA V SENATU

Zaskrbljenost Italije zaradi krize na Balkanu

Agnellijeva za kompromis, ki bi spoštoval pravice manjšin

RIM - Italijanska vlada bo v stalnem stiku s partnerji Evropske zveze in se bo zavzela za novo vlogo EZ pri reševanju balkanske krize. Tako je povedala včeraj v senatu italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli, ki je odgovarjala na vprašanja predstavnikov vseh političnih skupin.

Agnellijeva je priznala, da je italijanska možnost poseganja omejena, ker ni prisotna ne v skupini za stike niti v mirovnem kontingentu OZN, vendar je poudarila, da bo kljub temu nadaljevala s prizadevanjem za pomiritev področja bivše Jugoslavije. In zavzemala se bo za dosego »bistvenega cilja«, ki je po njenem mnenju »spodbujanje k pomiritvi s kompromisnimi rešitvami, ki naj temeljijo na spoštovanju človekovih pravic in pravic manjšin«.

V debati, ki je sledila, so diskutanti opozorili ministrico, da se Italija ne sme zapirati v ozke meje provincializma in mora napeti vse sile, da prispeva k reševanju krize. Recepti, ki so jih ponudili, pa so bili različni. medtem ko se je predstavnik SKP zavzel tudi za pritisk na Hrvaško in zahteval, naj Italija predlaga prekinitev pogajanj EZ z Zagrebom o komercialnih sporazumih, je levi center poudarjal predvsem dosledno uveljavljanje določil o embargu na prodajanje orožja. Senator Darko Bratina je v tem okviru

predlagal sklic mirovne konference, ki naj bi vključevala najširšo možno paleto dejavnikov in torej tudi zastopstva manjšinskih demokratičnih strank, ki so prisotne v vseh bivših jugoslovanskih republikah.

Mimogrede je bil v tem ovkiru omenjen tudi odnos s Slovenijo, vendar brez nobene bistvene novosti.

OGLEDALO

Osvobajanje pred nasiljem

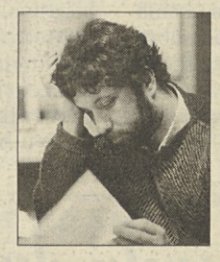

ACE MERMOLJA

V teh praznicnih dneh smo nickolikokrat slišali ali izgovorili besedo osvoboditev: povsem upravičeno, a tudi ne. Do kraja upravičeno glede na veličastno zmago nad nacifašističnim peklom. Veličastno v tragičnosti milijonov žrtev. Vsak narod je za ceno zmage trpel neverjetne muke in krvavel. Neupravičenost se nanaša na osvoboditev, ki nosi v sebi misel dokončnega dejanja. Mir je bil cilj ogromne večine antifašističnih borcev. Vojne se nismo osvobodili. Nismo se osvobodili vojne na številnih evropskih in svetovnih frontah, kot tudi ne vojne, ki prihaja med nas, v dežele, ki veljajo za mirne.

Se predno so srbske rakete padale na Zagreb kot odgovor na hrvaško vojaško ofenzivo, sem nabral podatke iz ZDA. Državo skušamo postavljati kot zgled demokracije in svobode; kmalu bomo brez vzorov. Po strahovitem atentatu v Oklahomi City so tudi ameriški mediji pričeli pisati o stvarnosti, ki je nadvse zaskrbljujoča. Sondaže pravijo, da prihaja v ameriške srednje šole dnevno vsaj 200 tisoč oboroženih mladincev. Negativne statistike navadno ponujajo "blažje" številke, zato si lahko mislimo, da so ameriške šole prava orožarna. Dejstvo potrjuje poročilo kongresa OZN v Kairu, ki je bil posvečen mladinskemu kriminalu. V ZDA je pod streli umrlo vsaj 7.000 mladostnikov. V Braziliji 1.500 otrok, v zahodni Evropi zagrešijo polovico kriminalnih dejanj mladi, ki niso dopolnili 21. leto.

Če se vrnemo v ZDA in na citirane številke, ne moremo mimo dejstva, da se otroci in mladi v dokajšnji meri ravnajo po vzoru starejših in staršev. Nasilje, ki ga dnevno gledamo na televizijskih ekranih, ne more biti edini vzgib za oboroževanje. Po Oklahomi odkrivamo še dodatno ameriško stvarnost. V državi delujejo številne in izjemno organizirane paravojaške edinice. Oborožene so do zob in razpolagajo s komunikacijskimi mrežami, ki jih omogočajo računalniski in telematski sistemi. Če lahko kontroliramo televizijske oddaje, so računalniške povezave "zaprte" in skoraj nedostopne. Kode lahko spreminjamo brez posebnega znanja, signali pa prenašajo preko kablov in informacijskih avtocest sporočila in podatke o rabi orožja, o vojaških taktikah in seveda osnove nove vojaške ideologije. Značilnost paravojaških skupin v ZDA je, da so načeloma protidržavne in zavračajo zakone in splošne družbene norme. Politika je do teh pojavov nemočna. Paralizirajo jo pritiski in lobiji, a predvsem družbena razslojenost. Zgledna Amerika se dnevno sooča z nasilnimi praksami in odgovarja z nasiljem. Če v Evropi večina občanov zavrača smrtno kazen, je ta v ZDA sprejeta kot moralna norma.

Vojna v "mirni" družbi pozna tudi neoborožene, a uničujoče spopade: v gospodarstvu, politiki, na borznih trgih, v vedno večji deregularizaciji našega vsakodnevnega bivanja. Militarizem je del našega življenja in to v najrazličnejših oblikah. Osredotočil sem se na ZDA, ker so največji izvoznik mitov in načinov življenja. Klice vojaških logik pa so jasne in vidne v evropskih metropolah, v razslojenem podeželju in po svoje tudi v normalnih okoliščinah. Kako naj označimo gospodarske bitke, ki življenjsko ogrožajo tudi naše ali pa sosednje družine in kam naj uvrstimo besedno nasilje? Izostrujem sliko zato, da bi bil problem jasnejši. Vprašanje majhnih in velikih vojn, ki so med nami, je namreč v tem, da se dogajajo pod krinko normalnosti. Trditev mi prikliče v spomin Habermasovo tezo, da se je preganjanje Judov dogajalo v nemški zavesti kot nekaj povsem normalnega. To je mefistofelski obraz nasilja. Mislimo, da smo osvobojeni, ko nismo.

Ko v Bosni pokajo granate z večjo intenzivnostjo, ali ko padejo rakete na Zagreb, ki je v naši neposredni bližini, se ponavljajoče sprašujemo, zakaj sta evropska in svetovna skupnost nemočni. Zakaj smo mi postali do teh dogodkov skoraj neobčutljivi. Ko je izbruhnila vojna v Sloveniji in nato z vso silovitostjo na Hrvaškem, smo bili pretreseni in intimno preplašeni. Danes so granate in rakete vedno bolj televizijska novica. Očitno je, da se vojne navadimo. Verjetno pa vojaške miselnosti nismo izkoreninili iz naše kulture in zavesti ali podzavesti. Boj za življenje in moč sprejemamo kot del našega življenja. Ta boj ima lahko tudi oboroženo roko, ki je normalna posledica nevskladljivih interesov. Zato tudi politika in diplomacija nikoli do konca ne obsodita nasilne in vojaške prakse. Primerjava bo morda neustrezna, vendar se podobno dogaja z okoljem. Vemo, da ga ogrožamo in da s tem ogrožamo tudi sebe. Nobena stranka ali gospodarski lobi ne trdi, da je dobro uničevati naravo. Prav tako nobena politika ne trdi, da sta nasilje in vojna higijena ljudstev. Dejansko pa niti Cerkev do kraja ne premisli ekološkega problema, ki ga zaostruje tudi ogromna nataliteta v nerazvitem svetu. Prav tako so v manjšini sile, ki se brezkompromisno zoprstavljajo militarističnim idejam in pohodom. V naši kulturi je še vedno veljavna misel, da moraš za življenje premagati sovražnika. Fronta je lahko jasno začrtana, lahko pa je le žica, ki vijuga med našimi hišami.

Vprašanje (očitno danes manj pomembno) je, če si v sodobnem tehnološkem in soodvisnem svetu lahko to privoščimo, ali vsaj do kolikšne mere si lahko privoščimo vojaški duh. Raketo lahko vodimo, s televizijo lahko zmagamo v političnem boju, računalniska mreža nam lahko omogoča zmago na borzi. S tiho kabelsko in informatsko mrežo lahko vodimo nelegalno in kriminalno organizacijo ter sklepamo nečiste posle.

Žena, ki izgubi moža ali sina v oboroženem spopadu, se v žalosti ne bo spraševala o zapletenih sistemih, ki omogočajo vedno bolj zahrbtne vojne in niti ne o zakulisjih, ki preprečujejo mir.

Delavec, ki izgubi službo in ne ve, kako naj poskrbi za družino, ne bo sprejel razlage, da se je gospodarsko bojišče s fabriko vred preselilo v Azijo, niti ne, da je rusko železo preplavilo tržišča. Trgovec, ki se mu je zaslužek izmuznil na tokijski borzi, bo klel domač davčni sistem in sindikate. Krut boj, ki naj bi bil del našega normalnega življenja že od zore človeštva in civilizacije, dobiva danes neslutene razsežnosti in možnosti. Sorazmerno s tem se ožji prostor naše svobode. Proces je toliko bolj zahrbten, ker so vzroki in krivci vedno bolj prikriti. Osebna krivda je v normalnem sprejemanju najrazličnejših oblik nasilja, ki se nam kažejo kot zla usoda, a vendarle usoda. Ni čudno, če se posameznikom in skupinam zazdi zlo nuja, ki kliče po maščevanju. Čeprav je sovražnik oddaljena abstrakcija (država, narod nasploh, tujec, itd.), se v potrebi po obračunu materializira v bližnjem, ki je lahko tudi sošolec, ker mi je izmaknil malico. Državni sistemi, ki naj bi zagotavljali mir in varnost, so pred množico nasilja vedno bolj nemočni. Nemoč politike proti domačemu nasilju se pomnoži, ko gre za nore vojne, kot je v Bosni in na Hrvaškem. To tudi zato, ker sama politika ni brez nasilja in prevečkrat razmišlja z "vojaškimi" logikami. Tega se nismo osvobodili, čeprav je bila osvoboditev izpred 50 let tudi velika in boleča lekcija. Osvobajanje za mir je epohalen proces, ki se nam danes zdi utopija.

DOLINA / PRVA OBČINSKA SEJA

Pangerčev rekord: program podprli vsi

Zanj so volili tudi štirje svetovalci opozicije

Boris Pangerc se je na včerajšnji prvi seji novoizvoljenega dolinskega občinskega sveta vpisal v knjigo rekordov. Menda je prvi italijanski župan, čigar program je bil sprejet soglasno: zanj je volilo tako 12 svetovalcev večine kot štirje svetovalci opozicije. Kaj takega se še ni zgodilo.

Prva seja dolinskega občinskega sveta je potekala ob uri, ko so na bližnji boljunški Gorici podirali maj. Morda ni naključje, da je župan-pesnik vodil prvo sejo v občinski dvorani prav v pomladanskem maju. Pred leti je napisal knjigo o majenci; predlanskim so v tisti dvorani predstavili njegovo zadnjo pesniško zbirko. Včeraj se je predstavil svetovalcem in številnim prisotnim občanom v pomladni obleki in širokim nasmehom. Bil je malce napet, kar je pa za premierski nastop povsem razumljivo. Najprej je pozdravil v slovenščini, spregovoril je o duhu širokega medsebojnega sodelovanja, strpnosti, koristi ljudi in ugledu občine, nato je pozdrav ponovil še v italijanščini. V amforo njegovega županskega časa je kanila prva kapljica.

Občinski svet je v 30 sekundah potrdil izvoljene kandidate, nakar se je res začelo.

Pangerc je najprej predstavil svoje odbornike in njihove zadolžitve. Aldo Štefančič bo podžupan in odbornik za kulturo, šport, prosti čas in šolstvo, ter za stike s pobratenimi občinami; Darij Brajnik bo odbornik za osebje ter za socialne službe; Milan Lovriha bo odbornik za javna dela, zunanje službe in proračun; Damjan Raseni pa za kmetijstvo in trgovinstvo ter za okolje. Župan je zase pridržal odborništvo za zdravstvo in novonastalo odborništvo za mladinsko problematiko.

Novi župan Pangerc vodi prvo sejo (foto Balbi)

Sledila je predstavitev programa. Izglasovanje zaščitnega zakona za Slovence v Italiji je prva naloga, za katero si bo občinski odbor prizadeval. Vštric z njo koraka ohranjanje in razvijanje dobrososedskih odnosov s Slovenijo. V slabih treh tipkanih straneh »splošnih smernic upravljanja« je velika pozornost posvečena vzdrževanju omikanega sožitja med Slovenci in Italijani. Dvojna narodnost predstavlja za občino nezanemarljivo bogastvo, je zapisano.

Med »konkretnejšimi vsebinami« vsebuje program obvezo po izboljšanju upravnih storitev; prebivalstvu bo v prihodnje na voljo tudi urad za stike z javnostjo. Teritorij, pravice žensk, mladih, starejših, gospodarstvo, novo življenje v Industrijskem področju, upravljanje občinskega ozemlja, ovrednotenje in zaščita naravnega parka v dolini Glinščice, kmetijstvo, dopolnitev metanizacije, ojačitev vodovoda, okrepitev javne razsvetljave, okrepitev ponudbe uslug občinskih uradov, izboljšanje njihove operativnosti z nagrajevanjem uslužbencev, ureditev pokopališč, rešitev toponomastičnega vprašanja, so točke na delovni beležki nove občinske uprave. Dela je, skratka, na pretek; župan ne bo imel časa za beg pod Daglo...

Predstavitvi programa so sledile izjave svetovalcev. Raffaele (San Dorligo-Dolina) je bolj kot program kritiziral Slovensko skupnost, ki je pristopila k levičarski koaliciji (a Štefančič mu je kasneje odvrnil, da je SSk v prvi vrsti stranka Slovencev in ni strogo ideološkega značaja). Schettini (Polo per S. Dorligo) je govoril o pravicah in dolžnostih vseh komponent prebivalstva. Maria Teresa Zivic (Zeleni) je menila, da bi morali park doline Glinščice vključiti v Kraški park. Vsi trije so napovedali konstruktivno opozicijo.

Spregovorili so tudi svetovalci večine Kraljič (SKP), Geni Kozina (DSL), že omenjeni Stefančič, Tul (Demokratični forum), ki so se zavzeli za odgovorno upravljanje. Klun se je v lastnem imenu zahvalil prejšnji upravi, županu Pečeniku (ki mu je prisluhnil iz četrte vrste), odbornikom in osebju. Nanje je Pangerc sploh pozabil. A naj si ne dela preglavic, saj ima v tem imenitnega predhodnika v pesniškem kolegu Paulu Valeryju. Ko je bil leta 1924 po smrti Anatola Francea imenovan za člana Francoske akademije, se ga v uvodnem nagovoru sploh ni spomnil, kot je bila dotlej navada, kar je izzvalo med ostalimi akademiki ogorčen protest...

Govorom je sledilo glasovanju o programu. Na veliko presenečenje prisotnih so tudi svetovalci opozicije dvignili roko. »Kaj so mone?« se je med prisotnimi vprašal bivši odbornik Robi Ota. »Ne, niso: prisvojili so si župana,« je bil njegov skoraj istočasni odgovor. Pred dvema letoma je v tisti dvorani France Bernik predstavil Pangerčevo pesniško zbirko. Njen naslov: »Bližanje«.

Marjan Kemperle

ZGONIK / PRVA SEJA PO VOLITVAH

Konstruktivno vzdušje v občinskem svetu

Uvodni poseg županje Blažinove - Upravni program odobren ob vzdržanju SSk

Posnetek s prve seje novoizvoljenega zgoniškega občinskega sveta (foto KROMA)

Štiriletna mandatna doba zgoniške občinske uprave in sveta se je začela pod najboljšimi obeti, v znamenju vzajemnega spoštovanja, odprtosti in od vseh treh skupin izraženih želja po tvornem sodelovanju. Za svetovalsko mizo sta prvič v povojni zgodovini sedela predstavnika italijanskega desničarskega kartela, katerih ustoličenje je med publiko z zadovoljstvom spremljala skupinica simpatizerjev, na koncu pa sta presenetila prisotne in podprla upravni program. Prvič je posege prevajal v italijanščino uradni tolmač.

Na začetku zasedanja se je županja Tamara Blažina po dobrodošlici svetovalcem (sestava skupščine je temeljito obnovljena in tudi pomlajena) volilkam in volilcem zahvalila za zaupanje. Poudarila je, da bo na enakopravni bazi župan vseh občanov, ne glede na njihovo narodnostno pripadnost ali ideološko prepričanje. Občinska hiša bo vselej odprta vsem, ki bi hoteli prispevati kak predlog ali konstruktivno kritiko. Blažinova se je zahvalila za vloženi trud bivšim občinskim svetovalcem, še zlasti dolgoletnemu županu Milošu Budinu, ki je pustil vidni pečat.

V skladu z zakonskimi določili so svetovalci z glasovanjem potrdili izvoljivost in skladnost funkcij. Županski kandidat Kartela Umberto Ercolessi je v pisni obliki utemeljil svoj odstop zaradi neskladnosti s funkcijo pravnega sodnika in nadomestil ga je prvi neizvoljeni Mario Verbacci. Na račun tega postopka je Joško Gruden v imenu Slovenske skupnosti izrekel pomisleke glede kandidature Ercolessija, od tajnika je zahteval pisno pojasnilo glede postopka preverjanja in potrdil, da bo pokrajinsko vodstvo SSk skušalo priti do dna tej nejasni zadevi.

Županja je seznanila svetovalce, da bosta odborniške funkcije še naprej opravljala dosedanja odbornika Lucijan Milič in Rado Milič, kateremu je zaupala tudi funkcijo podžupana. Zatem je prebrala razčlenjen upravni program, ki ga bo uprava skušala uresničiti med štiriletnim mandatom. Dejala je, da je program prilagodljiv, možno ga bo še izpopolniti ali spremeniti, če bodo to narekovali objektivni pogoji. V razpravo se je prvi vključil Mario Verbacci (Polo per Sgonico), ki se je omikano zahvalil županji za izraženo razpoložljivost in obvezo, da bo spoštovala in predstavljala obe etnični skupnosti. Tudi Joško Gruden (Slovenska skupnost) je županji izrekel priznanje za uvodne obljube, in se zahvalil volilcem - slovenskim in italijanskim, ki so ga podprli. Izrecno se je zahvalil bivšima svetovalcema Srečku Štolfi in Jožetu Miliču. Izročil je kopijo programa svoje skupine in izrazil upanje, da bo sodelovanje z upravo postalo še bolj konstruktivno in da bodo vse skupine našle skupni jezik. Gruden je kritično pripomnil, da je večji del točk programa istih, kot so bile napisane že pred petimi leti, kar je županja sicer potrdila z opombo, da se je večina zapletenih birokratskih postopkov pomaknila z mrtve točke. Potem ko je Blažinova obljubila, da bodo v bodoče program skupaj sooblikovali in izvajali, je bil programski dokument z glasovi svetovalcev liste Skupaj - Insieme in Polo per Sgonico, Slovenska skupnost pa se je vzdržala, ker se ne strinja z določenimi izbirami, kot na primer z ureditvijo enoteke. (B)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiest SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Drevi na Repentabru prva seja občinskega sveta

Potrjeni repentabrski župan Aleksij Križman je za nocoj, ob 20.30 sklical prvo sejo občinske skupščine na kateri bodo ustoličili občinski svet po predhodnem preverjanju izvoljivosti in kompatibilnosti funkcij župana, osmih svetovalcev Napredne liste, treh predstavnikov Slovenske skupnosti in zastopnika Kartela. Župan bo nato javil sestavo številčno razpolovljenega občinskega odbora (po novem zakonu sta predvidena le dva odbornika) in okvirni program za štiriletno mandatno dobo, o katerem se bodo svetovalci izrekli z glasovanjem. (B)

CGIL o frekvencah Raia

V poskusni fazi slovenskih televizijskih sporedov se je razvila zanimiva razprava o uvedbi četrte, čezmejne televizijske mreže. Vendar pa je državna ustanova RAI odkupila le toliko frekvenc, da lahko novim slovenskim televizijskim programom sledijo le v Trstu, niti ne na celotnem pokrajinskem območju, na Goriškem pa sploh ne. Tako v posebni noti ugotavlja pokrajinsko tajništvo sindikata CGIL, ki tudi kritično ocenjuje »izginotje« programov koprske televizije s tržaških ekranov. Sindikat pripominja, da bi glede na ceno javna radiotelevizijska ustanova lahko odkupila vse razpoložljive frekvenece, kot je predvideval prejšnji dogovor. Sindikat tega ne predlaga z namenom, da bi za vsako ceno rešili koprsko televizijo, temveč da bi ponovno razmislili o možnosti vzpostavitve »obmejne oz. čezmejne televizije«, ki jo bi upravljale narodne manjšine.

Sodna obvestila štirim zdravnikom

Tožilec pri tržaški preturi Marcello Perna je včeraj poslal sodna obvestila dvema primarijema tržaške glavne bolnice in dvema bivšima ravnateljema. Obtoženi so, da niso nudili ustrezne pomoči ženski, ki so jo 17. novembra lani pripeljali v bolnico po padcu po stopnicah, pri katerem je zadobila hude poškodbe. Preiskava je pokazala, da je morala ženska eno uro čakati na oddelku za prvo pomoč, preden sta se pojavila dežurni zdravnik in radiolog.

Drevi v Saležu film o požigu Balkana

V zgoniški občini bo konec tedna izzvenel v znamenju proslavljanja 50-letnice osvoboditve, v organizaciji skupnega pripravljalnega odbora. Osrednja proslava bo v nedeljo v Repniču, kjer se bo ob 15. uri začela slovesnost, ki je povezana z odkritjem kamnite plošče na pročelju vaške hiše v spomin na vaščane, ki so padli v narodnoosvobodilnem boju. Poleg županje bosta spregovorila predstavnika VZPI-ANPI Arturo Calabria in Franc Škrlj, ter domači borec. Na prizorišče proslave bo pritekla štafeta mladincev SK Kras in Shinkai karate kluba, ki bo obkrožila vse partizanske spomenike v občini. Kulturni program bodo oblikovali moški zbor Rdeča zvezda iz Saleža, godba s Proseka in osnovnošolci. V galeriji vaške hiše bo na ogled razstava o vojnih grozodejstvih v Mostarju. Na predvečer bo jutri spominski pohod od spomenikov v Gabrovcu do Samatorce, Saleža in Zgonika, kjer bodo v športnokulturnem centru pripravili kulturni program.

Nocoj, ob 20.30 pa bo v dvorani občinske knjižnice v Saležu še en filmski večer na tematiko NOB. Predvajali bodo filmska dokumentarca Hotel Balkan o požigu Narodnega doma in film o drugem tržaškem procesu. Po ogledu posnetkov bo o takratnih in današnjih vojnih dogodkih spregovoril zgodovinar Boris M. Gombač iz Ljubljane. (B)

ŠKEDENJ / VČERAJŠNJA DRAŽBA POMEMBEN KORAK NAPREJ ZA NJENO REŠITEV

Bolmat in Lucchini skupaj za železarno

Vse kaže, da je bil storjen včeraj pomemben korak naprej v prizadevanjih za rešitev škedenjske železarne pred dokončnim propadom.

Opoldne se je iztekel rok za predložitev odkupne ponudbe v okviru druge letošnje dražbe: prva je bila, kakor znano, 22. aprila in se je izjalovila, ker se ni predstavil notarjema Camillu Giordanu in Robertu Comissu noben kandidat, včerajšnja pa je bila napol uspešna. Družba Bolmat, ki jo vodita traderja Bruno Bolfo in Vittorio Malacalza, ter jeklarska grupa nekdanjega predsednika Confindustrie Luigija Lucchinija iz Brescie sta namreč predstavili skupno ponudbo, vendar nepopolno; nista ji namreč priložila čeka z vpisanimi 5 odstotki izklicne cene oziroma bančnega jamstvenega pisma, kakor to veleva razpis dražbe. Prav tako ni ponudbe predstavil natančno opredeljiv juridični subjekt, saj vsebuje samo obvezo za ustanovitev skupne družbe, ki bo kupila in upravljala tovarno.

In vendar! Izredni komisarji obrata AFS Franco Asquini, Giampaolo de Ferra in Pinangelo Fanchiotti so zadovoljni: zatrdili so, da je ponudba nepreklicna in ponudniki vsekakor zanesljivi. Kaj zdaj? Tretja dražba menda ne bo potrebna in minister za industrijo Alberto Clò bo skoraj gotovo pristal na privatna pogajanja. V resnici so ministra seznanili s potekom dražbe takoj, ko se je zanj zvedelo, in čim bo izrekel povoljno mnenje, bo stališče o zadevi zavzel pristojni nadzorni organizem.

Do določene mere so z včerajšnjim razpletom zadovoljni tudi sindikalisti. »Zakaj ne bi bili, saj so se nam vrata končno odprla, čeravno le za ped,« je izjavil pokrajinski generalni tajnik CGIL Bruno Zvech s pripombo, da se bo kaj več razvedelo morda že danes. Ob 12.30 bo namreč na deželnem odborništvu za industrijo, ki ga vodi Gianfranco Moretton, sestanek, na katerem bo zelo verjetno sodeloval tudi tržaški občinski odbornik za gospodarstvo Eugenio Del Piero, gotovo pa voditelji CGIL, CISL in UIL, kovinarskih organizacij FIOM, FIM in UILM ter tovarniškega sveta. Zvech je tudi v imenu drugih dveh osrednjih sindikatov pozitivno ocenil skupni nastop Bolmata in Lucchinija, o katerem se je sicer šušljalo že pred časom; ne gre pozabiti, da Bolfo, Malacalza in jeklarski magnat na italijanskem jugu tvorno sodelujejo, čemu bi si torej pod Škednjem metali polena pod noge...

Kaj pa podjetniška naveza, ki ji načeljuje Andrea Pittini in ki je pred nedavnim poslala komisarjem pismo o namerah brez ponudbe? Bruno Zvech meni, da se ne bo več oglasila, gotovosti pa ni kajpak nobene.

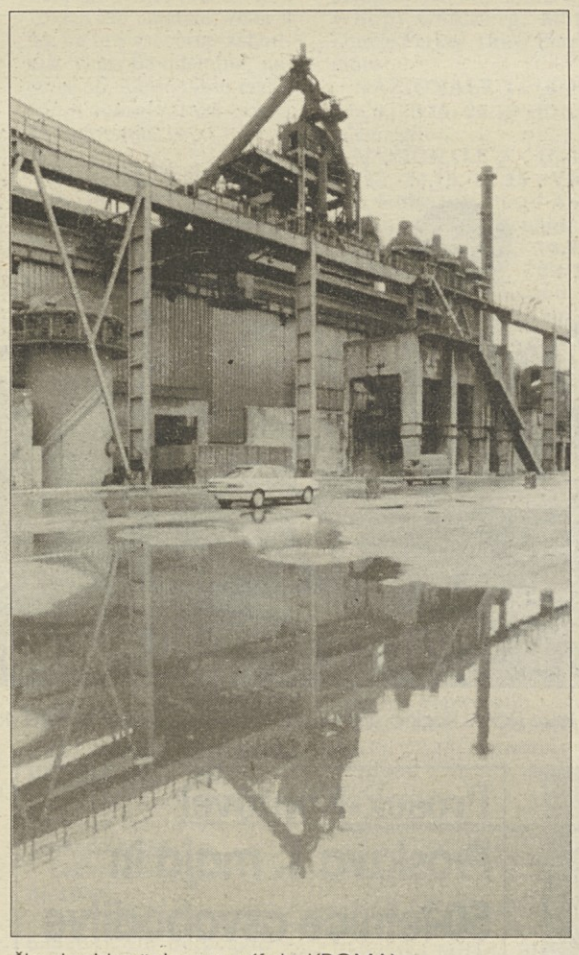

Škedenjska železarna (foto KROMA)

Včerajšnja izklicna cena je znašala 51,2 milijarde lir in skupna ponudba je prišla pravzaprav nepričakovano, saj sta bili ločeni ponudbi Bolmata (33,5 milijarde lir) in Lucchinija (40 milijard) še razmeroma daleč od te cene, medtem ko bi se jima izklicna cena na morebitni tretji dražbi (40,8 milijarde lir) krepko približala. Ali so Bolfo, Malacalza in Lucchini medtem kaj več zvedeli o tem, kako nameravajo nastopiti Pittinijev Fin Fer iz Furlanije, Alfa Acciai in Pietra iz Brescie ter Ori Martin iz Milana? V resnici je furlansko-lombardijska grupa vnesla precej zmede: po eni strani je sindikaliste in delavce razveseljila, češ, za železarno se vendarle še kar zanimajo, po drugi strani pa se ni bilo mogoče otresti suma, da gre za nekakšno diverzantsko akcijo, za katero se skrivajo krogi, ki bi škedenjsko tovarno radi likvidirali in si potem lepo porazdelili zemljišča, obalo ter še uporabne naprave. Je pa tudi spet res, da bi Pittini še kako potreboval proizvode izpod Škednja.

Kakor koli že, zdaj je glavno vprašanje to, da se privatizacijski postopek spelje do konca še pred 1. julijem, ko se bo izredni komisarski upravi iztekel mandat. To je izrecno poudaril tudi predsednik pokrajinskega združenja industrijcev Mauro Azzarita, ki je v tiskovnem sporočilu izrazil globoko zadovoljstvo nad včerajšnjim dogajanjem ter podčrtal, da Bolmat in Lucchini uživata tako doma kot na tujem velik ugled. Azzarita je tudi že posegel pri vsedržavnem vodstvu Confindustrie, naj poseže pri ministru Clòju za hitro razrešitev zadeve.

Clòja bo že v prihodnjih dneh obiskal deželni odbornik za industrijo Moretton in na sestanek povabil še komisarje ter sindikaliste. Po njegovem je prišlo včeraj jasno do izraza, da se da železarni brez nadaljnjega zagotoviti proizvodno in zaposlitveno kontinuiteto, s tem pa premostiti krizo, ki se je zdela brezizhodna.

Upati je, da bo res tako in da tudi ne bo treba soditi petim železarjem, ki so jih lani prijavili zaradi cestne zapore; razpravo pred sodnikom za predhodne preiskave Raffaelejem Morwayem, ki bi bila morala biti včeraj, so odložili za teden dni.

Drago Gašperlin

VARSTVO / NOVOST

Letos prvič možnost vpisa v slovenske otroške jasli

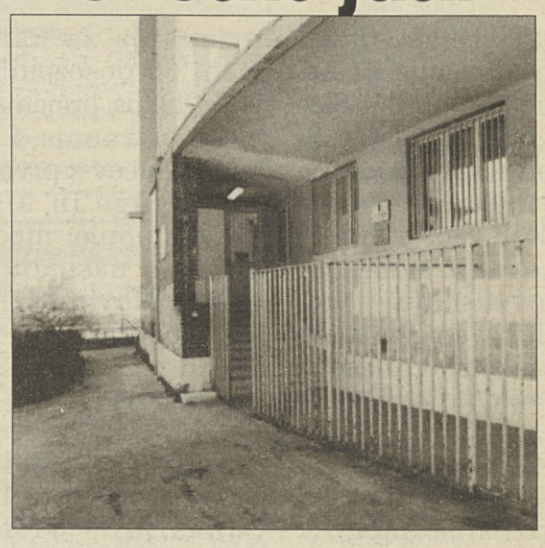

Slovenskim staršem je prvič v povojni dobi ponujena priložnost, da vpišejo svoje otroke v slovenske jasli. Ta teden se je namreč začelo vpisovanje v slovenske jasle, ki bodo delovale kot samostojni oddelek v okviru italijanskih občinskih jasli G. Matteotti v Ul. Veronese 14 **(na sliki KROMA)**.

Z začetkom vpisovanj je bila izborjena pomembna zmaga za vzgojo predšolskih otrok v slovenskem jeziku. Dolgo vrsto let so si namreč Sindikat slovenske šole in druge naše organizacije prizadevale, da bi v tržaški občini odprli slovenske jasli in s tem omogočili staršem, da bi njihovim otrokom preskrbeli varstvo v slovenskem jeziku. Letos so prizadevanja obrodile sadove po posredovanju slovenskih občinskih svetovalcev pri pristojni občinski službi in po dolgotrajnih pogajanjih z občinskimi oblastmi.

Sedaj je nakazana možnost vpisa. Odprtje slovenskih jasli je namreč odvisna od števila vpisov. Če bo za usluge slovenskih jasli zaprosilo zadostno število staršev in če bo v jasli vpisano zadostno število otrok, bodo jasli tudi odprli. Vprimeru preskromnega vpisa jasli ne bodo odprli.

Prav zato je sedaj pomembno, da bi starši, ki bi za svoje malčke potrebovali usluge take varstvene ustanove, kot so jasli, vpisali otroke v slovenske jasli. Vpisovanje poteka v jaslih v Ul. Veronese 14 (tel. 309082 in 311789), in sicer ob ponedeljkih in četrtkih od 15. do 17. ure in ob četrtkih od 9. do 11. ure. Starši naj se obrnejo do koordinatork otroških jasli in naj izrecno vprašajo za vpis v slovenske jasli. **Rok vpisovanja zapade 10. maja.** Vse potrebne informacije posreduje tudi urad Sindikata slovenske šole (tel. 370301).

V četrtek bo stavka pri ACT

V četrtek, 11. maja, bodo stavkali uslužbenci avtobusnega podjetja ACT. Potujoče osebje bo ostalo križem rok od 16.30 dalje, osebje večerne izmene (Broletto, openski tramvaj, remizi na Proseku in pri Sv. Soboti) od 17. ure naprej, vsi drugi pa zadnje štiri ure, medtem ko bo nadzorna služba redno delovala. Ce se bo izkazalo, da bo ta protest zaman, bodo uslužbenci ACT znova stavkali v nedeljo, 21. maja, in sicer ves dan. Stavko so oklicali sindikati FILT-CGIL, FIT-CISL, UILTrasporti in FAISA-CISAL, da bi podkrepili zahtevo po ureditvi socialno-skrbstvenega položaja

NA POBUDO GRAJSKEGA KROŽKA

Poleti v vili Geiringer dva tečaja kiparstva

V vili Geiringer bodo letos poleti priredili dva mesečna tečaja kiparstva. Kot so povedali na včerajšnji predstavitveni konferenci **(foto KROMA)**, so pobudo poimenovali »Mednarodna kiparska šola - Kamen 2000«. Glavni prireditelj je »Grajski krožek«, z njim pa sodelujejo Konzorcij kraškega marmorja, inštitut umetnostne zgodovine na tržaški univerzi in mednarodni šoli European school in Boston visula school. Tečajniki se bodo »spopadli« z nabrežinskim marmorjem srednje-majhnega formata. Po uvodnem teoretskem predavanju jih bodo peljali v kamnolom, kjer bodo lahko spoznali tehnike pridobivanja in prevoza marmorja. Prvi tečaj bo trajal od 19. junija do 13. julija, druga pa od 17. julija do 10. avgusta. Na vsak tečaj bodo sprejeli največ 15 slušateljev, prijavi se lahko vsakdo, šolnina pa znaša 1.300.000 lir.

VČERAJ V POZNIH NOČNIH URAH

Težka prometna nesreča v Ul. Costalunga

23-letno dekle se bori s smrtjo - Še nepojasnjene okoliščine smrtne nezgode kolesarja

Zdravstveno stanje 23-letne Chiare Rastrelli je bilo včeraj še vedno kritično, saj so se na oddelku za oživljanje v katinarski bolnišnici borili za njeno življenje. Dekle, ki prebiva v Ul. Giamician 22, se je hudo poškodovalo v prometni nesreči, do katere je prišlo včeraj nekaj po 3. uri blizu križišča med ulicama Costalunga in sv. Marija Magdalena. Rastrellijeva se je peljala na mopedu, skupaj z njo je bila 21-letna Kinou Wolf, lastnica malega prevoznega sredstva. Prihajali sta iz Ul. sv. Marije Magdalene in sta zapeljali na Ul. Costalunga v smeri Reške ceste, vendar kaže, da sta se znašli na nasprotnem voznem pasu. Zla usoda je hotela, da je v tistem trenutku s svojim volvom 244 nasproti pripeljal 49-letni Luciano Pribaz, ki prebiva v Ul. Corelli. Trčenju se niso mogli izogniti, takoj je bilo jasno, da je najhuje z Rastrellijevo. Z rešilcem Rdečega križa so jo odpeljali v bolnišnico na Katinari, kjer so jo v jutranjih urah operirali. Kljub prizadevanju in negi zdravnikov je bila njena prognoza sinoči še pridržana.

Več sreče je imela prijateljica Rastrellijeve, Wolfova, ki prebiva v Ul. da Ponte 26. Zdravi se na ortopedskem oddelku in pravijo, da bo okrevala v petnajstih dneh. Povsem nepoškodovan pa je ostal šofer avtomobila. Izvide so opravili miljski karabinjerji.

Medtem pa se ni še zaključila preiskava v zvezi s prometno nezgodo, v kateri je predvčerajšnjim izgubil življenje kolesar. Sprva se ni vedelo za njegovo istovetnost, saj je bil brez dokumentov. Ko ga pozno zvečer ni bilo domov, se je njegov oče oglasil pri karabinjerjih, ki so ga seznanili s tragično novico. Mladenič se je pisal Maurizio Degrassi, star je bil 31 let. Bil je uslužbenec Fincantierija in precej znan v mestu: njegov oče je namreč občinski odbornik za proračun in šport.

Degrassi se je z dirkalnim kolesom peljal po Ul. Brigata Casale, ko naj bi ga pod Katinaro, blizu križišča s hitro cesto, silovito udaril avtomobil, ki je privozil za njim (šlo naj bi za avto temne barve). Po nesreči naj bi brezvestni avtomobilist zbežal. Degrassija naj bi odbilo naravnost na nasprotno stran ceste, v vetrobran golfa, s katerim je bil v smeri Katinare na-

Maurizio Degrassi, ki se je v sredo smrtno ponesrečil s kolesom

menjen 18-letni Andrea Castellano. Slednji se ni takoj ustavil, peljal je nekoliko naprej, obrnil avto in šele zatem pritisnil na zavore. To je karabinjerjem povedal mladi Castellano, ki je bil po nezgodi v šoku. Karabinjerjem so se njegove besede zdele nekoliko čudne, zastavlja se vprašanje, zakaj ni takoj ustavil avtomobila.

NA TEKMOVANJU V ZNANJU SLOVENŠČINE

Cankarjeva priznanja štirim našim dijakom

Priznanja bodo svečano podelili prihodnji teden v Cankarjevem domu na Vrhniki

Slavistično društvo Slovenije in Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport sta sporočila rezultate letošnjega vseslovenskega tekmovanja v znanju slovenščine, t. im. tekmovanja za zlato Cankarjevo priznanje, ki je bilo 25. marca 1995 v Ljubljani.

Zlata Cankarjeva priznanja dobijo v skladu s pravilnikom vsi tekmovalci, ki so dosegli 75 in več točk, tekmovalci iz zamejstva pa dobijo zlata priznanja za najmanj 65 doseženih točk. Letos prejema zlata priznanja 43 tekmovalcev s prve, 11 z druge in 9 s tretje stopnje; med njimi so naslednji dijaki slovenskih šol v Italiji:

I. stopnja

Iztok Cergol, Nižja sred. šola I. Cankarja, Trst, mentorica Ivica Bonè 76, 5 točk;

Vanja Glavina, Znanstveni licej F. Prešerna, Trst, mentorica Slava Starc 70 točk;

Nataša Grom, Klasični licej F. Prešerna, Trst, mentorica Neva Zaghet 69 točk.

II. stopnja

Marinka Kodrič, Znanstveni licej F. Prešeren, Trst, mentorica Majda Cibic-Cergol 74, 5 točk.

Podelitev zlatih Cankarjevih priznanj bo v petek, 12. maja, ob 10. uri v Cankarjevem domu na Vrhniki.

M. Kaučič-Baša

SOOČENJE MED ITALIJANSKIM IN SLOVENSKIM STALNIM GLEDALIŠČEM

Po poti sodelovanja je treba nadaljevati

Mimma Gallina in Miroslav Košuta gosta Skupine 85

Z leve Ravel Kodrič, Mimma Gallina in Miroslav Košuta (foto Balbi/KROMA)

V mali dvorani gledališča Miela je bilo v sredo zvečer zanimivo srečanje o vlogi slovenskega in italijanskega gledališča v Trstu, ki ga je priredila Skupina 85, po mnogih poskusih in odlogih, kot je v otvoritvenem pozdravu omenila predsednica združenja Patrizia Vascotto. Pred sicer ne izredno številnim, a pazljivim mešanim, pol slovenskim in pol italijanskim občinstvom, sta o obeh gledaliških stvarnostih v našem mestu spregovorila Mimma Gallina, bivši ravnatelj in umetniški vodja deželnega stalnega gledališča, in Miroslav Košuta ravnatelj in umetniški vodja Slovenskega stalnega gledališča v Trstu.

Ob rahlo provokativnih vprašanjih Ravla Kodriča se je zarisala slika odnosov med obema gledališčema, ki bi jo resnično lahko strnili z naslovom Handkejeve drame Čas, ko nismo ničesar vedeli drug o drugem, v kateri so lani prvič skupaj nastopili slovenski in italijanski igralci. Obe gledališči sta namreč doslej živeli drugo ob drugem kot tujca, zlasti italijanska stvarnost je slovensko gledališče povsem prezrla, iz različnih motivov, tako političnih kot psiholoških, ki pa so vsi nacionalistično obarvani. Zaradi vsega tega do sodelovanja praktično nikoli ni prišlo, kar je presenetilo Mimmo Gallina, ki je doma iz Lombardije, kjer je nacionalizem skoraj pozabljeno vprašanje in upravičeni ali neupravičeni občutek ogrožene identitete povsem neznan, sklicevanje na »matično domovino« pa vzbudi neprijetne spomine na retorični patriotizem, ki je človeštvu prinesel toliko gorja.

Sicer so bila načeta tudi druga vprašanja, kot je, denimo, vprašanje perifernosti, ki obema gledališčema postavlja drugačne danosti glede uveljavljanja na širšem italijanskem in slovenskem prizorišču, ali vprašanje organiziranosti, ki je povsem različna v obeh gledališčih: slovensko sloni na »stalnosti«, lahko bi rekli residenčnosti v tem mestu, medtem ko se italijansko zgleduje po italijanskem sistemu, v katerem gledališki ansambli nastajajo od predstave do predstave.

Posebna pozornost je bila posvečena tudi vmešavanju politike v umetniško vodenje gledališča. V tem pogledu je Mimma Gallina predvsem poudarila pomanjkanje gotovosti o lastni prihodnosti, ki je značilna za italijanske gledališčnike, kar onemogoča kakršnokoli smotrno načrtovanje. Kaže da se stanje ni izboljšalo, nasprotno, sedaj se nekako postavlja teorija o nujnosti rotacije v umetniškem vodstvu.

Kakorkoli že, glavna tema razprav pa je bila vsekakor nujnost, da se sodelovanje, ki se je začelo s postavitvijo Handkejevega dela, nadaljuje tudi v prihodnosti, in da se po možnosti delo prikaže tudi zunaj našega mesta.

Srečanje se je zaključilo s predvajanjem kratkega video filma o tržaški postavitvi Handkejeve drame, ki ga je posnela zadruga La Collina. (bov)

DREVI V DOLINI

Majenca se začenja

Majnica se začenja. Drevi ob 20. uri bodo v galeriji Torkla in v cerkvici sv. Martina odprli tri razstave: prva bo, kot je že tradicija, posvečena domačim likovnim ustvarjalcem, druga bo prikazala umetno obrt članov SDGZ - tokrat bo doživela že tretjo izdajo -, tretja razstava pa bo posvečena oljkam in oljkarstvu ter predstavlja za Majenco absolutno novost. Pri postavitvi te razstave je z domačo občinsko upravo sodeloval Odsek za zgodovino pri NSK. Ob otvoritvi bodo zapele članice ženske pevske skupine Stu ledi.

Jutri pa bo na vrsti občinska vinska razstava, ki jo bodo uradno odprli ob 18. uri, medtem ko bo že danes ljudsko ocenjevanje vin, ki jih je posebna žirija izbrala za nastop na letošnji razstavi. Postavljanje maja bo kot običajno v poznih večernih oziroma že nočnih urah, v nedeljo pa bosta najprej na sporedu koncert Pihalnega orkestra Breg in nastop folklorne skupine Stu ledi, nakar bodo kot običajno imeli glavno besedo parterji in parterce.

Majenca se bo zaključila v torek zvečer s podiranjem maja.

IZLETNIKE, ki potujejo 21. maja v Švico, Benelux in Nemčijo prosimo, da poravnajo zadnji obrok vpisnine v ponedeljek, 8. maja na upravi našega dnevnika v Ul. Montecchi 6, in sicer od 9. do 14. ure.

GM: sindikalno sporočilo uslužbencev

Prejeli smo in objavljamo:

V četrtek, 4. maja 1995, so se učitelji šole Glasbene matice »Marij Kogoj« po redni učiteljski seji sestali na sindikalni skupščini.

Ugotovili so z zmernim zadovoljstvom, da so s svojimi prizadevanji prispevali k ugodnim premikom tako pri rimskih in ljubljanskih kot tudi pri deželnih oblasteh v prid premagovanja težav osrednjih slovenskih kulturnih ustanov v Italiji.

Obžalovali so, da ti zamudni premiki še niso omogočili upravnemu odboru, da bi poravnal svoje obveznosti do uslužbencev: le-ti še niso prejeli februarskih, marčnih in aprilskih dohodkov.

Kljub temu so se učitelji iz čuta odgovornosti do gojencev in ustanove odločili, da s poukom izpeljejo šolsko leto do konca. Sklenili pa so, da se odpovedo vsem spremnim zaključnim dejavnostim, dokler ne prejmejo mesečnih dohodkov za opravljeno delo.

Sindikalni odbor GM

Prosek-Kontovel

Proslava 1. maja in 50-letnice osvoboditve

Vaščani Proseka-Kontovela in gostje so v soboto zvečer v Kulturnem domu na Proseku proslavili 1. maj, mednarodni praznik dela, in 50-obletnico osvoboditve izpod fašističnega in nacističnega jarma.

Na proslavi so sodelovale vse vaške organizacije. Mladi člani Amaterskega odra Jaka Štoka so z izborom recitacij občinstvo povedli skozi obdobje odpora in vstaje slovenskega naroda, vse do današnjih dni. Več pesmi je zapel domači moški pevski zbor Vasilij Mirk pod vodstvom Mirana Žitka. Temu je sledil nastop godbe na pihala, ki jo je vodil Marko Štoka. Svečanost sta skupno zaključila zbor in godba s pesmijo »Vstajenje Primorske«.

Osrednji govornik na proslavi je bil novoizvoljeni župan dolinske občine Boris Pangerc, ki je poudaril pomen 1. maja in 50. obletnice konca vojne.

Proslavo je napovedovala Ksenja Starec. Imela je tudi krajši nagovor, v katerem je med drugim poudarila:

»Naj še dolgo živijo ideali prvega maja, tako da bo res prišel dan, ko sosed ne bo več sovražnik, temveč brat in razlike ras, ver in političnih idej, nas ne bodo več razlikovale. Naj živi 1. maj!«

Z enominutnim molkom so se nato udeleženci proslave poklonili borcu in politiku Borisu Racetu-Žarku. Proslava je uspela, kot so si jo prireditelji proseško-kontovelske sekcije želeli: veličastna, občutena in mestoma tudi ganljiva.

RIGU/05

Pričakujemo vas, ob 19. uri ob otvoritvi nove prodajalne v Ul. Mazzini 43

Rigutti
oblačila za moške

TRST
Ul. Imbriani 4 - Ul. Mazzini 43
Komercialni center IL GIULIA

Učenci iz Ricmanj in od Domja so si ogledali tržaško Rižarno

Celodnevni šoli Ivan Trinko iz Ricmanj in Mara Samsa od Domja sta včeraj dopoldne obiskali tržaško Rižarno. Učence od prvega do petega razreda so spremljale učiteljice Alenka, Ana, Eda, Nataša, Neva, Anita in Darinka, o Rižarni sami, o grozotah, ki so jih tam doživljali zaporniki, o njihovi grozni smrti v tamkajšnji krematorijski peči, pa sploh o trpljenju številnih Slovencev, ki so tudi v Rižarni, pa še v drugih taboriščih smrti širom Avstrije in Nemčije, končali svoje življenje v krematoriju, je mladim spregovorila novinarka Neva Lukeš.

Lepo je bilo videti, s kakšnim zanimanjem so mladi poslušali pripovedovanje Lukeševe, kako so ji potem postavljali številna vprašanja, pa tudi sami povedali marsikaj o svojih družinah, predvsem o nonotih in nonah, od katerih so bili mnogi partizanski borci, aktivisti, nekateri od mladih obiskovalcev pa so celo izgubili nonota, nono, ali drugega sorodnika v Rižarni.

Vse jih je zanimalo, vse so si ogledali, potem pa še lepo zapeli našo lepo slovensko pesem in prav na kraju, kjer so bila nekoč vrata v krematorijsko peč. Obljubili so, da bodo svoje vtise iz tega obiska opisali v spisih ali risbah.

Ko je bila skupina naših otrok v Rižarni, je tja prišlo še okrog sedem skupin mladih. Prihajali so iz Gorice, Vidma, Pordenona, pa tudi iz drugih italijanskih mest.

Takšen je v tem času vsakodnevni obisk mladih v Rižarni, so nam povedali uslužbenci. In res je bilo ganljivo videti mlade, kako so zavzeto sledili besedam vodičev, s kakšnim spoštovanjem so položili cvetje na kraj, kjer je bil vhod v krematorij, kako so poslušali vse, kar je zadevalo Rižarno in njeno zgodovino.

Lepo priznanje gre našim učiteljicam, ki se odločajo za takšne obiske, čeprav je seveda težko tudi tistemu, ki tako mladim spregovori, opisati grozote, ki so se v tem nacističnem uničevalnem taborišču smrti dogajale.

V KD SLAVKO ŠKAMPERLE

Zaključuje se niz zgodovinskih predavanj

Že na prvem večeru niza Obudimo spomin v KD Slavko Škamperle je bilo jasno, da izbrana tematika vzbuja veliko zanimanje. V nazorno pripoved o razvoju zavesti po denarni vzajemnosti v drugi polovici prejšnjega stoletja je Milan Pahor vtkal kopico številk, pripetljajev in dejstev: od nastanka pogrebnih društev, hranilnic ter posojilnic in viška z ustanovitvijo lastne banke, pa do njihove nasilne ukinitve ali spojitve z italijanskimi denarnimi zavodi. Podjetnost takratnih tržaških Slovencev pride do izraza v številkah in drugih podatkih, tako kot se iz dejstev izlušči jasen načrt novih oblasti, da je treba tistemu, ki je v napoto, najprej spodkopati ekonomske temelje.

Če je bilo prvo nadaljevanje že v zasnovi razburljivo zaradi neenakega boja med oblastniki in upravitelji slovanskih denarnih institucij, je bilo na drugem večeru razpoloženje prisotnih bolj otožno obarvano. Ženska skupina Stu ledi je najprej z milo pesmijo podčrtala razklanost človeka, ki mora od doma v izseljeništvo. S trezno presojo dejanskega stanja v Trstu in Julijski krajini po prvi svetovni vojni je Aleksej Kalc nato prikazal, kako so vsakemu državnemu ukrepu sledili vali izseljevanja. V izseljencih, ki so v prvih povojnih letih zapustili rodne kraje, je najprej še brlelo upanje na skorajšnji povratek. Vsaka nova zaostritev stanja med Slovenci v Italiji pa je iz njihove zavesti izpodrivala to možnost. V novem okolju so se izseljenci družili in nadaljevali z delom na političnem in prosvetnem področju. Z medsebojnimi stiki so ohranjali in dograjevali napredno miselnost. Pričakovane pravičnosti ni bilo niti po drugi svetovni vojni in marsikdo je moral še v 50. letih iz Trsta v emigracijo.

Zanimivost prvih dveh večerov iz omenjenega niza bo obogatil s svojimi izsledki še Samo Pahor, ki bo govoril o osvoboditvi Trsta: kako so potekali boji, kaj se je dogajalo v zakulisju, kdo je dejansko odločal o naši usodi. Čeprav gre za posredovanje preverjenih zgodovinskih podatkov lahko pričakujemo, da bo to še eno nadaljevanje napete zgodbe, v kateri so junaki točno označeni. Predavateljeve besede bo z ustrezno glasbeno podlago podčrtala Neva Cergol danes ob 20.30 v prostorih KD S. Škamperle. (nk)

Bazovica: 75 let Stanka Vodopivca

Danes slavi Stanko Vodopivec iz Bazovice 75. rojstni dan. Po rodu je sicer iz Doline, priženil pa se je v Bazovico in tu preživlja drugi del svojega življenja kot izredno aktiven družbeno politični delavec.

Kot vsi mladi v tistih letih fašistične strahovlade, je moral tudi naš jubilant v tako imenovane »battaglione speciale« v Arezzo. Od tu so jih poslali v Afriko, kjer so se težave in trpljenje nadaljevali. Že tam se je Stanko vključil v partizanske enote, bil nekaj časa v Tremoliju in drugih krajih Italije, kjer je bil kot radiotehnik vključen v aviacijo. Potem pa je svojo pot borca nadaljeval na jugoslovanskem območju in prišel do Beograda, kjer je opravil šolo za radiotehnike.

Šele štiri leta po vojni se je ponovno vrnil na svoj dom. »Komaj štirinajst let mi je bilo, ko sem že začel sodelovati kot pevec v raznih zborih. Bil sem potem nekaj let predsednik pri društvu Valentin Vodnik, ko sem se preselil v Bazovico pa tudi predsednik društva Lipa. Se danes sem blagajnik Bazoviškega doma, medtem ko sem leta 1972 pristopil k Tržaškemu partizanskem zboru, kjer sem bil pevec pa tudi vrsto let blagajnik in tajnik.«

Še danes je Stanko član komisije, ki vodi izpite na oddelku za radiotehnike na šoli Jože Stefan. Poleg tega je tudi v Odboru bivših letalcev Prekomorcev, ki imajo svoj sedež v Piranu. Kot tak je bil deležen veliko priznanj, med temi je dobil medaljo za zasluge za narod in še številne spominske značke.

Danes uživa zasluženi pokoj, a ne tako, kot bi kdo mislil, s počitkom, saj je še vedno prisoten in aktiven pri vseh dejavnostih v vasi. Vsem čestitkam, ki jih bo ob tej priložnosti dobil s strani svojcev, prijateljev, društev in ustanov, pri katerih je tako zvesto sodeloval, se pridružujejo tudi čestitke našega dnevnika.

Neva Lukeš

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 5. maja 1995
ANGEL

Sonce vzide ob 5.47 in zatone ob 20.16 - Dolžina dneva 14.29 - Luna vzide ob 10.04 in zatone ob 0.56.

Jutri, SOBOTA, 6. maja 1995
DOMINIK

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 14,8 stopinje, zračni tlak 1026,3 mb ustaljen, veter 9 km na uro vseverno-zahodnik, vlaga 65-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 12,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Linda Peccianti, Ilaria Iurissevich, Valeria Campodonico, Andrea Starc, Federica Paoletti, Matteo D'Amore, Alessia Lo Presti, Fabio Copetti.

UMRLI SO: 80-letna Angela Nardin, 69-letna Milka Milosavljevic, 74-letni Ettore Marchiò Lunet, 94-letna Giovannina Stacul, 85-letni Giovanni Lukovec, 73-letna Margherita Berni, 75-letna Giovanna Defranza, 82-letni Giovanni Barnobi, 81-letna Maria Bani, 84-letna Francesca Bacco in 94-letna Laudice Figus.

LEKARNE

Od TORKA, 2., do NEDELJE, 7. maja 1995

Normalen urnik lekarn **od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30**

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Giotti 1 (tel. 635264), Ul. Belpoggio 4 (tel. 306283), Zavlje - Ul. Flavia 89 (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ulica 33, Zavlje - Ul. Flavia 89.

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 33 (tel. 638454)..

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00, 18.50, 20.40, 22.30 »Il seme della follia«, r. John Carpenter.

EXCELSIOR - 18.15, 20.15, 22.15 »In trappola«, i. Christopher Lambert, prepovedan mladini pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 20.30, 22.00 »Strane storie«, r. Sandro Baldoni.

AMBASCIATORI - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Approposito di donne«, i. Whopi Goldberg, Mary Louise Parker, Drew Barrymore.

NAZIONALE 1- 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Piccole canaglie«.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Viva San Isidro«, i. Diego Abatantuno, Marco Leonardi.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Léon«, r. Luc Besson, i. Jean Renò, Gary Oldman.

NAZIONALE 4 - 16.3, 18.20, 20.15, 22.15 »Il prete«, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Oltraggio al pudore«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.30, 19.45, 22.00 »Vento di passioni«, i. Anthony Hopkins, Brad Pitt.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »La scuola«, r. Daniele Lucchetti, i. Anna Galiena, Silvio Orlando, Fabrizio Bentivoglio.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Camilla«, i. Bridget Fonda, Jessica Tandy.

PRIREDITVE

SKD GRAD - Bani prireja slikarsko razstavo likovnika Milana Bizjaka. Otvoritev bo jutri, 6. t. m., ob 20. uri v Ovčarjevi hiši pri Banih. Kulturni spored: poezije gospe Veronike Bizjak. glasbeno bo popestrila violinistka gdč. Sandra Stopar iz Ljubljane. Vljudno vabljeni!

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3, vabi danes, 6. t. m., ob 19. uri na srečanje s profesorico Diomiro Fabian-Bajc, avtorico slovarjev "Lažni prijatelji" in "Dve muhi na en mah".

SLOVENSKI LOVSKI PEVSKI ZBOR DOBERDOB ob 10-letnici delovanja vabi na KONCERT jutri, 6. t. m., ob 20. uri v Kulturnem centru na Colu (Repentabor). Sodelujejo: Lovski zbor Dekani, MePZ Skala in Lovski pevski zbor Zlatorog.

TRŽAŠKA KNJIGARNA vabi na ogled razstave sarajevskega akademskega slikarja Mihriždana Kulenkovića Mimice - "Korenine". Razstava bo odprta do 11. maja.

V KRAŠKI GALERIJI v Repnu je do 28. maja na ogled razstava narodnih noš. Razstava je odprta ob nedeljah in praznikih od 11. do 12.30 ter od 15. do 18. ure.

Pripravljalni odbor zgoniške občine prireja ob 50. obletnici osvoboditve predvajanje dokumentarcev

HOTEL BALKAN in II. TRŽAŠKI PROCES

s posegom zgodovinarja BORISA GOMBAČA.

Srečanje bo *danes, 5. maja 1995 ob 20.30 v društvenih prostorih v Saležu.*

VLJUDNO VABLJENI

MAJENCA '95

Dolina, 5., 6., 7., 8. in 9. maja 1995

danes, 5. maja od 19. ure dalje ljudska pokušnja vin v dvorani Albina Grmeka Mladinskega krožka

ob 20. uri v sodelovanju s KD Valentin Vodnik, občinsko upravo in Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem in Društvom zamejskih likovnikov odprtje prve oljkarske razstave v Torkli; tradicionalne razstave domačih likovnikov in umetniške obrti v cerkvi sv. Martina

FOTOKROŽEK FOTO TRST 80

Mala retrospektiva izraznih diapozitivov

mojstra fotografije Rafaela Podobnika

Danes, 5. maja, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20/II. nad.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Sergej Verč

SAMOMOR KITOV

Danes, 5. t.m., ob 16. uri

abonma RED H

KD S. ŠKAMPERLE

Vrdelska cesta 7, Trst

Ob 50. obletnici osvoboditve

OBUDIMO SPOMIN

Samo Pahor

OSVOBODITEV TRSTA ob glasbeni spremljavi harmonike Neve Cergol

Vljudno vabljeni nocoj ob 20.30 v društvene prostore

OBVESTILA

SK BRDINA sklicuje 3. REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v danes v Prosvetnem domu na Opčinah (mala dvorana) v prvem sklicu ob 20. uri in drugi pa pol ure kasneje.

RAVNATELJSTVO SLOVENSKEGA DIJAŠKEGA DOMA SREČKO KOSOVEL v Trstu sporoča, da so še v teku vpisovanja za letovanji na Medvedjem brdu in v Portorožu ter v poletno središče. Podrobnejše informacije daje uprava doma v Ul. Ginnastica 72.

ŠOLSKE VESTI

RAVNATELJSTVO DPZIO J. STEFAN obvešča, da bo v danes roditeljski sestanek za naslednje razrede: ob 17. uri za vse I. in II. razrede in ob 18. uri za vse III., IV., in V. razrede. Vabljeni vsi starši.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - tajništvo Trst, obvešča šolnike, da je v uradu na razpolago ministrska okrožnica, ki ureja dodelitev suplenc za poučevnaje v tujini za naslednja tri šolska leta. Urnik: pon. 16. - 17.30, tor. 9. - 10.30, čet. 16. - 17.30, pet. 11. - 12.30. ul. Carducci 8 - Trst. tel. 370301.

IZLETI

KLUB prijateljstva v Trstu vabi na izlet v Rezijo v četrtek, 18. maja. Vpisovanje do 10. maja v trgovini Fortunato v Ul. Paganini 2, kjer boste dobili podrobnejši program in navodila. Spremljal nas bo prof. Merku.

MALI OGLASI

MIZARSKA delavnica išče izkušenega delavca. Interesenti naj tel. na št. 226354.

PRIZNANO import/export podjetje iz Gorice išče uradnico/ka s tekočim znanjem francoščine in angleščine. Curriculum poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Uradnik/ca".

SLAŠČICARNA Saint Honore na Opčinah išče pomožno osebje. Tel. št. 213055.

IŠČEM delo v okolici Trsta za varstvo otrok ali v gospodinjstvu. Tel. št. 0038666/814772.

PRODAM na Krasu zazidljivo zemljišče z odobrenim načrtom. Tel. št. 212376 po 19. ure.

IŠČEM zazidljivo zemljišče za enostanovanjsko hišo s pogledom na morje. Tel. št. 662023.

PRODAM motor Honda XL 600, 22.500 prevženih km, v odličnem stanju. Tel. (0481)522206.

FRANC in TOMAŽ FABEC sta odprla osmico v Mavhinjah. Nudita dobro kapljico in prigrizek.

OSMICO je odprl Paolo Ferfolja, Medja vas. Toči belo in črno vino in nudi domač prigrizek.

OSMICO ima odprto v Trnovci Berto Škrk.

OSMICA pri Piščancih. Silvano Ferluga vabi na pokušnjo sortiranih in odprtih vin, domače salame in oljčnega olja.

OSMICO ima odprto Emil Purič, Repen 15.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Praprot št. 18.

OSMICO sta odprla Ivan in Cvetko Colja v Samatorci št. 20.

PRISPEVKI

Sekcija VZPI-ANPI Križ daruje 200.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lonjerju.

Ob obisku pri Skupnosti družina Opčine darujejo družina Tence 50.000 lir, družina Luxa 50.000 lir, družina Cergol 100.000 lir in družina Štoka 60.000 lir.

Namesto cvetja na grob Borisa Raceta in Ferdinanda Skabarja darujeta Nevia in Franko Vitez 100.000 lir za obnovo Stadiona 1. maj.

MPZ upokojencev z Brega se zahvaljuje Zvezi partizanov iz Boljunca za prispevek.

V spomin na očeta Antona Stegel daruje sin Boris z družino 100.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

V spomin na mamo Jožefo Sedmak vd. Kosuta in na sestro Pierino Kosuta Bretti daruje Helena 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

V spomin na Matildo Bogatec in na Josipa-Pepeta Danielli in svojce daruje Mario Dolenc 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

Ob 20.obletnici spomenika padlim v NOB iz Križa darujeta Anica in Srečko Orel 30.000 lir za vzdrževanje spomenika .

V počastitev spomina na drage starše daruje Lidija Kapun 50.000 lir za diabetične otroke iz Sarajeva.

V spomin na Borisa Raceta-Žarka darujeta Daša in Vito Svetina 100.000 lir za Krut.

V počastitev spomina Borisa Raceta-Žarka daruje Nada Okroglič Škrap 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu.

V spomin na Borisa Raceta-Žarka darujeta družini Siega in Rogelja 100.000 lir za odnovo Stadiona 1. maj.

V spomin na Borisa Raceta-Žarka darujeta Irma in Stojan Udovič 100.000 lir za obnovo Stadiona 1. maj.

Namesto cvetja na grob Žarka daruje Darko Svab z družino 100.000 lir za TPPZ P. Tomažič in 100.000 lir za Glasbeno matico.

V počastitev spomina Borisa Raceta daruje Zofka Obad 50.000 lir za obnovo Stadiona 1. maj.

V spomin na mamo Antonio, brata Antona in moža Stanka Ferluga daruje žena Carmela z družino 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Opčin.

V počastitev spomina dragega Borisa Raceta-Žarka daruje Nada Kapun 50.000 lir za obnovo Stadiona 1. maj.

V spomin na dragega Alojza Klarića, ki je umrl v Argentini, daruje Zofka Osič 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na pok. Andreja Kozlovića darujejo uslužbenci firme FARCO 300.000 lir za obnovo Stadiona 1. maj.

V spomin na pok. Borisa Raceta-Žarka darujejo uslužbenci firme FARCO 500.000 lir za obnovo Stadiona 1. maj.

Ob 50. obletnici (6.5.) padlega brata Božiča darujeta Rudi in Lidia z družinama 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Križa.

5. 5. 1992 5. 5. 1995

Ob tretji obletnici smrti našega dragega

Albina Pieri

se ga z ljubeznijo spominjajo

vsi njegovi

Medja vas, 5. maja 1995

Bar OXIS - Križ

Danes, 5. t. m., od 21. ure dalje

NASTOP KANTAVTORJA JOHNA

iz Sidneya

Vabljeni!

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglasi - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:
8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

MAGL/04

POLETJE PRIHAJA!

Elegantni kompleti, obleke, krila in hlače vseh velikosti.

LA MAGLIA

TRŽIČ - Ul. Roma 58
Telefon (0481) 790074

Pletenine in srajce za ženske in moške.

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), **Benetke (6.32).**
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), **Benetke (7.47).**
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), **Benetke (11.06).** Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), **Benetke (10.18).**
9.25	(R)	Tržič (9.53), **Portogruaro (10.54).** Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), **Benetke (12.18).**
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), **Benetke (14.18).**
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), **Benetke (15.18).**
13.47	(R)	Tržič (14.15), **Portogruaro (15.17).** Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), **Benetke (16.18).**
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), **Benetke (17.08).** Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), **Benetke (17.18).**
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), **Benetke (19.18).**
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), **Benetke (19.59).** Op.: se ne ustavi v Grljanu in Križu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), **Benetke (21.18).**
19.45	(R)	Tržič (20.14), **Portorguaro (21.16).** Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Ženeva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), **Benetke (23.18).**
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	**Benetke (22.40)**, Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	**Benetke (0.14)**, Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	**Portogruaro (5.05)**, Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	**Portogruaro (5.56)**, Tržič (6.47).
7.45	(D)	**Portogruaro (6.30)**, Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firence (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPLON EXPRESS - Ženeva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	**Portogruaro (8.00)**, Tržič (9.03).
9.53	(D)*	**Benetke (6.34)**, Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	**Benetke (8.40)**, Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	**Benetke (7.08)**, Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	**Benetke (9.40)**, Mestre (9.51), , Tržič (11.23)
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	**Benetke (11.10)**, Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	**Benetke (12.40)**, Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	**Portogruaro (13.45)**, Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	**Benetke (13.40)**, Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	**Benetke (14.17)**, Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	**Benetke (15.40)**, Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.47	(IR)	**Benetke (16.40)**, Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	**Benetke (17.34)**, Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	**Benetke (18.40)**, Mestre (18.51), Tržič (20.23)
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	**Benetke (20.28)**, Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23)). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grljanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firence (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - **Benetke (21.22)**, Mestre (21.34), Tržič (23.04).

* Proga Trst-Videm-Benetke

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), **Videm (6.43).** Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), **Videm (7.43).** Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), **Videm (8.10).** Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), **Videm (9.01).** Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), **Videm (10.10).** Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), **Videm (11.01).** Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu, Nabrežini.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), **Videm (12.09).** Op.: ne ustavi v Miramaru, Grljanu Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), **Pordenone (14.18).**
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), **Videm (14.48).** Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), **Videm (16.06).** Op.: ne ustavi v Grljanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), **Videm (17.25).**
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), **Videm (18.23).** Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), **Videm (18.55).** Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), **Videm (18.49).** Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), **Videm (19.10).** Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), **Videm (19.54).** Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), **Videm (20.34).**
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), **Videm (21.15).** Op.: ukinjen ob praznikih.

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.50	(R)	**Videm (5.28)**, Gorica (5.59), Tržič (6.22). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.28	(R)	**Videm (6.10)**, Gorica (6.33), Tržič (7.00). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.54	(R)	**Videm (6.25)**, Gorica (7.01), Tržič (7.25). Op.: samo ob praznikih)
7.54	(D)	**Sacile (5.46)**, Pordenone (6.00), Videm (6.41), Gorica (7.11), Tržič (7.31). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.41	(R)	**Videm (7.08)**, Gorica (7.46), Tržič (8.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.47	(D)	**Videm (7.43)**, Palmanova (7.59), Cervignano (8.11), Tržič (8.24). Op.: ukinjen ob praznikih.
12.30	(R)	**Videm (11.02)**, Gorica (11.38), Tržič (12.02) . Op.: samo ob praznikih.
13.56	(R)	**Videm (12.37)**, Gorica (13.08), Tržič (13.29) .
14.57	(R)	**Videm (13.30)**, Gorica (14.06), Tržič (14.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(D)	**Videm (14.30)**, Gorica (14.55), Tržič (15.16). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(R)	**Videm (14.10)**, Gorica (14.46), Tržič (15.11). Op.: samo ob praznikih.
16.43	(D)	**Pordenon (14.50)**, Videm (15.30), Gorica (15.59), Tržič (16.20). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.00	(R)	**Videm (16.32)**, Gorica (17.08), Tržič (17.32). Op.: samo ob praznikih.
18.21	(R)	**Videm (17.01)**, Gorica (17.32), Tržič (17.54). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.07	(R)	**Videm (17.40)**, Gorica (18.16), Tržič (18.40).
19.29	(D)	**Videm (18.18)**, Gorica (18.44), Tržič (19.05) . Op.: ukinjen ob praznikih.
19.58	(D)	**Carnia (18.01)**, Videm (18.30), Gorica (19.14), Tržič (19.35).
20.39	(R)	**Videm (19.13)**, Gorica (19.48), Tržič (20.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
21.28	(R)	**Videm (20.00)**, Gorica (20.36), Tržič (21.00). Op.: samo ob praznikih.
21.56	(D)	**Videm (20.47)**, Gorica (21.12), Tržič (21.33).

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Čakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Čakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

GORICA / PROGRAM KULTURNEGA DOMA

Kulturna sezona v maju še živahna

V tem mesecu spet gledališče, razstave, filmske, glasbene in razne druge prireditve

Upravni odbor Kulturnega doma iz Gorice je te dni v svojem Informativnem biltenu objavil program dejavnosti v maju. Tudi v tem mesecu se bodo v domu zvrstile gledališke, filmske predstave, glasbeni in likovni večeri, športno-rekreacijska dejavnost itd. Na glasbenem področju bosta v tem mesecu dva zanimiva večera in sicer večer društva Lipizer 19. maja ter koncert Euromuzika, 30. maja.

Po večtedenskem premoru bo v maju ponovno gostovalo v goriškem Kulturnem domu gledališče. Nastop SSG s predstavo Samomor kitov (v abonmaju), ki je bil napovedan v začetku prihodnjega tedna, je sicer odpadel, pač pa bo 22. in 23. maja druga predstava prav tako iz letošnjega abonmaja SSG: tokrat bo na sporedu gostovanje skupine iz Slovenije. Poleg tega pa bo gostovalo ponovno tudi italijansko gledališče in sicer skupina "Terzo teatro" iz Gorice s predstavo Darija Foja "La colpa è sempre del diavolo" (13. maja).

V tem mesecu bo še posebej bogata razstavna dejavnost. Do 10. t.m. razstavlja v galeriji doma Goričan Bruno Canella, 12. maja pa bodo otvorili razstavo Oskarja Beccie iz Ronk. Ob tej priložnosti bodo tudi predstavili trojezično zbirko pesmi Lilijane Visintin, prav tako iz Ronk, tako da bo to pravzaprav "dan Slovencev iz Laškega". Ker smo že pri razstavah naj dodamo še razstavo v okviru 50-letnice osvoboditve Benečija v vojni in miru (prireja jo ZSKD 25. maja) in dijaško razstavo Otroci odraslim '95 (29. maja).

Pomemben shod bo v ponedeljek, 15. maja, ko bo na sporedu pevski koncert narodnih in partizanskih pesmi, ki ga prirejajo Društvo slovenskih upokojencev iz Gorice, ANPI-VZPI Gorica in Kulturni dom. Večer sodi v okvir 50-obletnice osvoboditve, pokrovitelji pa so rajonski sveti Podgora, Štandrež, Pevma-Oslavje-Štmaver. Kinoatelje bo v tem mesecu zaključil svojo letošnjo filmsko sezono v Kulturnem domu. Na sporedu bo vrsta zanimivih filmov in to ob koncih tedna.

Bogata bo tudi športnorekreacijska dejavnost. Prvenstva v posameznih športnih disciplinah se bližajo h koncu, zato raste zanimanje za odločilne spopade v posameznih ligah.

KINO

GORICA

VITTORIA 17.20-19.40-22.00 »Pret a porter«. Rež. Robert Altman. I. Julia Roberts, Marcello Mastroianni, Sophia Loren. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Sostiene Pereira«. Rež. Roberto Faenza, I. M. Mastroianni in N. Braschi.

TRŽIČ

COMUNALE 18.00-20.00-22.00 »L'amore molesto«. Rež. Mario Martone, I. Angela Luce, Anna Bonaiuto.

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU v Gorici je do 10. maja postavljena razstava slik Bruna Canelle. Ogled od delavnikih med 9. in 13. uro in med prireditvami.

V GALERIJI KATOLIŠKE KNJIGARNE na Travniku razstavlja akademski slikar Janez Kovačič iz Ljubljane. Razstava bo odprta do 6. maja. Ogled je možen po urniku knjigarne.

V PALAČI LANTIERI v Gorici, Trg sv. Antona 6, je do 7. maja postavljena razstava mladinske ilustratorke Fidelie Damato. Ogled: ob delavnikih 16.00-19.00, ob praznikih 10.00 -13.00.

V KROŽKU MITTELART v Gorici, Trg sv. Antona 13, razstavlja do 6. maja nemška slikarka Jordan - April. Ogled: ob delavnikih 17.30-19.30, ob praznikih 10.00-12.00 in 17.00-19.00, ob ponedeljkih zaprto.

IŠČEMO RAZNAŠALCA PRIMORSKEGA DNEVNIKA
za Gorico

Vse informacije na upravi Primorskega dnevnika v Gorici, tel. 533382.

PRIREDITVE

KD OTON ŽUPANČIČ v Štandrežu prireja v četrtek, 11. maja, v domu Andreja Budala predavanje prof. Jožeta Pirjevca o italijansko-slovenskih odnosih od leta 1915 do danes. Predavanje bo ob 20.30.

SKRD JADRO vabi na društveni sedež v Romjanu v četrtek, 11. maja, ob 20.15 na srečanje z g. Magdo Sturman iz Močkolj (TS), ki bo pokazala zanimive diapozitive s potovanja po Avstraliji.

OBVESTILA

DRUŽBA se dobi danes, 5. maja, ob 19.30 na Placuti.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO vabi člane, da se udeležijo 16. spominskega pohoda Števerjan-Gonjače, ki bo v nedeljo, 7. maja, s startom ob 9.30 izpred spomenika padlim v Števerjanu. Odborniki bodo zbirali prijave pol ure pred odhodom.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE prireja tečaj tehnike prodaje (na drobno, uslug itd.). Vpisovanje in podrobnejše informacije v tajništvu Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAH posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, v petek tudi od 10. do 12. ure.

OBČINSKA KNJIŽNICA V DOBERDOBU posluje vsak dan od ponedeljka do četrtka od 15. do 17. ure in v petek od 10. do 12. ure.

OBČINSKA KNJIŽNICA V RONKAH je odprta od ponedeljka do petka od 15.30 do 18.30 in ob sredah tudi od 9.30 do 11.30. Knjižničarka slovenske sekcije je na razpolago v ponedeljek in sredo popoldne in v petek zjutraj.

IZLETI

SPD GORICA vabi 21. maja na avtobusni izlet na Golico. Prijave v sredo od 11. do 12. ure ter v četrtek od 19. do 20. ure na društvenem sedežu. Avtobus bo odpeljal iz Rožne doline.

ŠKD KREMENJAK - JAMLJE in sekcija VZPI-ANPI DOL-JAMLJE prirejata 4. junija enodnevni avtobusni izlet v Dražgoše, Begunje na Bled in v Vintgar. Prijave sprejemajo Igor Kobal, Ettore Moro, Mario Croselli. Prijave se zaključijo 15. maja ali ob oddaji mest v avtobusu.

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA vabi vse, ki so se prijavili za izlet na Sicilijo in Sardinijo da poravnajo saldo najkasneje do danes, 5. maja. Odhod bo v soboto, 13. maja, ob 5. uri s Trga Sv. Martina (pri cerkvi) v Doberdobu. Priporoča se točnost.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MORANDINI, Raštel 65, tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

POGREBI

Danes v Gorici: ob 8. uri Carlotta de Furlani, prihod krste iz Rima na glavno pokopališče; ob 9.30 Giovanni Godeas iz splošne bolnišnice v cerkev pri Madonnini in na glavno pokopališče; ob 9.45 Giordano Padoan iz bolnišnice sv. Justa v Tržič; ob 11. uri Sergio Vignola, prihod žare s pepelom iz Trsta na glavno pokopališče; ob 13.15 Olga Bais, vd. Russian iz splošne bolnišnice v Moš.

GORICA / OSTRO STALIŠČE SINDIKALNIH ZVEZ CGIL, CISL IN UIL

Zdravstvo ne sme biti blago izmenjave za politične igrice

Očitki letijo na odbornika Fasolo in upravitelja zdravstva Barattija

Pokrajinski tajniki sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL so včeraj na tiskovni konferenci predstavili svoje dokončno stališče in konkretne predloge za reorganizacijo zdravstvenih služb na Goriškem, obenem pa so tudi iznesli vrsto jasnih in ostrih kritik na račun upravitelja Goriškega zdravstvenega podjetja Barattija in njegovega navdihovalca, kot so ga označili, deželnega odbornika Fasole.

Prav Fasoli so tajniki Bon, Brancati in Nativi namenili najtežji politični udarec. Zdravstvo, so dejali, ne sme biti več blago za izmenjave med politiki, kot se je prepogosto dogajalo v preteklosti in kot se, žal, še vedno dogaja. Da ne bi bilo dvomov, komu je ta ocena namenjena, so pojasnili, da imajo v mislih prav Fasolo. Deželni odbornik naj bi v tem času velikih sprememb na političnem prizorišču imel važno vlogo pri sklepanju zavezništev (»danes govori v imenu Severne lige, najbrž pa še sam ne ve, s kom bo kandidiral na prihodnjih volitvah«, je med drugim dejal Bon) z eno ali drugo o političnih sil, ki dvorijo njemu oziroma skupini, ki jo predstavlja in ki bi utegnila postati v večinskem sistemu jeziček na tehtnici. Vse te igre so v politiki legitimne, trdijo sindikati, nespodobno pa je, da so izbire glede organizacije zdravstva na Goriškem pogojene od teh politikantskih igric, ki z interesi bolnikov nimajo prav nič skupnega.

Sindikati v bistvu obtožujejo Fasolo in Barattija, ki naj bi bil zgolj izvajalec odbornikovih izbir, da je načrt za reorganizacijo zdravstva dvoumen, nejasen, nedorečen. Predvsem manjka jasna navedba ciljev, ki so bistveni, saj mora vsak načrt že po definiciji težiti k določenim ciljem. Sindikati menijo, da je cilj lahko le enotna pokrajinska bolnišnica razdeljena v dve enoti, v Gorici in Tržiču. Pri tem so pojasnili, da se zavzemajo za čimprejšnjo realizacijo bolnišnice San Polo v Tržiču, obenem pa tudi za takojšnjo odločitev o tem, kje in kakšna naj bo "goriška polovica" enotne bolnišnice. Glede vseh teh ključnih izbir, so podčrtali, Baratti še molči. Toda časa ni in pri tem najbolj tvega Gorica: zakon z dne 1. aprila letos določa, da morajo biti načrti za nove bolnišnice predloženi v 8 mesecih (danes jih ostaja manj kot 7), sicer bodo financiranja odpadla.

S svoje strani so sindikati na javnih srečanjih v glavnih centrih pokrajine povedali svoje predloge, odkrito pa so jih postavili tudi konferenci županov (slednja ima posvetovalno vlogo glede odobritve načrta), ki jih je soglasno osvojila. Toda potem, pravijo, je nekdo s podtalnim prigovarjanjem posameznih županov - očitek spet leti na Barattija in posredno na Fasolo - skušal razbiti to fronto in dodatno zamešati karte, najbrž zato, da bi vse ostalo pri starem.

Zato so včeraj javno pozvali upravitelja zdravstva, naj z dejanji dokaže pripravljenost na soočanje s sindikati, ki jo razglaša doslej samo z besedami. Predmet soočanja naj bi bila nekatera ključna vprašanja (podrobneje jih navajamo posebej), ki jih je treba po oceni zvez CGIL, CISL in UIL razčistiti in ki naj bi pogojevala uspeh reorganizacije zdravstva.

Sindikati upajo, da bo ta njihov zadnji poziv dobil podporo konference županov in posluh pri Barattiju. V nasprotnem primeru menijo, da ne bo več manevrskega prostora za resnično reorganizacijo zdravstva na Goriškem. Sindikati grozijo, da bodo v tem primeru opustili dosedanje odgovorno iskanje rešitev v korist vsega prebivalstva in se zavzeli za obrambo pravic zaposlenih v zdravstvenih službah, kar je pač njihova vloga. Z drugimi besedami to pomeni vojno napoved in obdobje ostrih sindikalnih spopadov v zdravstvu.

Sindikati zahtevajo jasno opredelitev za enotno bolnišnico z dvema sedežema

Predlogi za reorganizacijo zdravstva na Goriškem, ki jih postavljajo sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL, so usmerjeni v realizacijo enotne pokrajinske bolnišnice z dvema sedežema, v Gorici in Tržiču. To pomeni, da bi morali odpraviti dvojnost nekaterih oddelkov, ki danes delujejo tu in tam, uskladiti delovanje obeh enot v celoto. Pomeni pa tudi - in to najbrž povzroča najhujša nasprotovanja - odpravo nekaterih dragih vodilnih funkcij (upravitelji bolnišnic, primariji itd.). Sindikati se tudi zavzemajo za ustanovitev bolnišničnega podjetja (ločeno od zdravstvenega, ki je danes nadomestilo za prejšnjo KZE), tako da bi bolnišnica kljub ločenima enotama delovala res kot celota.

V ta namen, trdijo, je nujno, da se v Barattijev načrt vnesejo nekatere bistvene spremembe. Strnili so jih v naslednje točke:

- odpraviti je treba dvojnost porodniških oddelkov v Gorici in Tržiču, saj se otrok ne rodi niti za učinkovito delovanje enega; v teh pogojih je delovanje oddelkov celo nevarno, zato naj bo porodnišnica ena sama in sodobneje opremljena;
- podobno velja za laringološki in okulistični oddelek: izbrati je treba med Gorico in Tržičem, pri čemer naj ena bolnišnica ohrani oddelek, druga pa specialistične ambulante;
- za patologije, ki se statistično redkeje pojavljajo, naj bi realizirali polispecialistični oddelek za oskrbo v ambulantah, saj je za zahtevnejše posege že danes treba v Trst, Videm ali celo drugam;
- sindikati zahtevajo črtanje predvidenega oddelka za geriatrično medicino, ker da gre za nedopustno getizacijo ostarelih, ki so jo odpravili že povsod po Italiji; stari bolniki naj se glede na patologijo zdravijo tam, kjer se vsi drugi;
- rehabilitacijo, ki ji sedanji načrt namenja določeno število postelj v bolnišnici, naj bi organizirali predvsem izven bolnišnic, saj je rehabilitacijsko zdravljenje v bistvu nasprotje hospitalizacije; z oskrbo v ambulantah in ti. day hospitalom naj bi zagotavljali tudi nefrološko in dermatološko zdravljenje;
- okrepili naj bi delovanje decentraliziranih okrajev (Baratti jih hoče zmanjšati od 6 na 2 s sedežema v Gradežu in Krminu, kar je po oceni sindikatov absurd), ki so pomembni za preventivo (medicina dela, posvetovalnice, centri SERT, šolska medicina) in omogočajo cenejšo in tudi boljšo oskrbo.

NOVICE

Solidarnostni odbor zbira pomoč za begunce iz BIH

Solidarnostni odbor za pomoč beguncem BiH iz Gorice je pričel z novo nabiralno akcijo v glavnem "poletnega materiala", ki ga bodo v naslednjih tednih izročili centrom v Sloveniji oziroma društvu Mostovi ter posameznim družinam. Še posebej zbirajo oblačila ter obutev in vse najnujnejše za poletne mesece. Pri akciji poleg goriškega solidarnostnega odbora sodelujeta še Kulturni dom ter zadruga Maja iz Gorice. Zbirno mesto, kjer lahko posamezniki oddajo blago, je goriški Kulturni dom (tel. 33288). Material bodo zbirali vse do 10. maja. K zgornjemu naj še dodamo, da je pri Kmečki banki v Gorici odprt poseben solidarnostni tekoči račun št. 65250 za pomoč beguncem z ozemlja nekdanje Jugoslavije. Posamezniki lahko na račun nakažejo denarne prispevke, ki jih bo naknadno goriški solidarnostni odbor posredoval ogroženim in prizadetim begunskim otrokom.

Gostovanje SSG iz Trsta prihodnji teden odpade

Napovedana gledališka predstava v abonmaju SSG v ponedeljek, 8. in torek, 9. maja, iz tehničnih razlogov odpade. Na programu je bila kriminalka Samomor kitov v priredbi tržaškega gledališča. Kot je sporočilo vodstvo gledališča bodo to predstavo odigrali v Gorici ali konec meseca maja ali pa 5. in 6. junija. Datum bo potrebno še uskladiti. Vsekakor pa bo naslednja predstava v abonmaju SSG 22. in 23. maja v Kulturnem domu v Gorici. Tokrat bo na vrsti gostovanje Mladinskega gledališča iz Ljubljane s predstavo Gospodična Julija. Za vse ostale podrobnosti se lahko zainteresirani obrnejo na urad Kulturnega doma v Gorici (tel. 33288).

Pianistka Damijana Bratuž obišče gojence centra Komel

Te dni je na obisku v rodni Gorici priznana pianistka dr. Damjana Bratuž, ki živi in deluje že 30 let v Kanadi. Danes bo obiskala učence Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, ki se bodo predstavili na notranjem nastopu. Prireditev bo ob 19.30 v komorni dvorani Katoliškega doma.

Večji obisk v muzejih

Aprilski in prvomajski praznični dnevi, večji dotok tujih turistov pa tudi tradicionalni šolski izleti v tem obdobju so v zadnjih tednih botrovali občuteno večjemu obisku pokrajinskih muzejev na goriškem gradu kot tudi drugih goriških turističnih zanimivosti. Uprava pokrajisnkih muzejev izraža pri tem še posebno zadovoljstvo zaradi pohvalnih ocen, ki so jih mnogi obiskovalci izrekli glede urejenosti muzejskih zbirk.

Naravoslovno predavanje o flori in favni ob Soči

Kulturni krožek "Terra", ki deluje v Gorici pod okrilje Lige za okolje, prireja eno leto po odmevni "operaciji Soča" nov ciklus predavanj o naši reki. Prvo bo jutri ob 20.30 v večnamenskem socialnem centru v Ul. Baiamonti. Naravoslovec in izvedenec za vprašanja okolja dr. Paolo Lenardon bo govoril o flori in favni v porečju Soče. Izvajanje bo obogatil s predvajanjem barvnih diapozitivov.

TERITORIALNI PAKT / SINDIKATI SPET POLEMIČNI

»Pakt lahko sklenemo tudi sami, brez Cnela«

Tako odgovarjajo predsedniku De Riti, ki je demantiral njihove očitke sen. Darku Bratini

Ob robu tiskovne konference o zdravstvu so pokrajinski tajniki sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL včeraj spet polemizirali s senatorjem Darkom Bratino v zvezi z "očetovstvom" zamisli za teritorialni pakt za razvoj Goriške. Potem ko je predsednik CNEL De Rita predvčerajšnjim priznal vlogo senatorja, ki so jo sindikati hoteli zanikati, so sindikalni tajniki včeraj vztrajali pri svojem. Dejali so, da jih ne zanima kaj in s kom počne Bratina, da pa je bila pobuda sindikalnih zvez za pakt povsem samostojna (v dokaz te trditve so navedli dopisovanje z De Rito od decembra lani).

Pri tem je tajnik CGIL Giuliano Bon posvaril, da bodo sindikati in gospodarska združenja vsekakor šli svojo pot, pa naj bo CNEL zraven ali ne, češ da je podpora te ustanove sicer pomembna, nikakor pa ni bistvena za uspeh pakta med lokalnimi silami.»Če hoče CNEL sklepati pakte s posameznimi strankami, potem pa nas ne bo zraven«, je dejal Bon in pri tem še zavrnil očitke o razhajanjih, ki naj bi se pojavila glede ciljev pakta. Rekel je, da sindikat postavlja konkretne gospodarske predloge glede katerih ni razhajanj z Bratino enostavno zato, ker da senator, ki pogosto govori le o kulturi in univerzi, sploh še ni povedal, kateri so pravzprav njegovi gospodarski predlogi.

Pri vsem tem gotovo preseneča ostrina in napadalnost iz sindikalnih vrst, ki je resnično težko razumljiva, če pomislimo, da se je vsa ta polemika navidez vnela okrog banalnega vprašanja, kdo je prvi predlagal zamisel za teritorialni pakt. Razen če se za vsem tem ne skriva kaj drugega, kot bi lahko bila priprava terena za kako kandidaturo na političnih volitvah.

GORICA-NOVA GORICA

Tehniki obeh občin usklajujejo načrte za sanacijo Korna in prečiščevanje grezničnih odplak

Problemi prečiščevanja grezničnih odplak, sanacijein ureditve toka Korna zlasti na območju Škabrijelove ulice so bili včeraj na goriškem županstvu predmet sestanka mešane komisije občin Gorica in Nova Gorica, ki usklajujeta načrte obeh mest na tem podorčju. Gre za načrte, ki naj bi jih financirali v okviru evropskih projektov Interreg (tostran meje) in Phare (na novogoriški strani). Srečanje je bilo izrazito tehničnega značaja, saj so se na njem pogovarjali predvsem o tem, kako ločene projekte za razreševanje skupnih problemov povezati v smotrno celoto. Sestanka se je udeležil tudi novogoriški odbornik za okolje Franjo Batagelj, medtem ko je goriško občino zastopal šef tehničnega urada inž. Ignazio Spanò s sodelavci. Včerjasnjemu bodo sledila še druga srečanja za dokočno pripravo projektov, ki jih bodo morali predložiti Evropski zvezi.

UNIVERZA / POSVET NA POBUDO ZVEZE ŠTUDENTOV

Kakšna naj bo ureditev Evrope po Maastrichtu

Na to vprašanje odgovarjajomednarodni izvedenci za pravna, politična in institucionalna vprašanja

»Kakšna Evropa po Maastrichtu? «. Na to vprašanje skušajo odgovoriti pravniki, politologi in drugi izvedenci za mednarodne zadeve na dvodnevnem posvetu, ki se ja začel včeraj na sedežu goriških univerzitetnih tečajev v Ul. Alviano (na sliki - Fotostudio Reportage). Prireja ga združenje študentov diplomatskih ved. Na posvetu je govor o mednarodnih odnosih in bodočem institucionalnem ustroju nove Evrope, kjer še med drugimi pojavlja dilema federacije ali konfederacije.

PRIHODNJE LETO REVIZIJA MAASTRICHTSKE POGODBE

Deželne vlade želijo širša pooblastila v EZ

Iz Landshuta zahteva o ustanovitvi »zbornice dežel«

TRST - Leto 1996 bo pomenilo nov važen korak naprej za izgradnjo Evrope: štiri leta po evropskem vrhu v Maastrichtu bodo na medvladni konferenci, ki se je bodo udeležili ministrski predsedniki zdajšnjih petnajstih držav članic Evropske zveze, spet preučili in temu ustrezno revidirali takrat sklenjeno pogodbo.

Na to pomembno srečanje se primerno pripravljajo tudi deželne vlade. Potem ko so ravno v Maastrichtu izbojevale umestitev Odbora regij in krajevnih ustanov, si zdaj prizadevajo za to, da bi tudi dejansko začeli uresničevati načelo o subsidiarnosti v odnosih med deželnimi oblastmi in decentraliziranimi upravami; doslej so to načelo namreč uveljavljali izključno v stikih med Brusljem na eni ter posameznimi državnimi vladami na drugi strani.

Predlog o reviziji maastrichtske listine je pred nekaj tedni izdelala v Landshutu na Bavarskem posebna študijska komisija Skupščine evropskih regij, ki je bila ustanovljena leta 1985, ki šteje zdaj okoli 300 članic (tudi z območij zunaj Evropske zveze) in v kateri je od samega začetka tudi Furlanija-Julijska krajina. Skupščina, ki ji predseduje Katalonec Jordi Puyol, poudarja predvsem nujo po spremembi tistega pogodbenega člena, v katerem so označene vloga in pristojnosti državnih, deželnih in ožjih uprav; skratka, njihovo vlogo in pristojnosti je treba natančneje opredeliti. Od tod zahteva, naj imajo v prihodnje tudi deželne vlade oziroma krajevne ustanove enake pristojnosti kakor osrednje, torej državne vlade, in sicer v vseh takšnih primerih, ko predvidenih ciljev ne bi bilo mogoče doseči brez sklicevanja na načelo subsidiarnosti. To pomeni prenos odločitvenih pristojnosti v periferijo, kar naj bi omogočilo, da bi imelo tudi navadno prebivalstvo več besede.

Skupščina evropskih regij nadalje zahteva, da se evropske volitve uokvirijo v volilna okrožja, ki naj bodo v skladu s porazdelitvijo na deželni ravni (Furlanija-Julijska krajina sodi danes v eno in isto volilno okrožje, v katerem so tudi Tridentinska-Južna Tirolska, Veneto in Emilija-Romagna), kakor tudi, da predstavnike posamičnih dežel v Odbor regij in krajevnih ustanov določijo neposredno same deželne vlade. Ta odbor naj ima tudi večjo veljavo pred Evropskim sodnim dvorom, ki naj ga obvezno pokliče na posvet vsakokrat, ko je treba razreševati probleme na področju okolja, poklicnega usposabljanja in socialne politike; pravzaprav naj bi imel omenjeni odbor glede takšnih vprašanj celo zakonodajno moč. In še: Odbor regij in krajevnih ustanov naj se postopoma prelevi v pravo zbornico dežel Evropske zveze, ki bo imela pravico do soodločanja vsakokrat, ko bo šlo za odločitve, ki bodo zadevale stvarne interese teh dežel.

PO IZJAVAH ANTONIONEJA

Poseg Travanuta

»Zadruge sploh niso na zatožni klopi«

TRST - Načelnik deželne svetovalske skupine Demokratične stranke levice Renzo Travanut je vložil interpelacijo, v kateri želi, da mu predsednica vlade Furlanije-Julijske krajine Alessandra Guerra pojasni lastno stališče do izjav, ki jih je dal 28. aprila odbornik za zadružništvo Roberto Antonione v zvezi z ustanovo ESA in s tako imenovanimi »rdečimi zadrugami« in ki jih je povzel dnevni bilten deželnega tiskovnega urada.

Travanut poudarja, da se Državni svet še ni izrekel o prizivu na Deželno upravno sodišče glede problema Deželne ustanove za razvoj obrtništva in da je zaradi tega Antonionejeva ocena brezpredmetna. »Ne samo,« dodaja predstavnik DSL, »lahko se tudi zgodi, da se bo znašla ESA kar z dvema upravnima svetoma hkrati.«

Glede »rdečih zadrug« pa Travanut pojasnjuje, da ni vedeti še za noben sodnijski postopek proti njim, zaradi česar da so odbornikove besede zgolj sad političnega predsodka.

ŠPETER / CENTER NEDIŽA

Razstava

ŠPETER - V počastitev 50-obletnice osvoboditve so v špetrski Beneški galeriji odprli zanimivo dokumentarno razstavo z naslovom »Benečija med vojno in mirom«, ki jo je pripravil Študijski center Nediža pod pokroviteljstviom Občine Špeter in pokrajinskega vodstva VZPI-ANPI.

Razstava je zanimiva, saj je na njej zbranega veliko doslej neobjavljenega gradiva, ki so ga prireditelji dobili pri raznih beneških družinah. Namen študijskega centra pa je, da bi v naslednjem obdobju zbral še veliko več fotografskega gradiva, da bi celovito prikazal Benečijo v zadnjem stoletju.

To je na odprtju razstave povedal predsednik centra Pavel Petričič, ki je dodal, da tudi s takšnimi pobudami se ohranja zgodovinski spomin na grozote vojne. O pomembnosti razstave, ki želi biti predvsem opozorilo na človeške zablode, so spregovorili krajevni predsednik VZPI-ANPI Paolo Manzini, predsednik Zveze borcev iz Tolmina Rot, špetrski župan Firmino Marinič ter novoizvoljeni župan iz Sv. Lenarta Lorenzo Zanutto.(r.p.)

SKLAD MITJE ČUKA

Dva otroka - dvojno delo?

Trditev ni vedno resnična, mimo vsega pa otroci potrebujejo brate in sestre

Ali botruje odločitvi, da imajo mlade družine samo po enega otroka, v veliki meri strah, da se bodo tudi delo in skrbi podvojile, če bosta v hiši dva otroka?

Edinčka - to smo ugotovili že zadnjič - obkrožajo samo odrasli: starši, stari starši, strici in tete ter varuške... Čedalje manj otrok ima brate ali sestre, čeprav jih prav toliko potrebujejo, kakor so jih njihovi vrstniki v preteklosti. Tudi s prijateljčki manjkajočih bratov ne morejo nadomestiti tako zlahka, kajti sosesk, v katerih je bilo skupno življenje vrstnikov naravno, skorajda ni več.

Spremenil se je tudi otroški način življenja. Otroci se morajo prilagoditi novim razmeram: prezaposlenosti staršev, navzočnosti tujega varstva, selitvam (k varuškam, k starim staršem, v jasli, v druge ustanove) in vse bolj tudi ločitvam staršev.

Bratje in sestre bi bili v takih okoliščinah prava rešitev. Ne le zato, ker bi edinček imel možnost imeti z bratom ali sestro v svoji neposredni bližini tovariša pri igri, marveč tudi zato, ker bi drug drugemu nudila zavetje in domačnost v čedalje bolj nemirnem svetu odraslih.

Ameriški raziskovalci, ki so izvedli večletno študijo o odnosih med brati, menijo, da potrebuje majhen otrok trdno, zanesljivo okolje ali pa vsaj osebo, na katero se stalno lahko zanesejo, da jim bo na razpolago. Po mnenju raziskovalcev tako vlogo popolnoma zapolnjujeta brat ali sestra.

Znanstveniki so veliko let raziskovali predvsem odnos med materjo in otrokom, kasneje so odkrili še odnos do očeta, v zadnjem času pa polagajo veliko pozornost na razmerje med brati. Odkrili so na primer, da se dojenčki zelo zgodaj navežejo na svoje brate ali sestre, prav tako zgodaj, kakor na mamo. Po osmem mesecu starosti se dojenček razveseli, ko zagleda starejšega brata ali sestro, dojenčki dovolijo, da jih starejši bratje tolažijo, in so žalostni, ko bratov ni zraven. Ko so stari leto dni, so z bratom ali sestro navezali prav toliko stikov, kakor z mamo. Pri treh letih pa je takih stikov med brati celo več kakor z mamo. To ima več pozitivnih posledic: starejšemu otroku olajša ločevanje od mame (kmalu bo moral ali že hodi v vrtec), hkrati pa staršem omogoča, da otroka nista vedno le v domeni odraslih - tudi bratec ali sestrica se znata vsaj za krajši čas ukvarjati z dojenčkom.

Manjši otrok se uči od večjega, ta pa se zaveda, da je predmet občudovanja mlajšega brata. Pomaga mu in ga varuje: to je posebno pomembno, kajti mali otroci jemljejo svarila svojih starejših bratov resneje kot pa opozorila svojih staršev. Izvedenci so prepričani, da tudi pričkanja med brati služijo koristnemu namenu. Tekmovalnost je namreč lahko spodbuda za doseganje koristnih ciljev. Med takim pričkanjem se otroci že doma učijo krotiti svojo napadalnost: na milost in nemilost so bratje povezani med seboj in zato morajo najti način, kako ustrezno preživeti in torej omejevati svojo agresivnost. To je seveda v veliko korist tudi staršem, predvsem v obdobju, ko se otrok vključi v vrtec ali šolo - s seboj prinese že koristne izkušnje za sožitje z vrstniki. Sočasno pa bratje razbremenjujejo starše, ker v veliko primerih nudijo medsebojno tolažbo in gotovost. Dva otroka pravzaprav na nek način pomagata staršem, da sta bolj prosta. Tudi če odideta mama in očka zvečer zdoma, vesta, da bo starejši otrok znal potolažiti mlajšega, če bo treba. In tudi kasneje, v drugih življenjskih obdobjih - od pubertete do mladostništva - najdejo bratje in sestre v medsebojnem razmerju mnogokrat trdno oporo in pomoč v hudih trenutkih.

Pomembno je, da se bratje med seboj spoštujejo, tudi če se včasih ne morejo prenašati. To je pravzaprav zelo naravno: med njimi je vzdušje vedno nekoliko tekmovalno, kajti za lastno individualnost morajo stalno tekmovati, toda pri vzgoji, ki je pozorna na enakost pravic vseh, se nasprotja lahko zgladijo do primerne mere.

Tako se v družini bratje učijo pravilno dozirati bližino in oddaljenost do druge osebe, kar jim bo tudi v prihodnje prišlo prav: po eni strani morajo samostojno omejevati svoje zahteve in potrebe, po drugi pa biti drug drugemu stalno in zanesljivo na razpolago.

TRST / Z UNIVERZITETNEGA TEČAJA »VZGOJA ZA RAZVOJ«

Kmetijski razvoj in politika okolja: razmišljanje o drugačnih poteh družbenega razvoja sveta

V svetu divja ta čas 56 vojnih spopadov: misel gre otrokom in delavcem mednarodnih ustanov, posebej delavcem Unicefa, ki si prizadevajo otrokom kolikor mogoče zmanjšati trpljenje. A že več let ne nastopajo le v kriznih trenutkih: pri Unicefu so osvojili spoznanje, da je potrebna zavzetost za drugačne poti družbenega in političnega razvoja sveta. Te misli so uvedle tokratno tedensko srečanje univerzitetnega tečaja Vzgoje za razvoj, ki se vsak petek od 17. do 19. ure (a razprava se vsakič zavleče čez napovedano uro) odvija na tržaški ekonomski fakulteti.

Prvi predavatelj, prof. Mario Prestamburgo, docent ekonomije in agrarne politike v Trstu, sedaj pa tudi italijanski vladni podtajnik, je spregovoril o »kmetijskem razvoju in politiki okolja«. Govoril je predvsem o kmetijski politiki Evropske zveze. V središče izvajanja je postavil, in ga tudi kritično obdelal, pojem »vzdržljivega razvoja«.

Pogosta vprašanja, s katerimi se srečujemo tudi v javnih razpravah so npr. naslednja: zakaj danes dolžimo kmetovalce naravi škodljivega ravnanja; kateri tehnološki razvoj je v nekaj desetletjih pri nas omogočil znatno povečanje kmetijske proizvodnje; zakaj so v kmetijskem sektorju povprečni osebni dohodki najnižji; kako nastajajo cene proizvodov; kako da se v zahodni Evropi otepamo s kmetijskimi presežki in uničevanjem pridelkov; kako da se izgublja vrsta raznolikih kultur (npr. vrst žita) v prid enoličnosti; kako da kupci izbirajo le jabolka z lepo blešečo lupino; kaj storiti, da se bodo tržno uveljavljali »biopridelki«; zakaj se tako malo uporablja naravni gnoj; zakaj je tržišče obdelovalnih površin tako statično. Ne gre, da bi koga, kmete, obsojali: razumeti moramo mehanizme, politične, gospodarske, finančne, pravne mehanizme, in jih spreminjati. Prijaviti pa moramo primere protizakonitih ravnanj in korupcij.

Padovski raziskovalec prof. Franceschetti opozarja, da moramo biti pri ocenjevanju razvoja pozorni, preko podatkov o notranjem bruto proizvodu, na štiri razsežnosti: globalnost (proizvodnje, a tudi uslug in odgovorov na kulturne in politične potrebe), finalizacijo (za individualno, kolektivno, marginalnosti), soudeležbo (udeleženosti družbe pri izbirah) in pravšnjost (razpolaganja z dobrinami v svetu, med generacijami, med sedanjostjo in bodočnostjo).

Močna misel, ki jo je predavatelj povedal, je tudi ta: pred desetletji se je bil boj za to, da bi zemljo dobili tisti, ki so jo obdelovali: konec spolovinarstva v Italiji je bil zgodovinski proces, ki se je udejanil še pred zakonsko odpravo te zemljiške odvisnosti, do katere je v Italiji prišlo leta 1965. Danes je osrednje vprašanje: kje dobiti mladega človeka, ki bo znal, hotel in mogel zemljo uspešno obdelovati.

V razpravi je beseda tekla predvsem o zemljiški posesti, o nadvladi in izkoriščanju, o dinamičnosti tržišča med lastništvom in najemniško zemljo, o Italiji, vzhodni Evropi, Latinski Ameriki. Na vprašanje o kraškem naravnem parku je predavatelj med drugim povedal, da naj o njem odločajo ljudje, ki tam živijo, da zato ne smejo obveljati politični predsodki proti Slovencem, ki bi pri taki upravi (preko Gorske skupnosti) imeli veliko vlogo, manjšina pa se mora otresti pristopa »indijanskega rezervata«. Iskati je treba pot posameznikov do skupnega interesa.

Drugi del srečanja je bil psovečen ekološkim vprašanjem razvoja, uvodno predavanje je imel prof. Christof Baker, izvedenec Unicef-Italia.

Zgodovinska prelomnica se je v evropski civilizaciji izvršila v 17. stoletju, ko se je uveljavila teorija neomejenih potreb in neomejenih možnosti. To je filozofija življenja, ki pravi, da je možen neomejen razvoj, da nudi sklicevanje na napredek zadostna opravičila in utemeljitve, da je pohlepna sebičnost temelj vsemu, da je tak razvoj edini in vsem v svetu vzor. Spet je tu leto 1492 in z njim stara indijanska modrost: ne bom utrgal prve zdravilne rastline, ki jo v gozdu najdem, saj ne vem, ali kje raste še druga.

Ponovno moramo osvojiti nekatere vrednote in dele svoje preteklosti. Včasih moramo stopiti korak nazaj. Pridobiti moramo smisel za meje in omejenost. Pomembne so tudi enostranke in osebne izbire, tudi drobne izbire v vsakdanjem življenju (npr. to, da grem peš, da ne proizvajam in odmetavam toliko odpadkov): so droben, a vsekakor zaznaven prispevek razmeram, so dolžnost in odgovorno dejanje, so skrb za bodočnost, so morda tudi oddolžitev za zgodovinske krivde, so pa tudi obogatitev osebnih izkušenj in počutja, prinašajo nam nova odkritja in prijetna doživetja (ko grem peš, opazim stvari, ki jih drugače nisem, srečam se z ljudmi, ki jih drugače ne bi...).

Pristopajmo k raznolikosti in izmenjavi s spoštovanjem in željo po spoznanju. Lep primer je mediteranski čas, ko so pred tisoč leti arabski učenjaki Evropi posredovali starogrško znanje in so židovski izobraženci prevajali antična, arabska in židovska dela v latinščino: to Sredozemlje utegne biti spet tudi naše.

Marta Ivašič

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST UL. DEL LAVATOIO 4
TEL. 040 - 365424 FAX 040 - 363918
PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA
BIOPRIMA®
COSMETICS ITALY

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST UL. DEL LAVATOIO 4
TEL. 040 - 365424 FAX 040 - 363918
PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA
BIOPRIMA®
COSMETICS ITALY

TRGI / SPLOŠNA OKEPITEV LIRE IN USPEH NA MILANSKI BORZI

Trgi še naprej verjamejo v sporazum o pokojninah

Marka drsi proti 1.200 liram, borza pa je pridobila skoraj odstotek

RIM, MILAN - Denarni in finančni trgi so kljub vsemu optimistično razpoloženi. Kljub temu, da se za pogajalsko mizo o reformi pokojninskega sistema nekoliko zatika, večjih tržnih vznemirjenj ni opaziri, prav nasprotno. Če bi bil vsak dan na italijanskih denarnih in finančnih trgih tak, kakršen je bil včeraj, potem bi bila vedno pomlad.

S prispodobo bi lahko rekli tudi to, da lira čuti vonj po sporazumu, kar dokazuje njeno včerajšnje splošno ovrednotenje do vseh 19 valut uradne tečajnice, kakršnega ta že dolgo ni zabeležila. Marko se je spet spustil proti kvoti 1.200, dolar pa proti 1.660 lir. Novice, ki so prihajale iz Rima, kjer so se vlada in sindikati pospešeno pripravljali na odločilni zaključni krog pogajanj o pokojninski reformi, so v začetnem delu medlo valutno trgovanje korak za korakom pospeševale. Ob odprtju denarnega trga je nemski bankovec veljal 1.215, ameriški pa 1.666 lir, tik pred napovedanim začetkom pogajanj v palači Chigi (ki je bil sicer potem preložen na danes) pa je marka padla na 1.203 lire, dolar pa na 1.661 lir. »Pričakovanja, ki se porajajo na trgu, so soglasna: do sporazuma bo prišlo,« je komentiral nek valutni posrednik. »Trg sicer morda nekoliko prehiteva dogodke, načelno pa se je že odločil. Drugačne možnosti sploh ne sme biti! Potem, ko bo sporazum dosežen, se bo lira zelo verjetno še popravila, denimo vsaj za 10 lir pri marki, nato pa bo vse odvisno od novih političnih in ekonomskih dogajanj.«

O ovrednotenju lire poročajo tudi iz tujine, v prvi vrsti iz Frankfurta in z Wall Streeta. Podobno pa ni mogoče reči za dolar, ki je ponovil šibke tečaje iz srede, k čemur so prispevali svoje tudi neugodni podatki o gibanju brezposelnosti v ZDA. Zeleni bankovec zako še naprej odbija kupce, podobno kot se dogaja s francoskim frankom, ki ga hromi naraščajoča negotovost o izidu nedeljske balotaže med Chiracom in Jospinom. K povečanju pritiska na francoski bankovec pa je včeraj prispevala tudi izjava neogolističnega kandidata, po kateri naj bi v primeru izvolitve v Elizejsko palačo predlagal Francozom referendum o obstanku v Evropski zvezi.

Kazalec MIB +0,78 odstotka, Mibtel +1,02, Mib-30 pa 1,09 odstotka: to so rezultati včerajšnjega borznega sestanka v Milanu, ki je opravil posle v vrednosti 967 milijard lir. Po predvčerajšnjem premoru za razmislek, je torej borzni trg spet oživel, pri čemer mu je pomagala tudi okrepitev lire in zvišanje tečaja (za 1 liro) pogodbe BTP future. Tudi v Milanu je bila glavna pozornost namenjena pogajanjem za reformo pokojninskega sistema, čeprav je bilo po preložitvi začetka zaključnega kroga čutiti med posredniki večjo previdnost. Tuji investitorji so bili včeraj manj aktivni kot v preteklih dneh, kar pomeni, da so borzne kazalce dvigovali predvsem domači posli, svoje pa so prispevale tudi nekatere tehnične zapadlosti. Rekordno je bilo povpraševanje po delnicah Gemina, ki so pridobile več kot 4 odstotke, dobro pa so se odrezale tudi Ferruzzi, Fondiaria, Comit in Ambroveneto.

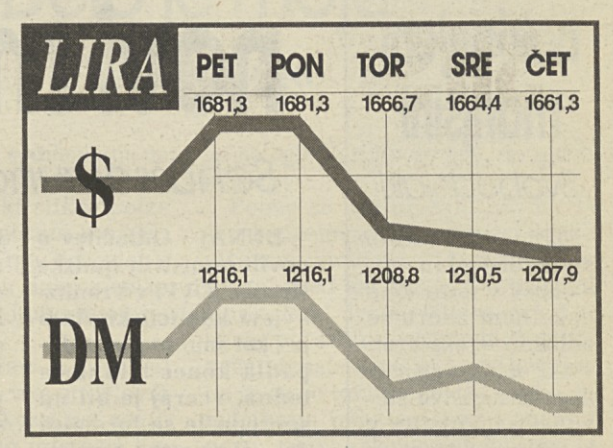

Konzorcij MIB razpisal 20 štipendij

TRST - Konzorcij MIB (Master in International Business) v Trstu je tudi za prihodnje akademsko leto 1995-96 razpisal 20 štipendij za obiskovanje 6. tečaja master. Gre za 10 štipendij po 16 milijonov lir (štiri izmed teh so namenjene študentom iz srednje in vzhodnoevropskih držav) in 10 štipendij po 10 milijonov lir. Prva deseterica štipendij pokriva celoten strošek vpisa na tečaj, druga pa skoraj dve tretjini stroška.

Za vpis na tečaj MIB je treba opraviti ustrezne selektivne preizkuse, ki bodo junija in na katere se lahko prijavijo kandidati, ki so opravili univerzitetni diplomski izpit z najvišjimi ocenami. Štipendije bodo prejeli kandidati, ki so najbolje opravili selekcijske izpite. Prošnje je treba do 31. maja poslati na Konzorcij MIB v Trstu (Ul. Flavia 23/1, tel. 040/8992272/3, fax 040/8992274).

Drevi občni zbor TKB

TRST - Kot je mogoče razbrati tudi iz spodnjega oglasa, bo danes ob 18. uri na Pomorski postaji v Trstu občni zbor delničarjev Tržaške kreditne banke, in sicer tako v rednem kot izrednem sklicanju. Na rednem delu zborovanja bodo delničarji opravili pregled lanskega poslovanja in poleg potrditve bilančnih računov in poročil odločali tudi o sprejemu predloga za nakup lastnih delnic.

Na izrednem občnem zboru pa bodo morali odločati o povišanju glavnice delniške družbe TKB od sedanjih 50 na 90 milijard lir. To naj bi izvedli z izdajo 4 milijonov rednih delnic po nominalni vrednosti 10 tisoč lir in z dodatkom 8.500 lir za realno ceno vsake delnice. Delnice bo treba v celoti vplačati, namenjene pa so izključno novim bančnim partnerjem, kar pomeni, da se bodo dosedanji delničarji opcijski pravici odpovedali. Kot znano, bo postal novi delničar TKB zavod Banca Popolare di Brescia, s katerim slovenska banka že vrsto let poslovno sodeluje.

REFORMA POKOJNIN

Boj za prevlado na terenu pokojninskih skladov

ELIO FORNAZARIČ

Z napovedano preosnovo pokojninskega sistema se bo v prihodnje na področju socialnega skrbstva v Italiji marsikaj spremenilo. Kako globoko bo segla reforma še ni jasno, saj se pogajanja v trikotu vlada - sindikati - delodajalci po volilnem premoru nadaljujejo, kakor se nadaljujejo preverjanja med sindikati in tako imenovano bazo v tovarnah.

Eno pa je že zdaj gotovo: po uvedbi preosnove bodo pokojnine, ki jih bodo prejemali upravičenci, nižje, poleg tega pa bo močno oklesčena tudi tako imenovana odpravnina. Sredstva, ki jih podjetja in delodajalci danes po predpisih veljavne zakonodaje spravljajo v sklad za izplačevanje odpravnin, se bodo po novem stekala v osebne pokojninske sklade. Priliv v odpravninsko blagajno znaša okrog 30 tisoč milijard lir na leto.

Z uvedbo pokojninskih skladov se torej v Italiji odpira nov velikanski »business«. Sprožila se je neizprosna tekma za to, kdo si bo zagotovil dostop do komandnega pulta tega posla. Čeprav še ni znano, kako bodo novi skladi strukturirani (po eni varianti naj bi se odpirali po gospodarskih panogah, tako da bi dobili npr. pokojninski sklad za zaposlene v kemijski stroki, za kovinarje itd., po drugi varianti pa naj bi sklade ustanavljali pri posameznih podjetjih ali družbah, tako da bi denimo nastal sklad za Fiatovo osebje, sklad Montedison itd.), se zanje borijo vsi glavni akterji gospodarskega življenja v državi: zavarovalnice, banke, sindikati, družbe Sim in skupni investicijski skladi.

Največ izkušenj pri upravljanju finančnih skladov, ki že obstajajo in ki kažejo precej sorodnosti z novimi, imajo zavarovalnice. Nikjer pa ni rečeno, da jim bodo pristojne oblasti zdaj sic et simpliciter prepustile tudi pokojninske sklade. Bančni sistem zahteva vsaj »par condicio« (na ta jezikovni spak naletimo danes na vsakem koraku) z zavarovalnicami in poudarjajo, da si business pokojninskih skladov v tujini, kjer je ta praksa že dalj časa ustaljena, zavarovalnice in banke delijo po ključu 40:60 %. Tudi drugi »snubači« postajajo čedalje glasnejši in vsi brez izjeme vnaprej obljubljajo največjo možno »glasnost« pri upravljanju skladov, medtem ko naj bi se upokojencem po nekaterih obljubah odpirale celo možnosti znatnih finančnih pridobitev. Boj za prevlado na tem področju je toliko bolj zapleten, ker so nekateri pretendenti aktivni na več področjih hkrati: Mediobanca, na primer, je prvenstveno denarni zavod, prek zavarovalnih grup Ras, Assicurazioni Generali, Fondiarie in Alleanze pa je tudi ena izmed glavnih protagonistov v italijanskem zavarovalstvu.

Sindikalne organizacije pa si strani prizadevajo, da bi lahko jutri tudi same soodločale pri vodenju in upravljanju novih skladov, kar bi lahko dosegle tako, da bi se skladi strukturirali kot samostojne institucije in ne da bi se torej nabrana finančna sredstva iz tega naslova enostavno prelevila v tehnične rezerve pri bankah ali zavarovalnicah. Confindustria ima spet svoje poglede na te nove finančne instrumente in si skuša pri njih zagotoviti vsaj ustrezen operativni nadzor, če bo že zanjo odpadla sedanja ugodnost, da se podjetja lahko poslužijo finančnih sredstev, zbranih iz naslova odpravnin, za kratko ali srednjeročno avtokreditiranje.

Predsednik italijanskega bančnega združenja ABI Tancredi Bianchi meni, da bi bilo za Italijo najbolje, ko bi bila vrata v komandno kabino bodočih pokojninskih skladov odprta na stežaj vsem dejavnikom, ki imajo pogoje, da bi se lahko uspešno vključili v novi business, saj bi se s tem med njimi razvila konkurenčnost, ki bi bila koristna za vse: za upravitelje skladov, za narodno gospodarstvo in za upokojence. To trditev, ki bi lahko v sedanjih gospodarsko-socialno-juridičnih razmerah v državi tudi ustrezala, pa je treba jemati z določeno previdnostjo, kajti od trenutka, ko bo ustanovljen pokojninski sklad, kakršenkoli naj že bo, pa do trenutka, ko bo upravičenec ob upokojitvi lahko dejansko začel uživati svojo »dodatno pokojnino«, mora poteči 30, 35 ali morda še več let. V tem času pa se lahko marsikaj zgodi. Izkušnje, ki so si jih klienti zavarovalnic nabrali v vojnih časih in v obdobjih krepkejših valutnih devalvacij in dvoštevilčnih inflacij, niso bile ugodne. Zato bi bilo treba ob ustanovitvi novih pokojninskih skladov določiti tudi vrsto trdnih jamstev za bodoče upokojence. Država pa bi morala spodbujati delovanje teh skladov tudi z ustreznimi davčnimi olajšavami. V prihodnjih dneh bi se moralo že videti, ali so imeli pogajalci v Rimu pri svojem delu v mislih tudi to specifično vprašanje.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK
NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU
Ljubljana - Praga - Ljubljana
3-krat tedensko
Ljubljana - Barcelona - Ljubljana
2-krat tedensko
Ljubljana - Kopenhagen - Ljubljana
2-krat tedensko
Ljubljana - Rim - Ljubljana
3-krat tedensko
Informacije in rezervacije:
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, • tel. 061/131-81-55
prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, • tel. 061/313-312
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, • tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, • tel. 066/38-458, 38-512

BCTKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

VABILO DELNIČARJEM

na redni in izredni občni zbor, ki bo v drugem sklicu

DANES, 5. MAJA 1995

ob 18. uri, v Kongresnem centru Pomorske postaje v Trstu, Nabrežje Bersaglieri 3, s sledečim dnevnim redom:

Redni občni zbor:

1. Obveznosti in sklepi v zvezi s členom 2364 c.z.;
2. Pooblastilo za nakup lastnih delnic.

Izredni občni zbor:

1. Povišek družbene glavnice od 50.000.000.000 lir na 90.000.000.000 lir, z izdajo proti plačilu 4.000.000 rednih delnic po nominalni vrednosti 10.000 lir in z dodatkom v ceni v višini 8.500 lir za vsako delnico. Vse nove delnice za povišek glavnice so namenjene izključno novim bančnim partnerjem, stari delničarji se odpovejo opcijski pravici.
2. Sprememba členov 5., 9., 13. in 14. družbenega statuta.

Za udeležbo na občnem zboru in pravico do glasovanja se upoštevajo veljavni zakonski predpisi.

Upravni svet

KOROŠKA

Proti ureditvi, naklonjeni manjšini

Svobodnjaki

CELOVEC - Klub svobodnjaških poslancev v koroškem deželnem zboru se odločno izreka proti vsaki obliki zajamčenega zastopstva slovenske manjšine v koroškem deželnem zboru. Prav tako odklanja virilni mandat, ki ga je predlagala ljudska stranka, in tudi predlog socialdemokratov, ki predvideva posvetovalno vključitev manjšine v delo odborov deželnega parlamenta s pravico govora. Klubski govornik svobodnjakov Strutz je poudaril, da je za svobodnjake edinole sprejemljiva 5 odst. klavzula. **(I. L.)**

AVSTRIJA / VLADA

Zaprisegli novi ministri

Schüssel zunanji minister

DUNAJ - Odločitev o novih ministrih ljudske stranke (ÖVP) v Vranitzkyjevi koalicijski vladi je - kot smo že poročali - padla konec minulega tedna, včeraj je bil na sporedu le še formalni del - slavnostna zaprisega pred zveznim predsednikom Thomasom Klestilom.

Kot novi podkancler in minister za zunanje zadeve je zaprisegel novi predsednik ljudske stranke Wolfgang Schüssel (doslej minister za gospodarstvo), minister za gospodarstvo je postal dosedanji državni sekretar za finance Johannes Ditz, ministrica za pouk in umetnost Elisabeth Gehrer (doslej deželna svetnika na Predarlskem), minister za okolje Martin Bartenstein (doslej državni sekretar za šport), državna sekretarka v zunanjem ministrstvu pa Benita Ferrero Waldner, doslej šefica protokola v generalnem sekretariatu pri OZN.

Zvezni predsednik Klestil je novim članom vlade zaželel »mnogo uspeha«, ceremoniji pa se je udeležil tudi šef vlade Franz Vranitzky. Ta je že ob predstavitvi novih vladnih članov ÖVP izrazil svoje zadovoljstvo nad kadrovskimi odločitvami koalicijskega partnerja. Schüssel je ob tej priložnosti znova potrdil, da velja sporazum med ljudsko stranko in socialdemokrati do državnozborskih volitev leta 1998.

Ivan Lukan

KOROŠKA / RAZPRAVA

Deželni zbor zahteva zaprtje nuklearke Krško

Stranke za odločne ukrepe

CELOVEC - Poslanci strank, zastopanih v koroškem deželnem zboru, so na včerajšnji seji deželnega parlamenta znova zahtevali čimprejšnje zaprtje jedrske elektrarne v Krškem.

V živahni razpravi so govorniki socialdemokratov, ljudske stranke in svobodnjakov poudarili, da pomeni slovenska nuklearka varnostni rizik za Koroško in ostalo Avstrijo. Zato naj tako deželna kot tudi zvezna vlada vztrajata pri zahtevi po čimprejšnjem zaprtju JE Krško. Govorniki strank so nadalje menili, da bi morala predvsem zvezna vlada na Dunaju odločneje zahtevati zaprtje jedrske elektrarne v sosednji Sloveniji. Zvezna vlada bi se morala boriti proti JE Krško z enako odločenostnjo kot hoče preprečiti dograditev sporne jedrske elektrarne Bochunice na Slovaškem, so poudarili.

Nekateri poslanci deželnega zbora so celo menili, da bi Avstrija morala problem JE Krško sprožiti tudi v združenjih Evropske zveze in zahtevati, da Slovenija ne bi smela postati članica EZ, dokler ne bo to vprašanje zadovoljivo rešeno.

Ivan Lukan

AVSTRIJA / ZADEVA EINEM

Haider ne popušča

Pogovor Klestil - Vranitzky

DUNAJ - Caspar Einem ostane notranji minister, njegova prva naloga pa je, da si spet pridobi polno zaupanje varnostnega aparata. To sta včeraj - po razgovoru med štirimi očmi - navzlic gonje svobodnjakov proti Einemu - poudarila zvezni predsednik Thomas Klestil in šef vlade Franz Vranitzky.

Zvezni kancler je ob tem poudaril svojo zaskrbljenost nad »izredno napetem političnem vzdušju v državi«, za katero je odgovoren Haider zaradi svoje gonje proti Einemu. Takšnim pojavom se je potrebno odločno upreti, je še poudaril Vranitzky in pri tem opozoril, da svobodnjaki nimajo nobenih konkretnih dokazov za kakršnokoli vpletenost notranjega ministra v levičarsko-anarhistično sceno.

Kot smo poročali, se je gonja proti (socialdemokratskemu) notranjemu ministru Einemu začela, ker je minister - kot privatnik - prenakazal na račun levičarskega lista TATblatt podporo v višini 1000 šilingov.

Potrdilo o vplačilu podpore se je pojavilo pri preiskavi uredništva. List sodi na levo-avtonomno sceno, v kateri sta se gibala tudi oba atentatorja na daljnovod blizu Dunaja sredi preteklega meseca. Kot je znano, je bomba predčasno eksplodirala in ju ubila.

Notranji minister Einem je podporo medtem označil kot »politično napako«, utemeljil pa jo je s tem, da je treba »odpreti vrata vsem tistim, ki so na robu družbe in pri katerih obstaja nevarnost, da jih družba odrine v podzemlje in s tem k nasilju«.

Vodja svobodnjakov Haider zahteva odstop ministra, predlog za to pa naj bi vložil na današnji izredni seji državnega zbora, je napovedal. Haider je v svojo gonjo proti Einemu vključil tudi svobodnjaško frakcijo pri dunajski policiji, ki je - skupaj s krščanskimi sindikalisti - že zahtevala odstop notranjega ministra.

Pozivu k odstopu se je pridružil tudi predsednik sindikata uradnikov v javni službi Dohr, za kar je bil deležen nenavadno ostre kritike zveznega kanclerja Vranitzkega.

Ivan Lukan

NOVICI

25 avstrijske sekcije ai

DUNAJ - Avstrijska sekcija organizacije amnesty international (ai) je včeraj praznovala 25-letnico obstoja. Organizacija ima v Avstriji blizu 1500 članov in 16.000 aktivistov, ki se zavzemajo za spoštovanje človekovih pravic po vsem svetu. Predsednica AI v Avstriji Hormayr je ob jubileju izrazila željo, da naj bi avstrijski parlament čimprej liberaliziral azilsko zakonodajo v Avstriji.

Joza Habernik predsednik združenja za zunanjo trgovino

CELOVEC - Diplomirani trgovec Joza Habernik, direktor Zveze-Bank v Celovcu, je bil pretekli teden spet izvoljen za predsednika deželnega združenja za zunanjo trgovino v Gospodarski zbornici za Koroško, Matevž Wakounig, poslovodja podjetja »-Iskra trgovina«, pa je bil izvoljen za drugega podpredsednika v tem združenju. Kakor smo poročali, je lista »Kofler-Alpe Adria«, ki jo je vodil Joza Habernik, na nedavnih volitvah v gospodarsko zbornico dosegla devet od dvanajstih mandatov (dva so dobili svobodnjaki, enega pa socialisti). Na volitvah predsednika je za Habernika glasovalo devet članov deželnega združenja.

KOROŠKA / PROSLAVE OB 50-LETNICI KONCA VOJNE

Kritične besede Stojsićeve

CELOVEC - Manjšinska govornica zelenih v avstrijskem državnem zboru Terezija Stojsić je na tiskovni konferenci v koroški prestolnici ostro kritizirala vsebino programa uradnih deželnih proslav ob 50-letnici konca druge svetovne vojne na Koroškem.

Državna poslanka je opozorila, da v programskem besedilu manjkajo vse besede in pojmi, ki bi kakorkoli spominjali na nacistično nasilje. To sprenevedanje sega celo do Auschwitza, ko iz programskega besedila sploh ni razvidno, da bo skupina koroških šolarjev, ki jo bodo spremljali tudi koroški politiki na čelu z deželnim glavarjem Zernattom in njegovim namestnikom Ausserwinklerjem, obiskala koncentracijsko taborišče.

Stojsićeva, kot tudi predsednica zelenih na Koroškem Karin Prucha, sta nadalje kritizirali doslej znani spored uradne deželne proslave ob letošnji 75-letnici koroškega plebiscita 10. oktobra v Celovcu. Zahtevali sta enakopravno vključitev oz. sodelovanje slovenske narodnostne skupnosti v praznovanje in ob tej priložnosti izrazili upanje, da bosta pristojna koroška politika (deželni glavar Zernatto in kulturni referent Ausserwinkler) posegla v sedanji nesprejemljiv načrt načrt in ga še pravočasno predrugačila.

Obžalovali sta preložitev premiere plesnega projekta Ivan Cankar, načrtovane za 10. oktobra. Kot znano, je vodstvo Mestnega gledališča v Celovcu moralo popustiti političnim pritiskom in preložiti uprizoritev na 15. oktober.

Manjšinska govornica zelenih Terezija Stojsić

ISTRA

Podtikanje kukavičjih jajc

GORAN MORAVČEK

REKA - Potem ko je hrvaška vlada razpisala javni natečaj za pridobivanje koncesij za zasebne radijske in televizijske frekvence, je hrvaška opozicija zelo v skrbeh. Mnogi so namreč prepričani, da je minister Ivica Mudrinić, ki se ukvarja s temi zadevami, nalašč »podtaknil kukavičje jajce«.

Za majhno državo, kakršna je Hrvaška, je 30 zasebnih televizijskih in skoraj sto zasebnih radijskih postaj - preveč. Poleg tega pa je Mudrinićev kabinet morebitnim vlagateljem postavil (pre) velike zahteve. Od njih zahteva, da zagotovijo večino svojega programa, si preskrbijo potrebno opremo in kadre, predvsem pa vsako leto odštejejo skoraj 900 tisoč mark za državno koncesijo. Zaradi javnega natečaja, objavljenega nedavno, je številnim hrvaškim morebitnim Berlusconijem zamrl smehljaj na ustnicah, saj je postalo jasno, da je ustanovitev zasebne televizijske in radijske postaje še kako velik zalogaj. Zakonita možnost privatizacije medijev pa se je s tem pravzaprav spremenila v - nemožnost.

Medla hrvaška opozicija se očitno slabo znajde tudi v medijskih ukanah, ki jih je pripravila vladajoča HDZ. Nasprotniki Tuđmanove stranke niso združili sredstev in sposobnosti zato, da bi ustanovili zasebno televizijo, tako da zdaj lahko le iz vseh topov streljajo na ministra Mudrinića. Zatrjujejo, da bi država morala namesto peklensko dragih koncesij in nerealnih zahtev sprostiti predvsem tretji program HTV in ga nameniti zasebnim podjetnikom.

»Trije državni programi so popolnoma nepotrebni, saj je izrabljenih le 30 od možnih 72 programskih ur, poleg tega pa na vseh treh državnih kanalih predvajajo popolnoma isti televizijski dnevnik,« se jezi Silvije Hum, urednik ene od zasebnih televizij v ustanavljanju. Za Neodvisno TV, kot se rada imenuje, stojijo v glavnem člani liberalne stranke. V teh dneh so v en glas zavpili: »Dopustite nam, da porabimo denar!« Trdijo, da jim vladajoča politična garnitura s previsokimi zahtevami preprečuje ustanavljanje zasebnih televizij.

»Natečaj za pridobitev televizijskih frekvenc je popolna prevara,« meni liberalec Mladen Vilfan, eden od morebitnih velikih vlagateljev. Podobno kot drugi politiki iz opozicije tudi on zahteva, da bi zasebnim televizijskim in radijskim postajam morali omogočiti izrabo obstoječih oddajnikov. Vladajoča HDZ, ki si prizadeva, da bi omejila medijski prostor in povečala svoj vpliv, temu seveda ni naklonjena. Še več, Tuđmanovi privrženci skoraj v celoti nadzorujejo televizijski in v veliki večini tudi radijski program.

»Preobrazba hrvaške narodne televizije v hadezejevsko je bila napad na javno dobro,« zatrjuje Stjepo Martinović, novinar in eden od voditeljev Hrvaške narodne stranke.

Kljub kritikam pa se zdi, da bo poglavitni problem zasebnih televizijskih in radijskih postaj vprašanje, kje naj najdejo kvalificirane kadre. Ni najbolj jasno, kako bodo ta problem rešili morebitni vlagatelji. Že zdaj je na nekaterih zasebnih radijskih postajah precej »medijske navlake«.

V Istri, kjer zasebniki načrtujejo ustanovitev kar nekaj televizijskih postaj, imata največ obetov za uspeh TV Nova, za katero stoji Istrski demokratični zbor (IDS) Ivana Jakovčića, in Istrska TV, ki jo hoče ustanoviti Hrvaška demokratična skupnost (HDZ). Za obe stranki je Istra pomembno območje. Nedavno so odkrili, da tam Tuđman pripravlja medijski udar, čeprav njegova stranka na tem območju ni pretirano priljubljena, zlasti ne v primerjavi z IDS, ki ga podpirata dve tretjini volilcev. Boji za naklonjenost volilcev v Istri ne bodo samo zanimivi, ampak tudi medijsko odmevni, saj se je predvolilna kampanja za parlamentarne volitve, ki bodo prihodnje leto, že začela. Tuđman je obtožil Jakovčića in njegove somišljenike, da delujejo zoper nacionalne interese, kot poglavitni argument pri tem pa navaja nedavni kongres Istranov v Pulju. Na tem zasedanju so po mnenju »očeta naroda« prišli do besede »krogi in sile«, ki hočejo Istro izločiti iz Hrvaške. Zagotovo bo HDZ skušala spodnesti ne samo IDS, pač pa tudi druge opozicijske stranke v državi, ko bo privatizirala medijski prostor. Do zdaj je bila Tuđmanova ekipa pri tem kar uspešna, toda predvsem zaradi razcepljene opozicije, ki ni znala spregledati nobene od številnih medijskih ukan hadezejevcev. Najbrž bo tako tudi v prihodnje, kajti vladajoča stranka nima namena, da bi medijski prostor prostovoljno prepustila političnim nasprotnikom.

LIKOVNA UMETNOST

Značilnosti naših krajev v slikah Bruna Canelle

V galeriji Kulturnega doma v Gorici bo do srede, 10. maja, odprta razstava goriškega slikarja Bruna Canelle z naslovom "Naše okolje: včeraj in danes" (foto Studio Reportage).

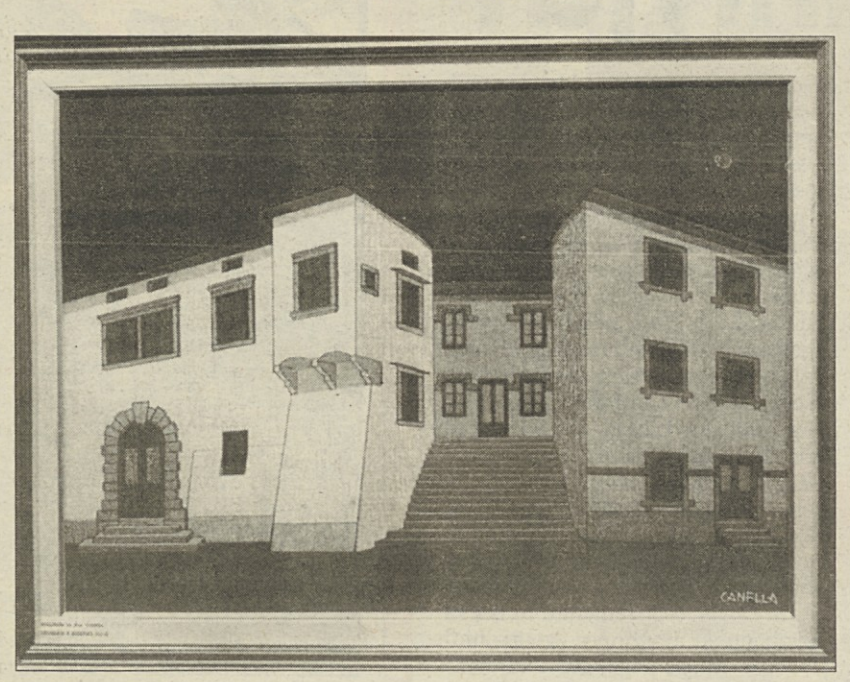

Slikar Bruno Canella se je rodil v Mostu na Soči. Njegova mati je bila iz slovenske družine Kačič iz Brestovice na Krasu, oče pa je bil italijanske narodnosti. Za slikarstvo se je Canella začel zanimati že v mladih letih, oljni tehniki pa se je z navdušenjem posvetil po dolgotrajnem bivanju v Istri, kjer je prišel v stik s tamkajšnjimi umetniki (Pohlen, Dequel, Saksida).

Doslej je umetnik sodeloval že na številnih skupinskih razstavah, samostojno pa je že večkrat razstavljal v Gorici, kot tudi v drugih mestih dežele. Umetnika je na otvoritvi razstave, ki je bila v sredo, 26. aprila, predstavil goriški likovni kritik ***Joško Vetrih****, katerega misli povzemamo.*

»Kdor je že od prvih razstav imel priložnost slediti Brunu Canelli, je opazil, da je glede tematike in tehnike umetnik v glavnem ostal zvest svoji začetni izbiri in se je kvečjemu omejil na selektivno in zavestno sklapljanje njemu dragih prizorov. Opazili bomo tudi izostritev tehnike z oblikovnimi rešitvami, ki od nekdaj dajejo povsem svojstven in oseben pečat njegovim delom.

Ko sem leta 1983 v goriški galeriji Il Torchio ter leta 1987 v razstavni veži Kulturnega doma predstavil goriški publiki dela Bruna Canelle, smo lahko v njegovih stvaritvah gledali neobraslo, od sonca in vetra izsušeno kraško naravo, čudovito istrsko obalo, urejene briške vinograde z vsem, kar spada zraven: z zidovi, hišami, ganki, oboki, portali, strehami, skednji, dvorišči, okni, dimniki. Skratka, vse te arhitektonske značilnosti so avtorju nudile izvirno gradivo, ki ga je brez izumetičenj prenesel v svoja dela. Iz tega gradiva je slikar znal izoblikovati stvaritve, ki vsekakor predstavljajo rezultat postopnega tolmačenja in razumne prilagoditve slikovnega gradiva. Odlika umetnika je predvsem v tem, da z izostrenim pogledom zna najti v razpoložljivem gradivu osnovno prvino za svoja dela.

To postopnost je razvil iz pazljive uporabe prvinske osnove, na kateri je gradil svoja umetniška dela, ki nam nedvomno nudijo svojevrsten in fantastičen izgled, a so istočasno v sozvočju z umetnikovim izpovednim izkazovanjem. Prizadeval si je, da bi na dvodimenzijske površine prenesel svoje stvarne zamisli, polne simboličnih sklicevanj, kjer so najmanjše podrobnosti, ki jih pogostoma tako jasno poudarja z vrezi na lesno osnovo, razporejene s pozorno izbranostjo in jih je znal vkleniti v pazljivo razčlenjene površine ter zaobjeti v geometrijsko nakazan okvir.

Porodile so se tako umetnine s poudarjeno lahkotnostjo, v katerih je glavno vlogo opravljalo ritmično razčlenjevanje podobnih si lastnosti, ki so se izmenično menjavale v pravilnem in umno izračunanem zaporedju. Prav posebno vlogo je odigrala barva, ki jo je umetnik nanašal z lahkotno kretnjo na čiste in gladke kromatske površine in je istočasno imela namen združevati in razdvajati. Z jasnim raztezanjem barve je torej uspel združiti vse osnovne prvine stvaritve.

Vse te tematske in oblikovne lastnosti najdemo v večji in manjši meri tudi v delih, ki jih umetnik razstavlja na tej razstavi in ki pričajo o navezanosti Bruna Canelle na krajinsko in človeško stvarnost domačih krajev. Zadnje čase je namreč Canella razširil pahljačo svojih zanimanj in se poleg Krasa, Istre in Brd zaustavlja tudi v drugih krajih naše dežele, na primer v Karniji in Benečiji. Svojo pozornost skuša posvetiti tudi prisotnosti v domačem okolju človeške figure, ki jo naravnost sijajno stilizira.

Z uprtjem svojega pogleda v nekatere odtenke in prizore, ki ovekovečijo določene gradbene značilnosti, arhitektonske lastnosti ter človeško prisotnost v Gorici in Trstu, nam želi posredovati sporočilo, nabito z otožnim obžalovanjem ter zavestnim razumevanjem sedanje in pretekle stvarnosti naših krajev.

INTERVJU

Lojze Spacal: »Delo je moje življenje«

»Pripravljam se na sodelovanje na kar treh pomembnih razstavah,« mi je ponovil akademski slikar Lojze Spacal, ko sem se oglasila v njegovem stanovanju na Trgu Venezia. V njem je tudi njegova delavnica in bogat atelje s številnimi njegovimi stvaritvami.

Pred razgovorom me je popeljal po strmih stopnicah v svoj delovni prostor, kjer mi je pokazal pet novih del, s katerimi se bo udeležil Beneškega bienala, na katerem je prejel leta 1958 veliko nagrado. Potem vrsto let ni dobil nobenega vabila; sedaj pa so ga povabili, da sodeluje na veliki razstavi, ki jo bodo odprli nekje v oktobru. Takrat bo v vili Pisani razstavil dela z naslovi: Dve ogradi, Kamnolom, Daljne steze in še motiv iz kraškega hleva.

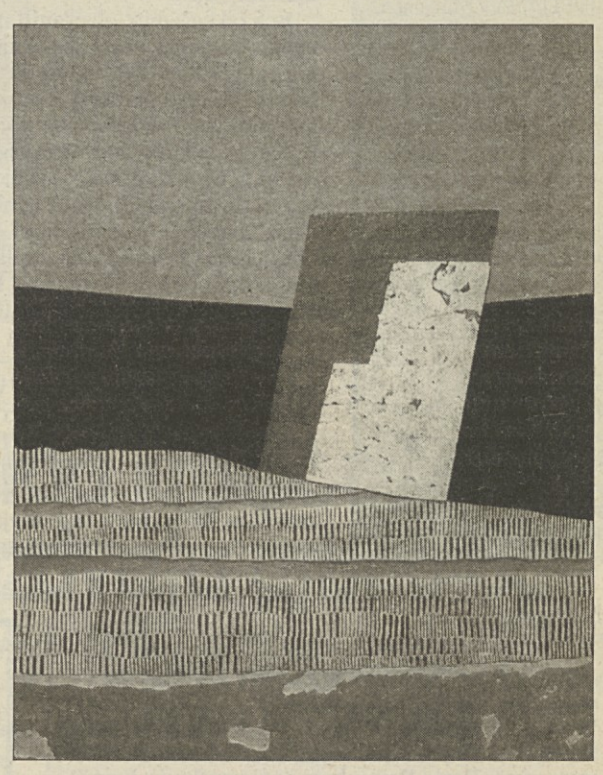

»Vesel sem tega vabila, saj bo na tej veliki razstavi grafične umetnosti sodelovalo veliko število umetnikov iz vsaj 50 držav.« In ko je pokazal svoje nove stvaritve in kar precej povedal o razstavi v Benetkah, sva se povrnila k dogodku, ki je po datumu veliko bližji in Spacalu, Kraševcu s srcem in dušo še posebej pri srcu. Dvanajstega maja bo namreč v Štanjelu, kjer je že njegova stalna razstava, dal na ogled še okrog 40 novih del. Trideset jih prihaja z Bleda, kjer je umetnik razstavljal v hotelu Toplice od preteklega julija pa skoraj vse do danes **(na sliki delo z blejske razstave).** »Razstava je zelo lepo uspela, ogledalo si jo je tudi veliko turistov iz raznih držav, ki prihajajo v ta prelepi turistični kraj. Sedaj bomo te slike prenesli v Štanjel in jih, skupno še z desetino drugih, predstavili v petek, 12. maja, na prireditvi, na kateri bo o razstavi spregovoril umetnostni kritik Zoran Kržišnik, v kulturnem programu pa bo sodeloval znani Trio Lorenz. Ta razstava bo na ogled približno šest, do sedem mesecev.«

Potem se naš umetnik pripravlja še na sodelovanje na razstavi v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani, kjer bo na ogled kar okrog 100 njegovih grafik. Pred dvema letoma so v Ljubljani počastili dvajsetletnico grafičnega bienala. Spacal je zadovoljen, da se ga bo tokrat udeležil s tako pomembnim izsekom svoje ustvarjalnosti. »Slike zajemajo obdobje od leta 1960 do danes. Tiste, ki jih bom prikazal v Benetkah so seveda povsem nove.«

Da bi zmogel vse to delo, vse te priprave na tri tako pomembne razstave, vstaja naš intervjuvanec že okrog šeste ure zjutraj. »Seveda so mi svetli in sončni dnevi bolj naklonjeni od mračnih, deževnih. Pozimi delam v glavnem tukaj, v Trstu. Ko se bo ustalilo lepo vreme, se bom preselil v Škrbino. Če mi ne bi odpovedale noge, bi lahko rekel, da sem s svojim zdravjem še kar zadovoljen. Moja žena se seveda jezi, da preveč delam. A povem vam, da mi je to nuja. Če ne delam, se ne počutim dobro. Delo je moje življenje.«

Neva Lukeš

Dober začetek jazz niza v Vidmu

Z nastopom ameriškega saksofonista Joe Lovana so se v torek zvečer začeli koncerti niza Udine Jazz '95. Letošnji spored, ki ga je za videmsko občinsko upravo pripravilo društvo Cappavu, ponuja nekaj izredno zanimivih večerov.

Začelo se je, kot smo že dejali, v torek, z uspelim koncertom saksofonista Joe Lovana, ki se je na odru videmske dvorane Palamostre predstavil z ženo - vokalistko Judy Silvano in mlado, a zelo uigrano skupino 18 glasbenikov, ki nastopa pod imenom Kept Orchestra. Prihodnji koncert bo na sporedu že v ponedeljek, 8. maja, v isti dvorani (Palamostre) in ob isti uri (ob 21. uri). Deželni publiki se bo predstavil drugi ameriški saksofonist, in sicer Bob Berg, katerega bodo spremljali pianist David Kikoski, basist James Genus in bobnar Gary Novak. Koncert bo v glavnem slonel na hard-bop jazz varianti, v izvajanju katerega se pri Bergu še kako pozna sodelovanje z Miles Davisom, Horace Silverjem in Celar Waltonom.

Videmski jazz večeri se bodo potem nadaljevali v ponedeljek, 15. maja, z dvojnim koncertom, na katerem bo nastopil najprej trio Cojaniz, Mayer Ghandi, ki bo predstavil zadnjo ploščo Hasta Siempre, za njimi pa Tiziana Ghilioni, najboljša italijanska jazz pevka, katero bo na kontrabasu in klaviaturah spremljal Attilio Zanchi. Videmske večere bodo sklenili še nastopi tria Jim Halla in kvartet Johna Scofielda 19. maja in skupine Window Steps 23. maja.

AW

»Bluesman« Eric Clapton navdušil milansko publiko

Blues, glasba zapostavljenih mestnih četrti ameriškega juga, glasba, ki izraža muke in tegobe temnopoltih ljudi, je v ponedeljek in torek zvečer privabila v milanski Forum preko 18 tisoč ljudi. Toliko se jih je namreč zbralo na koncertih angleškega glasbenika Erica Claptona, ki je v Milanu zaigral predzadnje note izredno uspešne evropske turneje.

Clapton se je lani dobesedno vrnil k začetkom svoje kariere. V letih 60 je začel prav z bluesom najprej v skupini Yarbirds, nato pa z najslavnejšim belim bluesmanom, Johnom Mayallom, s katerim je bil ustanovil skupino The Blues Breakers. V tistih letih si je tudi zaslužil vzdevek »slow hand«. Z leti se je Claptonova glasba obarvala z odtenki rocka, ki so s časom prevzeli glavno mesto v njegovem delu.

Z albumom Unplugged in še posebno z lansko ploščo From the Craddle pa je Clapton zasukal svoje delo nazaj k bluesu. Rezultat te spremembe je seveda odličen.

Claptonov koncert je otvoril kitarist - violinist Clarence Gatemouth Brown, 70-letni glasbenik iz Louisiane. Brown, prototip ameriškega bluesmana, je v polurnem sporedu podal kratek, a zanimiv pregled svoje dolgoletne kariere in navdušil prisotne.

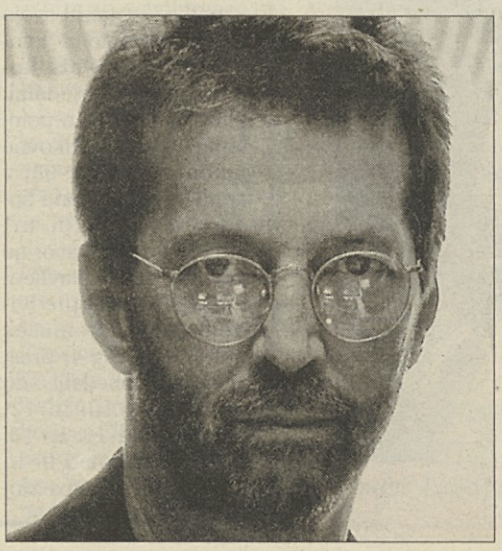

Eric Clapton se je prikazal nekaj pred deseto, komaj je vzel v roke eno izmed dvajsetih kitar, ki jih je v dvournem koncertu uporabil, pa je v Forumu zavladala tišina. Strune kitar Claptona in Andyja Fairweather Lowa in basa Daveja Bronza so v akustično dokaj dobri dvorani zaigrale uvodne klasike Motherless Child, Malted Milk, Kidman in How long. Triu so se kaj kmalu v izvajanju skoraj trideset predstavljenih skladb pridružili še bobnar Steve Gadd, klaviaturist Chis Stainton, Jerry Portnoy na orglicah in pihalni trio v sestavi Roddi Lorimer, Simon Clarke in Tim Sanders.

Clapton je uspešno in solidno predstavil klasike znanih bluesmanov: Blues all Day long, Blues before Sunrise, Hoochie Coochie Man, Sinner Prayer in druge skladbe so navdušile prisotne, ki so si morda pričakovali tudi kak bolj rockovski Claptonov hit. Eric pa je že na začetku koncerta dejal, da ne bo igral nič drugega kot blues. Koncert na zelo visokem nivoju se je bližal koncu, ko je Clapton zaigral še bolj znane Have you ever loved a Woman in Crosscut Saw, koncert pa zaključil z lastno Crossroads. Bo burnem ploskanju se je slow hand vrnil na oder za poslednjo pesem, Ain't Nobody Bussines.

Aleš Waltritsch

AA Excorp. v tujini

LJUBLJANA - Po izjemno uspešnem gostovanju v dvorani S036 (na prvem avtonomističnem kongresu) v Berlinu je gledaliska skupina Anarcho Art Excorporated z inscenacijo songov in lirike Bertolta Brechta ošla še na Nizozemsko. Barbara Levstik in Ivan Rupnik (petje, igra), Ernö Sebastian (harmonika) ter Jure Zadnikar (tolkala) so edini iz tukajšnjega prostora, ki gostujejo na dveh pomembnih evropskih prireditvah v čast 50-letnice zmage nad nacizmom in fašizmom. Na oder Palače princese Sophie v Utrechtu stopili nocoj. Njihov nastop bo sklepno in posebno dejanje festivala Forbidden Fruits of Civil Society. **PR**

Rotovnik ostaja v CD

LJUBLJANA - Minister za kulturo Sergij Pelhan je tik pred prazniki izdal soglasje k ponovnem imenovanju Mitje Rotovnika za generalnega direktorja Camkarjevega doma. Svet CD je Rotovnika soglasno imenoval za generalnega direktorja že lani septembra. Sedemmesečno čakanje na soglasje je bilo posledica zakonsko nedorečenih in neurejenih odnosov med preostalimi ustanovitelji CD, zlasti med mestom in republiko. Rotovnik, ki je po osnovni izobrazbi profesor filozofije in sociologije, je uspešno direktoroval tri mandate od ustanavljanja CD dalje. **PR**

FILM / SIMBOLIKA VELIKE NOČI V RAPA NUI

Vez kratkouhcev in posadke Bountyja?

LJUBLJANA - Režijsko (Kevin Reynolds) - producentska (Kevin Costner, Jim Wilson) ekipa si je pogumno upala zakuhati nenavadno »jed«, imenovano Rapa Nui. Na ponovitev uspeha njihovih prejšnjih filmov (Robin Hood, princ tatov oziroma Pleše z volkovi) zaradi nenavadnih sestavin Rape Nui pa skoraj ni bilo mogoče upati. In film res ni uspel, kljub vsej svežini, ki jo prinaša na filmska platna, zasičena s serijskimi in poklicnimi morilci, ki se pogovarjajo o francoskih hamburgerjih.

Ena od sestavin, obsojenih na neuspeh, je igralska zasedba. Trije glavni igralci Rapa Nui so Jason Scott Lee (kitajskega porekla), Esai Morales (latinsko - ameriškega porekla) in Sandrine Holt (polinezijskega porekla). V filmu dejansko ne najdemo belca, saj so tudi stranski igralci in statisti nebeli, povečini Maori - med njimi Rena Owen, glavna igralka filma Nekoč so bili bojevniki. Esaia Moralesa se mogoče spomnite po vlogi brata Richija Valansa v La Bambi, Jasona Scotta Leeja pa v Zemljevidu človeškega srca (na videu si tega izvrstnega igralca lahko ogledate v Dragon: The Bruce Lee Story, čakamo pa še na njegovo Knjigo o džungli). Svojevrstna, nenavadna sestavina Rapa Nui je tudi divja, neukročena narava, po kateri se oko kamere sprehaja z vso spoštljivostjo. In nenazadnje, v vsem filmu ni prizora, ki bi bil posnet v stavbi, še najbolj se notranjosti prostora približa prizor v šotoru.

Rapo Nui danes poznamo pod imenom Velikonočni otok. Nizozemci so ta otok v polinezijskem trikotniku (drugi dve ogljišči sta Havajsko otočje in Nova Zelandija) odkrili na velikonočno nedeljo leta 1722. Avtor zgodbe, koscenarist in režiser Kevin Reynolds nam pojasni njegovo verzijo o tem, čemu so služili ogromni kipi na Velikonočnem otoku, po katerih ta otok poznamo Zahodnjaki. V Rapa Nui otoški poglavar iz klana dolgouhcev, zgolj slabič in igračka v rokah premetenega vrača, pričakuje, da bo dovolj velik kip prinesel sporočilo boga ptiča makemake in naznanil prihod belega čolna. Bolj kot verskim namenom gradnja kipov služi podjarmljanju kratkouhcev, drugega otoškega klana, ki mora vedno znova graditi nove kipe, saj poglavarju nobeden izmed njih ne prinese pričakovanega znamenja. Do grla sit pripadnik kratkouhcev (Morales) se odloči svoj klan rešiti suženjskega dela in se kljub velikim naporom pri izdelavi kipov odloči sodelovati v nenavadnem tekmovanju med otoškimi klani za oblast na otoku, v katerem že 20 let zmaguje klan dolgouhcev. Njegov tekmec (Jason Scott Lee) pripada klanu priviligiranih dolgouhcev. Pri gradnji kipov se mu ni treba udinjati in lahko ves svoj čas posveti urjenju za veliko tekmovanje. Katalizator zgodbe je še (neizogibna) prepovedana ljubezen.

Ne glede na to, da se zgodba dogaja pred 300 leti, se prebivalci na Rapa Nui bojujejo za iste stvari kot ljudje danes (in v sodobnosti prilagojenih likih je tudi čar filmov Kevina Reynoldsa): oblast (danes se boju reče volilna kampanja, takrat pa »prinesi celo jajce«), svobodo (izkoriščanje delodajalcev - izgovor je v Rapi Nui vera), ideale (Lee jih kot član priviligiranih ima, Morales pa ne, saj verjame v tisto, kar vidi in česar nima), naravo in seveda ljubezen, čeprav je bil in bo edini sovražnik človek sebi samemu. In boj za svobodo, ki je vrhunec zgodbe tudi v Rapi Nui, se pogostokrat sprevrže v brezizhodno anarhijo (na Rapa Nui celo v kanibalizem). Edino upanje je le odhod z otoka v iskanju boljše prihodnosti. To prihodnost so po eni izmed teorij nekateri prebivalci Velikonočnih otokov našli na otoku Pitcairn. Ta otok pa poznamo iz zgodbe o uporu na ladji Bounty. Nanj se je namreč s 7 privrženci, ljubico, 11 otočankami in 6 Tahitijci zatekel Fletcher Christian, in potem Bounty sežgal.

Irena Pirman

Sto let stripa

LJUBLJANA - Nocoj ob 20. uri bo v počastitev svetovne 100. obletnice prve objave stripa v galeriji loškega gradu v Škofji Loki otvoritev razstave Iztoka Sitarja. Na ogled bodo dela, ki jih je ta avtor »črnega stripa« izdelal v obdobju med 1980 - 1995. Pozornost kritiške javnosti je pritegnil s knjižico Sperma in kri. O njej je Ivo Štandeker zapisal: »Stična točka sperme in krvi je in mora biti imaginarna, nacionalna, slovenska pozicija...« Tomaž Šalamun: »Stripi Iztoka Sitarja skozi posebne vrste šok prinašajo neverjetno svobodo.« Boris Pintar: »V podtalnosti umetnosti so njegovi stripi tako inteligentni kot duhoviti.« (L. M.)

NOVO NA ODRU

Jean Baptiste Poquelin Moliere: Don Juan ali kamnita gostija

Prevajalec Aleš Berger, režiser Boris Cavazza, dramaturginja Darja Dominkuš, scenografka in kostumografka Slavica Radović, koreografka Tanja Zgonc, igrajo Igor Samobor, Gregor Baković, Polona Juh, Božo Šprajc, Zvone Hribar, Vojko Zidar, SNG Drama v Ljubljani, premiera bo nocoj ob 20. uri, predstava traja dve uri in pol, en odmor, cena vstopnic za premiero 1.300-1.700 SIT, za izven 400 SIT.

Z uprizoritvijo velikega klasičnega teksta v relativno novem prevodu Aleša Bergerja, Molierovim Don Juanom bomo videli zadnjo premiero na velikem odru ljubljanske Drame v letošnji sezoni. Gre za paradigmatično besedilo svetovne dramatike, ki je bilo v svojem času zaradi moralne spotakljivosti škandalozno in zaradi svoje odprtosti in večplastnosti pravzaprav izrazito moderno. Srečanje z Molierovim Don Juanom je poseben izziv zlasti za režiserja, ker zahteva avtorsko videnje fenomena don juanstva. Po besedah Borisa Cavazze tekst lahko hitro zdrsne v poceni in površno uprizoritev, zato je skušal pervertirati stvari, ki so opisane in ki jih ne vidimo, pač pa samo slutimo. Umetniški vodja SNG Drama Janez Pipan je opozoril, da to ne bo Molierova komedija v klasičnem slogu, pač pa izjemno ambiciozno zastavljena »zresnjena« predstavitev. **(A. P.)**

I. Samobor in P. Juh v Kamniti gostiji (Foto: T. Stojko)

VABILO NA RAZSTAVE

Novo doslej:

V Mestni galeriji Ljubljana je na ogled razstava fotografij **Tošа Dabca, Zagreb tridesetih let** (do 25. maja, Mestni trg 5, vstopnina 100/50 SIT, ob nedeljah prosto, odprto od torka do sobote med 10. in 18. uro, nedelja med 10. in 13. uro, monografija s tekstoma Želimira Koščevića in Petra Knappa 1.800 SIT, zloženka s tekstom Želimira Koščevića 100 SIT). Razstavo so v MGL pripravili v sodelovanju z Muzejem suvremene umjetnosti in Arhivom Tošo Dabac iz Zagreba, na njej pa je z izborom fotografij, vezanih na predvojno življenje v hrvaški prestolnici, predstavljen opus pokojnega, v svetu priznanega fotografa Tošа Dabca. Njegova kamera je, kot so zapisali organizatorji, razkrila podobo Zagreba, njegovo kulturo, poetiko in predvsem duh časa. Poleg vidnega dela resničnosti je fotografu uspelo spretno izpostaviti metaforičnost, ki se skriva za vidnim. V fotografije je vgradil svojo sporočilno noto in omogočil vedno sveže komuniciranje z gledalci. Poročali smo že o poteku mednarodne likovne kolonije **Gosttur 95;** v kranjski Mali galeriji bodo nocoj ob 19. uri odprli tudi razstavo, na kateri bodo prestavljeni njeni rezultati (predvidoma odprto mesec dni, Glavni trg 4, prost vstop, od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro ter med 16. in 18. uro, sobota med 9. in 13. uro, brezplačna zloženka s tekstom Nives Marvin). Od 26. maja bo razstava na ogled tudi v Lotosovi hiši v Cerkljah.

Novo odslej:

Najpomemnejša novost bo na ogled na Obali; v Galeriji Loža v Kopru bodo nocoj ob 19. uri odprli razstavo znanega italijanskega slikarja **Enza Cucchija** (predvidoma odprto mesec dni, Titov trg 1, prost vstop, od ponedeljka do petka med 10. in 11.30 uro ter med 17. in 19. uro, sobota med 10: in 12.30 uro, knjiga z izborom tekstov Enza Cucchija, ki jo je uredila Ida Gianelli, katalog s tekstoma Aurore Fonda in Andreja Medveda, cene še niso določene). Kot so zapisali organizatorji, se Enzo Cucchi v Sloveniji predstavlja drugič, tokrat z deli, ki predstavljajo predvsem vpogled v njegovo najnovejšo ustvarjalnost. Razstava, ki so jo Obalne galerije Piran pripravile v sodelovanju z galerijo Bischofberger iz Züricha, bo obsegala 20 del, nastalih v letih med 1987 in 1994, pretežno velikih dimenzij, poleg teh pa še skulpturo iz cikla Herkulesi. Za objavo njegovih tekstov v katalogu so se organizatorji odločili, ker v njih avtor jasno in natančno izraža svoj koncept umetnostnega dela. Njegova beseda postaja pomembno sredstvo, ki obiskovalcu omogoča razumevanje množice znakov, posejanih po površini platna. Gre za znake, ki odkrivajo nove brezmejne dimenzije, prostran svet, ki osupne in vpleta gledalca v skrivnosten mehanizem kompozicije. Nocoj bodo ob 19. uri v Galeriji Senk v Kranju odprli razstavo slik **Vide Slivniker-Belantič** (predvoma do srede junija, Britof 23, prost vstop, od ponedeljka do petka med 8. in 19. uro, sobota med 9. in 13. uro, brezplačna zloženka s tekstom Irene Šterman). Retrospektiva 13 umetnikov **Generacija 82** nadaljuje svoja številna gostovanja; nocoj bodo ob 20. uri njeno celjsko postavitev odprli v Galeriji sodobne umetnosti (do 23. junija, Mestni grad, vstopnina 100/50 SIT, od torka do petka med 10. in 13. ter med 16. in 19. uro, sobota in nedelja med 10. in 13. uro, katalog s tekstoma Nataše Gebršek-Prosenc in Braneta Koviča, cena še ni določena). Razstava bo nudila vpogled v ustvarjalnost slovenskih likovnih umetnikov, ki so na začetku osemdesetih let, v pluralizmu likovnih konceptov in razmahu nove podobe iskali izhodišča izvirnih pozicij umetniških nagovorov. V Mariboru bodo nocoj ob 19. uri v galeriji Društva likovnih umetnikov Maribor, DLUM, odprli skupinsko razstavo **Jubilanti '95** (do 1. junija, Židovski trg 3, prost vstop, odprto od ponedeljka do petka med 9. in 12. ter med 16. in 18. uro, sobota med 9. in 12. uro). Na razstavi bodo zastopani **Franc Boštjan, Ivo Goisniker, Viktor Gojković, Jože Kramberger, Karel Pečko, Jože Polajnko in Anton Repnik.**

Dogodek:

Od srede poteka v Ljubljani v organizaciji Galerije ŠKUC in v okviru gostovanja skupine neodvisnih ustvarjalcev iz Los Angelesa več prireditev pod skupnim naslovom **ippirati.** V sredo so v galeriji John **O'Brien, Toti Mercadante in Steve Roden** izvedli performans ippirati, kombinacijo kabareta, plesa in skeča, ki je bil 26. aprila premierno izveden v site Gallery v Los Angelesu, in ki je usmerjen v poetično razmišljanje o pogojih sodobnega nomadizma v umetnosti in širše. Včeraj je O'Brien (sicer umetnik, esejist in predavatelj na University of Southern California) predaval o aktualni likovni produkciji v Kaliforniji in Los Angelesu, v času gostovanja pa je v galeriji na ogled razstava Instalacija ippirati, ki bo na ogled še do jutri (Stari trg 21, prost vstop, vsak dan med 12. in 20. uro, brezplačna zloženka). **(V. U.)**

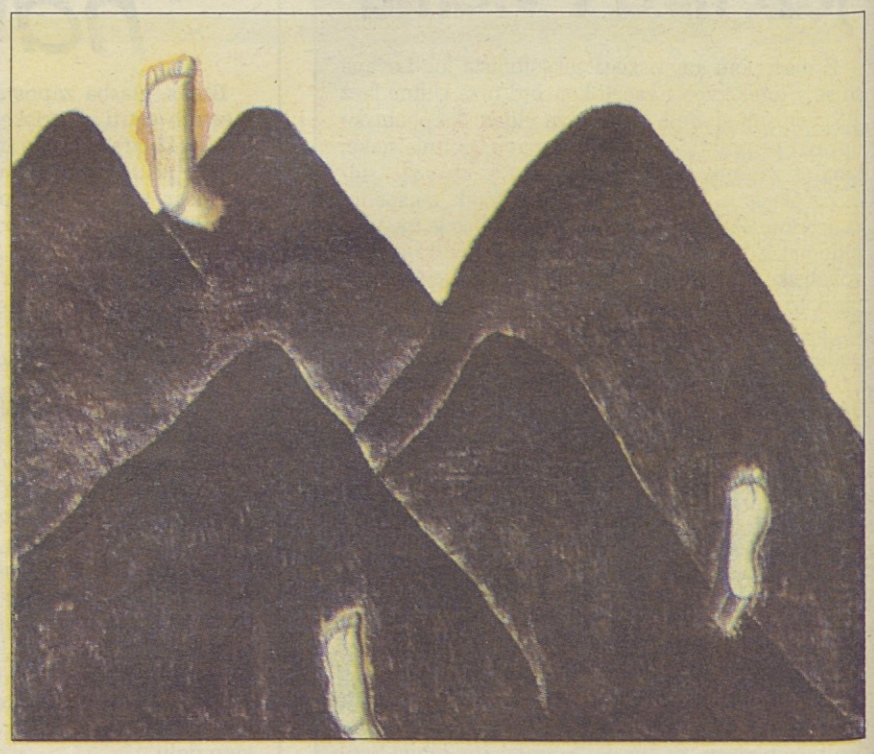

Enzo Cucchi v Loži v Kopru: Marija, Marija, Marija, 1994

DRUGAČEN SPOMIN / PRED PRIHODOM »OSVOBODITELJEV« OB KONCU DRUGE SVETOVNE VOJNE

Množični samomori Nemcev

Po Evropi so v teku še zadnje priprave pred 50. obletnico konca druge svetovne vojne. Na Rdečem trgu popravljajo tlak (leva slika), ruski vojaki vadijo paradni korak ob nekdanji sovjetski zastavi (na spodnji desni sliki), v londonskem Hyde Parku pa so že postavili poster iz obdobja druge svetove vojne. (AP)

BERLIN - Medtem ko nemški socialdemokrati ob podpori postkomunističnega PDS Nemce pozivajo, naj gledajo na konec druge svetove vojne kot na osvoboditev izpod »rjave diktature«, pa je levičarski tednik Die Zeit šel proti toku. Razpisal se je o množičnih samomomorih vseh tistih, ki ob koncu druge svetove vojne niso hoteli pasti v roke »osvoboditeljem«.

Življenja si niso vzeli samo Adolf Hitler z Evo Braun, propagandni minister Joseph Göbbels s svojo ženo Magdo in otroki, zloglasni esesovski vodja Heinrich Himmler in führerjev namestnik Herman Göring, to je storila tudi množica nižjih nacističnih fukcionarjev in celo navadnih ljudi. Kot je zapisal Die Zeit, ni uradnih stevilk, a ta srhljivi pojav je bil najhujši v vzhodnih pokrajinah, ki se jim je približevala Rdeča armada. V Stolpeju se je spomladi leta 1945 ubilo tisoč ljudi, 600 v Lauenburgu, 500 v Schönlankeju in Günbergu, sto v Drossauu.

Strah pa ni prevzel samo ljudi v vasicah vzhodnih pokrajin, saj je tudi v Berlinu med končnimi spopadi napravilo samomor 6 tisoč ljudi, med katerimi tudi 350 zdravnikov, bolničarjev in drugega osebja poliklinike Charite. To so zgodbe tragičnega obupa, a tudi hladnokrvne predanosti tretjemu rajhu.

Die Zeit navaja zgodbo žene nekega nižjega nacističnega funkcionarja z okolice Rostocka, ki je pred prihodom Rdeče armade sosedo prosila za vrv za perilo. »Kaj? V takih dneh boste sušili perilo,« je presenečeno odvrnila soseda. »Ne, z njo se bomo obesili. To dolgujemo führerju,« ji je odgovorila. »Če mu še verjamete, izvolite,« je dejala soseda in ji izročila vrv, s katero se je z možem in dvema majhnima otrokoma res obesila.

ZDA / V OKLAHOMA CITYJU ODKOPALI ŠE TRI TRUPLA

Amonijev nitrat lahko postane razstrelivo izredne rušilnosti

Glavni obtoženec Timothy McVeight še vedno molči

WASHINGTON - Z odkritjem trupla nekega dojenčka in trupel priletnega para, ki je menda šel z vnučkom v urade socialnega skrbstva, je v bombnem napadu na zvezno palačo v Oklahoma Cityju izgubilo življenje 146 oseb, 28 pa jih še vedno pogrešajo. Glavni in edini osumljenec Timothy McVeight še vedno molči in le ponavlja, da je politični jetnik. Pisno pa je zavrnil svoja uradna branilca, ker mu dajeta napačne nasvete.

Preiskava o atentatu (19. aprila) pa, kot kaže, ni bistveno napredovala. Včerajšnji New York Times se je zato na široko razpisal o razstrelivu, ki so ga uporabili atentatorji. Strahotno eksplozijo je namreč povzročil amonijev nitrat, navadno umetno gnojilo. Samo od sebe seveda ne eksplodira, reakcijo povzroči šele močno segrevanje. To so prvič ugotovili leta 1947, ko je v eksploziji ladje v Texas Cityju, natovorjene z umetnimi gnojili, izgubilo življenje 600 oseb. Na ladji je izbruhnil požar in mornarji so mislili, da ga bodo pogasili, če bodo z zaprtjem ladijskih skladiščnih vrat prekinili dovod zraka. S tem pa sta se le do kritične točke zvišala temperatura in pritisk, ki sta povzročila strahotno eksplozijo, zaradi katere je ljudi pometlo na tla celo v 15 kilometrov oddaljenem Galvestonu. Amonijev nitrat, pomešan z drugimi kemikalijami, so prej uporabljali za proizvodnjo varnostnih rudniških razstreliv in niso vedeli, da je lahko tudi sam izredno razstrelivo.

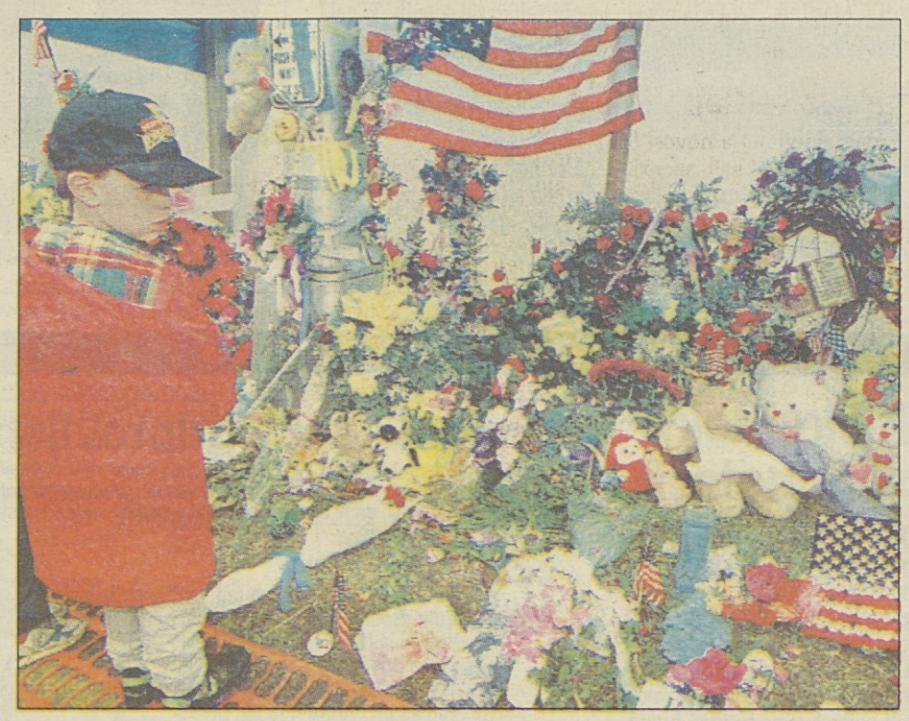

GRČIJA / PANIKA V GRŠKI MAKEDONIJI

Na Halkidiki kar 80 potresnih sunkov

ATENE - V zadnjih 24 urah so na grškem polotoku Halkidika zabeležili kar 80 potresnih sukov od tretje do šeste stopnje po Richterjevi lestvici. Kot je sporočila grška policija, seizmični roj ni povzročil žrtev, tudi gmotna škoda je bila menda omejena le na mesto Arnea v grški Makedoniji. Po podatkih atenskega seizmološkega observatorija je bilo žarišče potresa kakih 60 kilometrov vzhodno od Soluna. Grški seizmologi so obenem navedli, da se bo pojav nadaljeval in da v prihodjih dneh lahko pričakujejo nove potresne sunke.

Najmočnejša sunka (6° po Richterju) so zabeležili ob 6. zjutraj po krajevnem času. Kot je sporočila grška tiskovna agencija ANA, je panika zajela ljudi v Pelli, Kilkisu, Serresu in Drami. Kljub dežju in nizkim temperaturam je večina ljudi od zore do mraka ostala pod milim nebom. Seveda včeraj ni bilo pouka in ga menda ne bo niti danes. Ljudje se bojijo, da bo območje prizadel še hujši potres. Še vedno se namreč spominjajo potresa 7° po Richterju, ki je leta 1932 povzročil smrt 85 ljudi in ogromno gmotno škodo. Kot rečeno, so grški seizmologi izredno previdni pri svojih ocenah, saj so že 4. aprila na Halkidiki zabeležili potres 4, 8° po Richterju. Napetost v zemeljskih plasteh po tem potresnem suku torej ni popustila, saj se celo stopnjuje.

EGIPT / ODKRITJE FRANCOSKE ODPRAVE

Piramida kraljice Meret Ites razdvaja arheologe

Razhajanja glede obdobja in zgodovinske vredosti te štiri metre visoke in deset metrov široke piramide

KAIRO - Direktor Francoskega inštituta za egipčansko arheologijo Jean Corteggiani je poskušal zmanjšati pomen odkritja piramide kraljice Meret Ites, ki naj bi bila hči ali vnukinja kralja Pepija I. (drugega kralja v šesti dinastiji). Po njegovem odkritje ni nikakršna senzacija, ker bodo brzkone odkrili še druge podobne piramide, ko se bo francoska arheološka odprava vrnila v Sakaro (10 kilometrov južno od Kaira). Corteggiani je tudi povedal, da je piramida visoka štiri, široka pa deset metrov in je v zelo slabem stanju.

Odgovorni za arheološko območje Gize Zahi Havas pa ne verjame, da je pred dvema mesecema odkrita piramida iz obdobja šeste dinastije. Po njegovem je ta piramida zaradi zunanje podobe iz obdobja sedme ali osme dinastije. Havas je še povedal, da je to že 97. piramida, ki so jo odkrili v Egiptu.

Anna Maria Donadoni, ki je tudi odgovorna za turinski egipčanski muzej, je bila pri oceni francoskega odkritja zelo previdna. Po njenem je odkritje vsake piramide senzacija, a z arheološkega vidika so take manjše piramide skoraj nepomembne. Tudi glede obdobja je bila znanstvenica zelo previdna. Po njenem je bila zgrajena ob koncu starega in začetku srednjega kraljestva, med šesto in enajsto dinastijo. Faraona Pepi I. in Pepi II. iz šeste dinastije sta bila zadnja faraona starega kraljestva. Sledilo je obdobje, za katero je značilna šibitev faraonske oblasti. Donadonijeva upa, da je piramida kraljice Meret Ites z obdobja sedme ali osme dinastije, ker je to obdobje malo raziskano, vsako novo odkritje pa je dobrodošlo.

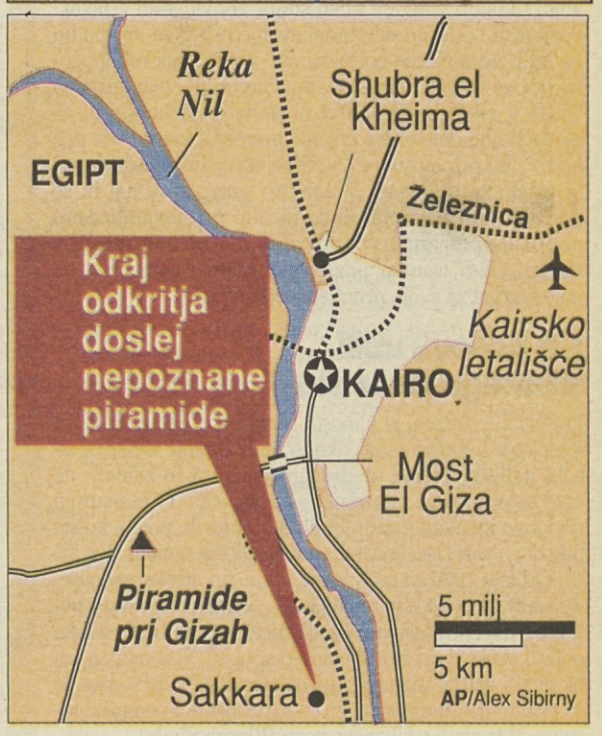

FRANCIJA

Jospin zavrnil Le Penove komplimente

PARIZ (Reuter, dpa) - Predsedniški kandidat socialistov Lionel Jospin je v četrtek zavrnil očitne komplimente skrajnega desničarja Jean-Marie Le Pena, čeprav bi si tako lahko zagotovil glasove desničarskih volilcev.

Le Pen, ki je v prvem krogu predsedniških volitev zbral presenetljivih 15 odstotkov glasov, je v sredo zvečer najavil, da bo v nedeljo raje oddal prazno, torej neveljavno glasovnico, kot izbiral med Jospinom in Chiracom. Teoretično lahko namreč prav glasovi Le Penovih volilcev odločijo, kdo bo po 14 letih nasledil socialističnega predsednika Françoisa Mitterranda. Na vprašanje o nedavnih komplimentih, ki mu jih je namenil Le Pen, je Jospin v intervjuju za francoski radio Europe 1 dejal: »Vsakdo ve, da je to igra pikada, ki jo Le Pen igra na desnici.«

Le Pen namreč verjame, »da se bo skrajna desnica čutila zapostavljeno ali zavrnjeno, dokler konservativna desnica Narodne fronte ne bo sprejela v svojo sredino in sklenila z njo trajnega zavezništva, zato bo nenehno izvajala pritisk nanjo«, je v radijskem pogovoru dejal Jospin. »Sam v to nisem neposredno vpleten,« je dodal. Le Pen je v ponedeljek Jospinu namenil manj laskave besede, ko je dejal, da je »Jacques Chirac kot Lionel Jospin, vendar slabši«.

Chirac in Jospin sta komentirala utopitev maroškega priseljenca, ki so ga Le Penovi skinheadi umorili med ponedeljkovi demonstracijami. Le Pen je umor označil za »nesrečo« in obtožil komunistične provokatorje. V sredo se je na pariških ulicah zbralo približno enajst tisoč demonstrantov, ki nasprotujejo Le Penovim skrajnim političnim nazorom. Kraj zločina je obiskal tudi predsednik Mitterrand, ki je v Seno vrgel šopek šmarnic. Pariška policija pa je medtem že izpustila 28 od 29 aretiranih skinheadov.

Lionel Jospin (Telefoto: AP)

V francoski prestolnici plaši duh negotovosti

PARIZ - Tudi če ga ne bodo izvolili za predsednika republike, je Lionel Jospin v razmeroma kratkem obdobju dokazal, da je politik, s katerim bo v prihodnosti mogoče in treba računati. Nanj lahko računajo socialisti, upoštevati pa ga morajo politiki z desnice, ki so upali, da socialisti po umiku Jacquesa Delorsa dolgo ne bodo imeli pravega tekmeca.

Skoraj povsem jasno je, da Lionel Jospin v nedeljo ne bo dobil dovolj glasov, da bi stopil na čelo francoske države, vendar si je v predvolilni kampanji zagotovo pridobil številne simpatije. V taboru socialistične stranke ne skrivajo zadovoljstva: zvezda je rojena. To je pomembno zlasti zdaj, ko je politika tudi »show business«. Brez zvezd prebivalstva ni več mogoče navdušiti.

Čeprav je Socialistična stranka Francije v celoti veliko šibkejša kot v preteklih letih, se v njenih nedrih pravkar kleše še ena močna osebost. To je Martine Aubry, hči Jacquesa Delorsa, ki trenutno veliko prispeva k živahnosti v Jospinovem taboru. »Moramo biti previdni, saj nas lahko levica vnovič preplavi,« je na enem od številnih predvolilnih zborovanj izjavil pariški župan Jacques Chirac, drugouvrščeni predsedniški kandidat v prvem krogu volitev. »Da, gospod Chirac, prav imate. Levica prihaja,« je potrdila Martine Aubry na zboru privržencev zmagovalca prvega kroga Jospina.

Tudi po nedavnem televizijskem dvoboju predsedniških kandidatov še vedno ni mogoče zagotovo napovedati, kdo bo naslednji francoski predsednik. V tej razpravi, za katero je treba priznati, da je bila na visoki ravni, ni bilo niti zmagovalca niti poraženca. Oba kandidata sta suvereno predstavila svojo politiko, vendar jima ni uspelo prikriti svojih pomanjkljivosti. Z drugimi besedami, tekma se je končala z rezultatom ena proti ena.

Kaj bo torej odločilo končni izid volitev v nedeljo, 7. maja? Velik vpliv bo v vsakem primeru imela izjava Eduarda Balladurja, ko je uvidel, da ne bo dobil zadostnega števila glasov za vstop v drugi krog predsedniške dirke. Dejal je, da bo glasoval za Chiraca, čeprav je bil v predvolilnem boju njegov nasprotnik, kar naj bi preprečilo drobljenje desnice. Hkrati je Balladur pozval vse državljane, ki so v prvem krogu glasovali zanj, naj v drugem krogu svoj glas namenijo Chiracu. V prvem krogu sta imela Chirac in Balladur skupaj več glasov kot Jospin. Vendar bodu Jospinu svoje glasove dali pripadniki komunistične partije in delavske stranke. Morda tudi ekologi?

Ni povsem jasno, za koga se bodo opredelili privrženci Nacionalne fronte. Njihov voditelj Le Pen je v prvem krogu dobil kar 15 odstotkov glasov. Zaradi njegovih izjav, polnih sovraštva do tujcev, številne Francoze spretava srh, zaradi njegovega spodbujanja množic pa sta dve osebi izgubili življenje. Prvega so Le Penovi privrženci do smrti pretepli že na začetku kampanje, ko je lepil plakate po Marseillu, ta teden pa so obritoglavci v Seini utopili mladega Maročana. Ksenofobija je zajela tudi Francijo. Morda imajo prav tisti, ki trdijo, da je v Le Penovem taboru veliko zavedenih. Ti naj bi verjeli, da jim bo večji vpliv Nacionalne fronte zagotovil zaposlitev. Kljub temu pa je nevarno zatiskati oči pred dejstvom, da zlo z imenom nacionalizem kipi vse bolj in bolj.

Predsedniška kandidata svojim someščanom sporočata, da se bosta borila proti temu zlu. Tudi zato je Le Pen na televiziji izjavil, da bo sicer prišel na volišče, vendar bo oddal prazen listič. Verjetno bo temu zgledu sledilo veliko njegovih privržencev. **Milina Vrtunski**

SEVERNA IRSKA

Gerry Adams za nerede krivi britansko policijo

LONDON (Reuter) - Irski republikanski voditelj Gerry Adams je v četrtek obtožil policijo, da je kriva neredov, ki so britanskega predsednika vlade Johna Majorja prisilili, da je odpovedal obisk v Londonderryju, in ogrozili mirovni proces na Severnem Irskem.

Adams, ki vodi Sinn Fein, politično krilo Irske republikanske armade, je zavrnil Majorjevo zahtevo, naj se opraviči za to najhujše nasilje v tej britanski provinci, odkar so pred osmimi meseci razglasili premirje. Dogodek je označil za »manjši incident«, ki ne bo vplival na pogovore med britanskim ministrom in Sinn Feinom, napovedane za prihodnjo sredo. »Menim, da ni verjetno, da bi srečanje med nami in ministrom Michaelom Ancramom preložili,« je novinarjem dejal Adams. Po letu 1972 bo to prvo srečanje britanskega ministra in predstavnikov Sinn Feina.

Jezni Major je v sredo zahteval opravičilo za poulični spopad med policijo in republikanskimi demonstranti. Iz njegovega urada se je v četrtek izvedelo, da se bo premier »mirno in hladnokrvno« ter po »oceni položaja« odločil, kakšna bo usoda srednih pogovorov.

Adams, ki ob prihodu iz Ženeve na londonsko letališče ni skrival jeze nad britanskim odzivom, je dejal, da je Major nenehno v zmoti, ko ocenjuje politični položaj na Severnem Irskem. Ko je izvedel, da Major za nasilje krivi pripadnike Sinn Feina, ki naj bi skozi okno policijskega avtomobila vrgli steklenico vnetljivega plina in se pretepali s policisti, je dejal: »Kolikor vem, se premier moti, to pa ni prvič. Britanski ministrski predsednik potrebuje več energije, če želi trajno odpraviti takšne nerede.«

Včeraj se je oglasil tudi irski premier John Bruton, ki je dejal, da obžaluje dogodek: »Poulične demonstracije imajo znotraj mirovnega procesa le omejeno vrednost, vendar predvidevam, da sestanek prihodnjo sredo bo.«

Med včerajšnjimi neredi v Lononderryju (Telefoto: AP)

NOVICE

Turčija končala vojaško akcijo na severu Iraka

ANKARA - Turčija je končala vojaško akcijo proti oboroženim separatistom Kurdske delavske stranke (PKK) in iz severnega Iraka umaknila preostalih deset tisoč vojakov, je včeraj na zasedanju vlade povedal turški obrambni minister Mehmet Golhan. »Na omenjenem območju ni več turških oboroženih sil, vendar je vlada sprejela poostrene varnostne ukrepe na meji,« je po seji povedal Golhan. Že v sredo so se v Ankari začeli pogovori med predstavniki turškega zunanjega ministrstva in delegacije Demokratske stranke Kurdistana (DPK) Masuda Barsanija, vodje severnoiraških Kurdov, ki naj bi na željo Turčije varovali turško mejo. Ankara želi z DPK doseči soglasje še pred obiskom delegacije Domoljubne zveze Kurdistana (PUK) Dšalala Talabanija. **(dpa)**

Ruske elitne enote v Čečeniji

MOSKVA - Moskva je zaradi vse pogostejših napadov upornikov na položaje ruskih enot v Čečeniji na območja spopadov poslala okrepitve, in sicer elitne enote vojne mornarice. Dve enoti severne flote in bataljon baltiške flote so v kavkaško republiko prispeli v noči na četrtek, njihova naloga pa je preprečiti vdiranje čečenskih upornikov na ozemlja, ki so pod nadzorom ruske vojske. Pošiljanje okrepitev je najverjetneje ruski odgovor na grožnje Čečenov, da bodo med proslavo ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne napadli ruske enote - 8., 9. in 10. maj naj bi bili »dnevi čečenskega maščevanja«. Pripadniki elitnih enot so se že včeraj namestili na območju Aula, približno 20 kilometrov južno od čečenske prestolnice Grozni in tamkajšnjega letališča. **(dpa)**

Mirovna pogajanja v Angoli

LUSAKA - Šest mesecev po podpisu sporazuma med angolsko vlado in uporniki iz gibanja Unita, s katerim se je končala ena najbolj krvavih afriških državljanskih vojn, se bodo voditelji obeh strani vnovič sešli v petek. Poskušali bodo doseči nadaljevanje miru, za kar pa bo po letih nezaupanja potrebno več kot le stisk rok. Pogovarjali se bodo o sodelovanju Savimbijevega gibanja Unita v vladi in združitvi obeh vojsk. Obe strani se medsebojno obtožujeta kršenja premirja, kar odlaga prihod 7.800 pripadnikov ZN. Prve enote mirovnih sil naj bi prišle že ta mesec. Tokratnih pogovorov naj bi se udeležil tudi Savimbi, ki ga ni bilo pri novembrskem podpisu sporazuma. Poudaril je, da ne želi mesta v skupni vladi, vendar poznavalci razmer zatrjujejo, da bo poskrbel za svoje privržence. **(Reuter)**

Na Kosovu ubili srbskega policista

PRIŠTINA - Včeraj je v mestu Suva Reka na jugozahodu Kosova v nepojasnjenih okoliščinah izgubil življenje srbski policist. Srbski uradni predstavniki so izjavili, da »gre za teroristični napad nekega Albanca«. To je že drugi podoben incident v zadnjih desetih dnevih, potem ko sta bila blizu vasi Dečane v bombni eksploziji ranjena dva Srba. Od leta 1990 so na Kosovu ubili štiri srbske policiste, dvanajst pa jih je bilo ranjenih. Po besedah albanskih politikov zato na Kosovu obstaja možnost, da bodo srbske oblasti skušale uprizoriti splošen spopad. V ta namen naj bi služili zadnji manevri »jugoslovanske« vojske, kjer so se pripravljali tudi za akcijo lova albanskih »paramilitaristov«, oblečenih v albanske noše. **(Blerim Shala)**

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA

Predsednik Mandela skuša umiriti napetosti

CAPETOWN (Reuter) - Južnoafriški predsednik Nelson Mandela je včeraj po pogovorih z zulujskim voditeljem Mangosuthujem Buthelezijem izrazil zadovoljstvo, ker sta s sogovornikom ugotovila, da v pokrajini Kwa Zulu-Natal ni kriznih razmer.

Mandela je napovedal, da bodo tako predstavniki Stranke Inkhata kot Afriškega narodnega kongresa preučili sporna vprašanja in nato poskušali najti skupne rešitve. Južnoafriški voditelj je še v sredo javno zagrozil, da bo zaradi napetih razmer v pokrajini, kjer živi večinsko zulujsko prebivalstvo, spremenil ustavo in za Kwa Zulu-Natal odpravil financiranje iz državnega proračuna Južnoafriške republike. Včeraj je Mandela tudi zanikal, da bi razmišljal o uvedbi izrednih razmer v delu države, kjer je v zadnjih desetih letih v medplemenskih spopadih življenje izgubilo več kot 20 tisoč ljudi. »Jasno sem poudaril, da problemov ne želim reševati z uporabo prisile in razkazovanjem moči. Prepričan sem, da so pogajanja najmočnejše orožje.«

Napetosti med Mandelo in Buthelezijem, dvema najvplivnejšima južnoafriškima politikoma, so dosegle vrelišče v sredo, ko je predsednik države obtožil zulujskega voditelja, da svoje ljudstvo poziva k uporu proti oblastem. »Vlada ne bo dopustila, da bi se javna sredstva uporabljala za financiranje poskusa zrušitve ustavne ureditve na nasilen in protiustaven način,« je bil v parlamentu med sredinim zasedanjem odločen Mandela. Že naslednji dan je predsednik omilil ton v svojih nastopih, saj je spoznal, da je preveč razgrel strasti.

Buthelezi je novinarjem povedal, da so ga predsednikove obtožbe užalile, in je odločno zanikal namige, da bi stranka Inkhata razpihovala nasilje. Dodal je, da je bilo v medplemenskih spopadih v pokrajini Kwa Zulu-Natal ubitih več kot 400 strankarskih voditeljev Inkhate, ki ne more biti edini krivec za nasilje. S težnjami zulujske stranke po federalizaciji JAR se strinja tudi opozicijska Konservativna stranka. Njen predsednik Ferdi Hartzenberg je napovedal, da bo sodeloval z Buthelezijem pri doseganju koncesij v novi ustavi, ki bo nastajala ob sodelovanju mednarodnih posrednikov.

Mandela se je pripravljen pogajati

Predsednik Nelson Mandela je po pogovorih z zulujskim voditeljem Mangosuthujem Buthelezijem preklical svojo grožnjo o odpravi zveznih finančnih sredstev za pokrajino Kwa Zulu-Natal. Mandela je še zatrdil, da ni nikdar razmišljal o uvedbi izrednega stanja v tem delu države.

Stranka Inkatha
Vladajoča stranka plemena Zulu. Sestavljajo jo črni konservativci in beli desničarji, ki želijo večje pristojnosti za lokalne oblasti. Nasprotuje prevladi Afriškega narodnega kongresa.

Afriški narodni kongres
Večrasna stranka, ki je nastala v obdobju apartheida, ko se je zavzemala za pravice večinskega črnskega prebivalstva. Vodja ANC je Mandela, stranka pa je najbolj priljubljena politična organizacija črncev v Južnoafriški republiki.

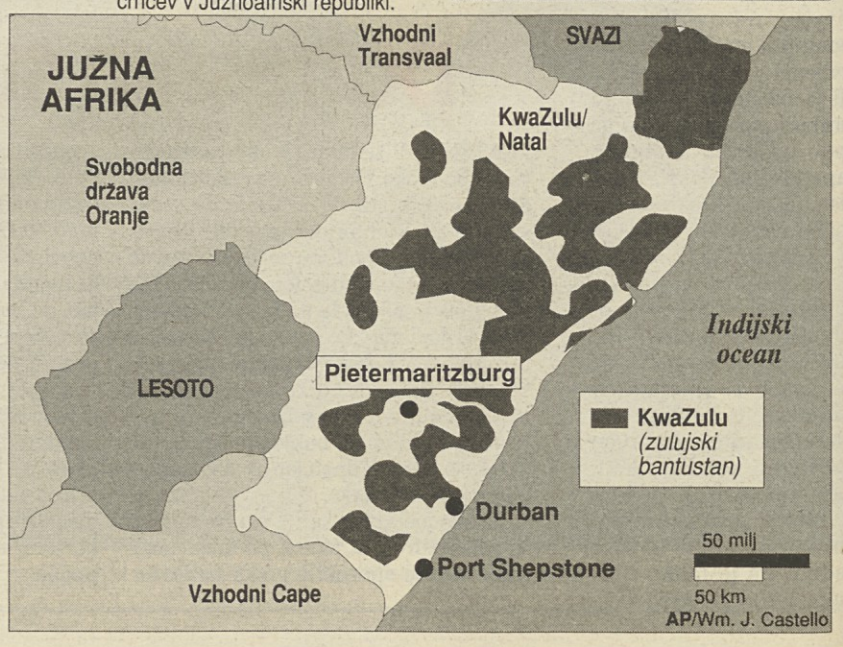

KITAJSKA / SINDIKATI

Velika stopnja brezposelnosti

Pravna in finančna pomoč ogroženim delavcem

PEKING - Kitajski sindikati, ki so prvega maja slavili svojo sedemdesetletnico, se danes soočajo s problemom brezposelnosti zaradi številnih stečajev podjetij ter s hudimi težavami usklajujejo interese države z delavskimi interesi. »Odnosi med delodajalci in zaposlenimi so se pred kratkim korenito spremenili,« meni Wang Yuxian, direktor Oddelka za mednarodne stike Kitajske zveze sindikatov.

»Včasih so morali sindikati ščititi tako interese države kot interese delavcev. Danes pa smo prepričani, da je naša poglavitna naloga ščititi predvsem interese delavcev.« »Uvajanje tržnega gospodarstva je zaznamovano predvsem z bojem za dobiček; in kot vse države s tržnim gospodarstvom se bo tudi Kitajska morala soočiti s problemom brezposelnosti,« je še poudaril.

Po podatkih Zveze sindikatov je bila stopnja brezposelnosti ob koncu preteklega leta 2,9-odstotna, kar pomeni, da je bilo brez dela 4, 8 milijona ljudi. Odstotek brezposelnih pa je izračunan zgolj na osnovi podatkov o urbanem aktivnem prebivalstvu, torej za 165 milijonov zaposlenih v mestih, čeprav večina zaposlenih, teh naj bi bilo 820 milijonov, dela na podeželju. »Drug problem, s katerim se soočamo, pa je od 15 do 17 milijonov presežnih delavcev v državnih podjetjih,« je še povedal Wang. »Če bi jih čez noč odpustili, bi s tem močno destabilizirali celotno družbo. Zato skušamo problem najprej reševati na ravni podjetij, kjer organiziramo tečaje za prekvalifikacije, da bi tako pomagali najbolj ogroženim.«

Po podatkih Zveze sindikatov se je polovica državnih podjetij, v katerih je sedem milijonov zaposlenih, znašla v rdečih številkah, delavci pa so pristali na manjše plače, da bi svojim podjetjem omogočili preživetje. Lani so sindikati izplačali za socialno pomoč več kot milijardo juanov (119 milijonov dolarjev). Vsako leto prejme pomoč več kot 2,2 milijona brezposelnih.

»Prav tako pa smo odprli na stotine uradov za zaposlovanje ter ustanovili vrsto majhnih podjetij, v katerih se je lani zaposlilo 690 tisoč delavcev,« je poudaril Wang. Druga pot, po kateri skušajo reševati brezposelnost, so predčasne upokojitve, pri katerih delavci prejmejo odpravnino v višini enomesečne plače do največ enoletne plače, njihove pokojnine pa znašajo od 70 do 100 odstotkov nekdanje plače. Številna podjetja, ki so izčrpala vse svoje rezerve, pa morajo v neizogibni stečaj. Lani je zaprlo vrata 52 državnih podjetij in na cesti se je znaslo na desetine tisočev njihovih delavcev.

»Leta 1993 smo sprejeli zakonsko določilo, ki omogoča izplačevanje nadomestil za brezposelnost do največ dve leti, v primeru, ko posamezniku do upokojitve manjka največ pet let,« je še pojasnil Wang. Nadomestila za brezposelnost so za približno 120 do 150 odstotkov višja od najnižje zajamčene plače v posamezni provinci. Tako v Pekingu, kjer je minimalna plača 210 juanov (25 dolarjev), brezposelni prejemajo 315 juanov na mesec (150 odstotkov več) v obdobju enega ali dveh let. Po koncu tega obdobja pa prejemajo do upokojitve le še zajamčeno plačo.

»Za zdaj velja ta sistem samo za zaposlene v državnih podjetjih, vlada pa si prizadeva, da bi ga uveljavila tudi pri večjih zasebnih podjetjih,« je še povedal. Lani je bilo približno 20 tisoč delovnih sporov v zasebnih ali mešanih podjetjih, kar pomeni, da se je število sporov v primerjavi z letom 1993 povečalo za 66 odstotkov. Večina teh sporov se nanaša na odpuščanje in različne disciplinske postopke. »Nekateri delodajalci so prepričani, da si lahko zdaj, ko je tržno gospodarstvo, dovolijo prav vse. To seveda ne gre. Delavci so še zmeraj gospodarji podjetja, ki morajo povedati svoje pred vsako večjo odločitvijo,« je še poudaril Wang.

Pred letom 1993 je bilo v sindikate včlanjenih le 10 odstotkov mešanih podjetij, konec leta 1994 pa že 60 odstotkov. Sindikati prav tako posredujejo povsod tam, kjer ne spoštujejo določil o minimalnih plačah, kar se največkrat dogaja v bogatih provincah Guangdong (na jugu) in Fujian (na jugovzhodu), kjer si tuji vlagatelji skušajo zagotoviti ceneno delovno silo tudi s kršenjem določil o plačah. »Največja razlika med nami in tujimi sindikati je v tem, da mi sodelujemo že pri nastajanju delovne zakonodaje, zlasti pri določanju zajamčene plače ter opredeljevanju dolžine tedenskega delovnika. Po prvem maju prehajamo na 40 urni delovnik,« je še dodal. »Prepričani smo tudi, da stavka ni pravi način za izboljšanje položaja, v katerem se je znašlo posamezno podjetje. Naša država je socialistična, kar pomeni, da so interesi delavcev identični z interesi države.«

Gilles Campion / AFP

Šanghaj - kitajske sindikate skrbi tudi prihodnost približno 17 milijonov presežnih delavcev v državnih podjetjih

TAJVAN / GOSPODARSKI CILJI

»Postati moramo središče«

TAJPEH - Tajvan se sooča s preprosto, a odločilno dilemo. Njegovi voditelji, ki že razmišljajo o tretjem tisočletju, se s strahom ozirajo na visoko razvita azijska finančna središča, kot sta denimo Singapur in Hongkong.Toda ekonomski analitiki so prepričani, da bo morala tajvanska vlada kmalu povsem opustiti zdajšnjo ekonomsko politiko.

»To je zgolj vprašanje izbire. Res pa je, da ne moreš imeti popolnoma svobodnega trga, če svojo izvozno industrijo ščitiš pred tečajnimi nihanji in nezaželenimi kapitalskimi tokovi,« je položaj komentiral trgovinski ataše neke evropske države v Tajpehu. Presenetljivo bliskovit gospodarski razvoj te daljnovzhodne države je posledica izvozne prodornosti tajvanskega gospodarstva in nenehnih državnih intervencij v gospodarstvo. Toda položaj se spreminja, poznavalci pa menijo, da se bo moral Tajvan, če bo seveda želel postati finančno središče Daljnega vzhoda, soočiti s podobno finančno nestabilnostjo, ki je konec osemdesetih let prizadela sosednjo Japonsko.

»Tajvan mora letos postati regionalno finančno središče. To je naš najpomembnejši gospodarski cilj,« nam je zatrdil Liang Kuoshu, guverner tajvanske narodne banke. Da bi izpolnila ta cilj, je vlada že sprejela nekaj odločnih ukrepov, da bi sprostila denarni trg. Tako je osrednja banka januarja sprejela predpis, da imajo lahko tuje fizične in pravne osebe v lasti do 12 odstotkov finančnih sredstev na tajvanskem trgu kapitala. Osrednja banka je nekaterim tujim bankam dovolila, da popolnoma svobodno poslujejo na tajvanskem ozemlju. Poleg naštetih ukrepov se je uradni Tajpeh tudi odločil, da bo popolnoma sprostil trgovino z zlatom. »Smo na točki, kjer ni več vrnitve. Procesov internacionalizacije in liberalizacije ni mogoče več ustaviti, zato sem prepričan, da bi se morali čim bolj pogumno soočiti z vsemi težavami,« je prepričan Daniel Chen, glavni ekonomski analitik Chinatrust Commercial Bank.

Nekateri poznavalci so skeptični do siroko zastavljene liberalizacije tajvanskega finančnega trga, saj menijo, da Tajvan ne bo nikoli dosegel želenih ciljev. »Lepo je sanjati, toda zdi se mi, da skušajo tajvanske oblasti sezidati peščeni grad brez temeljev,« je posmehljivo povedal predstavnik neke tuje banke. »Tajvanskemu denarnemu trgu primanjkuje predvsem hongkonške odprtosti in singapurske odločnosti.«

Alice Hung / Reuter

Obnavljanje poslopij v Tajpehu, ki želi postati regionalno finančno središče

Kuala Lumpur, nekoč naselje, se danes sooča s tegobami velemesta

KUALA LUMPUR - Še pred sto leti je bil Kuala Lumpur majhno rudarsko mestece in upravno središče tedanje britapske kolonije, danes pa je eno najhitreje razvijajočih se azijskih mest, ki svojo podobo spreminjajo iz dneva v dan. Zdaj v poslovnem središču, kjer je bil nekoč velik hipodrom, gradijo dve stolpnici, ki bosta najvišji na svetu.

Petronas Tower bo imel 88 nadstropij in bo ena od 22 poslovnih zgradb. Končan bo prihodnje leto, v njem pa bodo uradi, koncertna dvorana, rekreacijski center, trgovine, stanovanja in kinodvorane. Visok bo 450 metrov, več kot čikaški Sears Tower, vendar bo leta 1997 najvišja zgradba na svetu Chongqing Tower, ki ga gradijo na Kitajskem. Gradnja Petronas Towra bo stala 784 milijonov dolarjev, neboticnik pa bo za 33 metrov višji kot World Trade Center v New Yorku. Tudi sicer je dolina reke Klang, ki jo obdajajo gozdnata hribovja, eno samo gradbišče.

V zadnjih petih letih so tuji investitorji v Malezijo vložili več kot 40 milijard dolarjev, zato se Kuala Lumpur tako hitro razvija; trenutno je država predvsem na račun svoje proizvodnje na svetovnotrgovinski lestvici na 19. mestu. Nekateri so prepričani, da je razvoj uničil lepote tega tropskega mesta, ki se zdaj sooča z onesnaženjem, prometnimi zamaski in vsemi nadlogami velemesta. Gurmit Singh, ustanovitelj Družbe za varovanje narave, poudarja, da se nekdanje mirno mestece, znano po kitajskem trgu in zelenih naseljih, sooča s kopico težav. Največ sivih las povzročajo avtomobili, zato je ozračje v dolini Klang zelo onesnaženo. Nacionalno vozilo proton je bilo razvito šele pred nekaj leti; zaradi visokega življenjskega standarda ima avto že skoraj vsaka družina, nekatere pa tudi dva. Vsako leto se velikemu številu starih pridruži še 16 tisoč novih vozil. Povpraševanje po avtomobilih je veliko, zato je treba na proton čakati tudi pol leta, rabljeno vozilo pa je nekajkrat dražje kot novo.

Ker skuša oblast ohraniti okolje, se je odločila za gradnjo visokih poslopij, je povedal direktor City Centra Hamzah Bakar. Zaradi velike gostote naseljenosti je bolje graditi visoka poslopja, tako da ostane dovolj prostora za parke in zelene površine, manjši pa so tudi prometni zastoji. Kuala Lumpur se razprostira na površini 243 kvadratnih kilometrov, zato so omejili gradnjo nizkih poslopij. Mestna oblast skuša rešiti vrsto problemov, med katerimi je promet na prvem mestu. Zato bodo predmestja že konec leta s središčem Kuala Lumpurja povezana z električnim vlakom. Vlada načrtuje tudi preselitev vladnih služb, ki so zdaj razstresene po vsem mestu, v predmestje Putra Džaja, ki je od središča oddaljeno približno 70 kilometrov. Južno od prestolnice že gradijo novo mednarodno letališče, vredno 3,7 milijarde dolarjev.

Amy Haight / Reuter

HRVAŠKA

Srbi v Pakracu nočejo priznati poraza

ZAGREB (Reuter, dpa) - Približno dvesto pripadnikov vojske krajinskih Srbov, obkoljenih na območju Pakraca, se včeraj kljub dogovoru o premirju in demobilizaciji ter zagotovilu hrvaških oblasti, da se bodo lahko umaknili v Bosno, takoj ko bodo predali orožje mirovnim silam, ni hotelo sprijazniti s porazom.

Namesto tega so začeli s hribovja nad Pakracem s topovi tolči po mestu. Hrvaške enote so na napad odgovorile z vso silo. Po trditvah hrvaškega radia so vladne sile po kratkem, a srditem topniškem in pehotnem spopadu končno prisilile preostale upornike k vdaji, vendar drugi viri teh navedb niso potrdili. Tuje agencije so namreč še zvečer poročale o nadaljevanju bojev.

Zaradi neugodnega razvoja dogodkov se je najožje krajinsko vodstvo s predsednikom Martićem na čelu v Kninu sešlo z voditeljem bosanskih Srbov Karadžićem.

Hrvaški obrambni minister Šušak je poslance sabora seznanil z podatki o operaciji osvobajanja zahodne Slavonije. Operacijase je začela 1. maja ob 5.25 zjutraj, trajala pa je 31 ur. V njej je sodelovalo 7.200 hrvaških policistov in vojakov s 30 tanki, 65 topovi in 20 oklepnimi transporterji. Spopadli so se z 18. korpusom vojske krajinskih Srbov, ki je imel na tem območju 4.500 mož, 20 tankov, 54 topov in 11 transporterjev. Hrvaška stran je imela skupaj 42 mrtvih in 162 ranjenih, srbska pa od 350 do 450 mrtvih in od tisoč do 1.200 ranjenih. *(G. G.)*

Karadžić, v tem trenutku edini resnični zaveznik krajinskih Srbov, je poudaril, da je bila najnovejša hrvaška operacija v zahodni Slavoniji »nedopustna agresija« nad srbskim ljudstvom, ki zahteva odločen odgovor. Vojaški poveljstvi hrvaških in bosanskih Srbov sta v skupni izjavi zapisali, da mora Varnostni svet OZN »zagotoviti osvoboditev zajetega srbskega prebivalstva in vrnitev hrvaške vojske na izhodiščne položaje«. Če se to ne bo zgodilo, »bosta Republika Srbska Krajina in Republika Srbska uporabili vsa razpoložljiva sredstva, da bi znova osvobodili zahodno Slavonijo«. Karadžić in Martić sta razpravljala tudi o že večkrat napovedani združitvi obeh srbskih paradržav in ugotovila, da je treba proces združevanja pospešiti.

Kljub Martićevim grožnjam z novimi napadi na hrvaško prestolnico na Zagreb včeraj ni padla niti ena raketa. Sirene so sicer naznanile splošno nevarnost, potem ko je na območju Velike Gorice eksplodiral srbski izstrelek, vendar so preplah kmalu preklicali. Odposlanec ZN Akaši je sporočil, da mu je premier RSK Mikelić zagotovil, da bo srbska stran spoštovala v sredo sklenjeno premirje, če Hrvatje ne bodo poškodovali srbskih vojakov in civilistov, ki so položili orožje. Grožnje in napadi na hrvaška mesta naj bi bili delo ozke skupine krajinskih skrajnežev, zbranih okrog predsednika Martića.

Ofenziva sprla krajinske Srbe

ZAGREB - Uspešna ofenziva hrvaške vojske je poglobila razkol v vodstvu uporniških Srbov. Po mnenju diplomatov naj bi bila izguba zahodne Slavonije povod za oster spopad med krajinskimi zagovorniki trde roke in tistimi, ki so se pripravljeni politično sporazumeti z Zagrebom

Poraz v času, ko so bili na oblasti pristaši trde roke, bi lahko okrepil položaj srbskega predsednika Miloševića, ki se je že pred tem odrekel svojim ultranacionalističnim varovancem. Njihov poraz bi lahko izkoristil za odpravo sankcij OZN proti svoji državi. Predsednik samozvane države Republike srbske Krajine Milan Martić in njegov vojaški voditelj Milan Čeleketić že dolgo nista več v milosti pri Miloševiću. Zaradi poraza v zahodni Slavoniji bi lahko Martić po mnenju srbskih analitikov kmalu ostal še bolj osamljen.

Prav Martić je ponudil izgovor za hrvaški vojaški poseg, potem ko je za en dan zaprl avtocesto E-70 in zagrozil, da bo to storil za nedoločen čas. Nekateri diplomati menijo, da je srbski poraz v zahodni Slavoniji priskrbel primeren izgovor za njegovo odstranitev. Martić je dobil prvo politično zaušnico že marca, ko mu ni uspelo prisilti krajinske skupščine, naj razreši zmernega predsednika vlade in Miloševićevega zaveznika Borislava Mikeliča. Mikelić je bil arhitekt decembrskega sporazuma z Zagrebom, s katerim so skušali normalizirati pretok ljudi in blaga v državi. Vendar pa ima Martić še vedno velik vpliv na krajinsko vojsko, zato lahko vsak trenutek ukaže obstreljevanje Zagreba in drugih civilnih ciljev.

Ameriški veleposlanik na Hrvaškem Peter Galbraith je za Reuter izjavil, da je bil Mikelić na poti v Zagreb, kjer naj bi se pogajal o premirju, ko so ga prehitele rakete. »Moram povedati, da vlada RSK nima ničesar z obstreljevanjem Zagreba. Ne poznam pa vojaških načrtov,« je Mikelić izjavil za beograjsko televizijo. Po Galbrightovem mnenju tudi Milošević ne želi širitve spopadov in nasprotuje krajinskim okoreležem. »Vodstvo RSK, ki je ukazalo obstreljevanje Zagreba, ravna povsem na svojo roko in bo zato tudi prevzelo odgovornost,« je dejal. **Dan De Luce / Zagreb**

Milan Martić in Radovan Karadžić včeraj v Kninu (Telefoto: AP)

Za mirovna pogajanja med Hrvati in Srbi je še prezgodaj

ŽENEVA - Hrvaška in uporniški Srbi so včeraj privolili v nadaljevanje pogajanj o mirovnem sporazumu, vendar se to še ne bo zgodilo ta teden. Mirovna posrednika lord Owen in Thorvald Stoltenberg, ki sta pogovore načrtovala že za petek, sta povedala, da se razprava o »primernem datumu« še nadaljuje.

Sprva ni bilo povsem jasno, ali je četrtkovo povabilo mirovnih posrednikov na nujne pogovore v Ženevi zavrnila le ena stran. Po mnenju nekaterih dobro obveščenih diplomatov »sta obe strani začutili, da je še malo prezgodaj«. Drugi diplomati zatrjujejo, da bo sestanek že v začetku prihodnjega tedna. Lord Owen je takoj po srečanju z novinarji odpotoval v Bonn na pogovore z nemškim zunanjim ministrom Kinklom.

Mirovna posrednika sta na pogajanja povabila hrvaškega zunanjega ministra Hrvoja Šarinića in voditelja uporniških Srbov Milana Martića. To je prva večja poteza Owna in Stoltenberga, odkar sta prevzela vodilno vlogo pri Mednarodni konferenci o nekdanji Jugoslaviji. Na srečanje sta povabila tudi krajinskega predsednika vlade Mikelića in zunanjega ministra Babića, saj Zagreb za zadnje raketne napade krivi predvsem Martića.

Lord Owen je že v sredo izrazil skrb zaradi možnosti, da bo hrvaški napad prerasel v vojno s Srbijo. »Obstaja velika nevarnost ... izredno velika nevarnost,« je povedal.

Robert Evans / Reuter

Usoda pilota

ZAGREB - Hrvaški vojaški pilot Rudolf Perišin, ki je izgubil življenje med pravkar končano ofenzivo v zahodni Slavoniji, ko je njegovo letalo MIG-21 sestrelila protiletalska obramba krajinskih Srbov, je bil prav tisti pilot, ki je leta 1991, na začetku vojne na Hrvaškem, z letalom pobegnil iz vrst Jugoslovanske armade in pristal na letališču v Celovcu. *(G. G.)*

KRŠITVE EMBARGA ZN PROTI SRBIJI

Nafta prihaja v ZRJ iz Grčije in Italije

NEW YORK - Predsednik komisije Varnostnega sveta ZN, ki nadzoruje sankcije proti Jugoslaviji, je izrazil zaskrbljenost zaradi nedovoljenega prevoza nafte iz Albanije v Črno goro. Po sestanku komisije, ki je potekal za zaprtimi vrati, je argentinski veleposlanik Emilio Cardenas novinarjem povedal: »Nedovoljeni prevoz nafte mora prenehati. Če se to ne bo zgodilo, bomo morali razmisliti o ukrepih.«

Cardenas ni povedal, koliko nafte so od leta 1992 pretihotapili v Jugoslavijo. Povedal pa je, da nafta v Albanijo prihaja iz Italije in Grčije, v Črno goro pa je prepeljejo po Skadarskem jezeru. Cardenas ne pozna izvora nafte, ki jo trgovci kupijo na svetovnih trgih. »Pomembno je le, da končni kupec ni Albanija. Menimo, da iz te države v Jugoslavijo odpeljejo med 100 in 150 odstotki domače porabe nafte,« je dodal. Večina surovine ostane v Črni gori, nekaj pa si je vzamejo tudi Srbi.

Cardenas je še povedal, da je njegova komisija že pripravila besedilo resolucije, s katero bo VS OZN Jugoslaviji začasno umaknil prepoved uporabe romunskih zapornic na reki Donavi, dokler ne bo popravila lastnih. Jugoslavija in Romunija imata že več kot 25 let skupen sistem zapornic in elektrarn. Ko zaradi popravil zaprejo zapornice na eni strani, ladijski promet normalno poteka po drugi. Sankcije prepovedujejo promet z jugoslovanskimi ladjami. Romunija opozarja na ogroženost celotnega ladijskega prometa na Donavi in omenja nevarnost katastrofalnih poplav.Po Cardenosovih besedah bodo resolucijo Varnostnemu svetu predložili najkasneje do ponedeljka.

Anthony Goodman / Reuter

O čem pišejo drugje po svetu

O položaju na Hrvaškem

»Vojaškotaktične igrice hrvaškega predsednika Tuđmana so zelo tvegane. Njegova vojska, ki je vse močnejša, je morda sposobna zmagati v posameznih spopadih. Toda za Hrvaško bi imelo zelo hude posledice, če bi se spopadi razširili in če bi se v boje vmešale redne srbske sile. Da bi to nevarnost omejila, bi morala Hrvaška svoje sile umakniti iz zahodne Slavonije. Srbske enote, ki so še na tem območju, pa bi morale predati težko orožje - kar bi seveda morale storiti že pred tremi leti... Tuđman bi se moral takoj obvezati, da bo rešitev spora iskal po diplomatski, in ne po vojaški poti.« **(New York Times, New York)**

»Odziv mednarodne skupnosti na boje na Hrvaškem kaže, da so sprte strani v nekdanji Jugoslaviji izgubile monopol nad histerijo in licemerstvom... Celo srbska raketa, ki je priletela v bližino ameriškega veleposlaništva v Zagrebu, še ni izstrelek, ki bi prebudil svet... Veliko večjega strateškega - morda še bolj človeškega - pomena je najnovejši dokaz, da je skupini za stike, ki jo sestavlja pet držav, zmanjkalo idej in dobre volje. Po zadnjem zasedanju v Londonu se njeni člani niso znali dogovoriti niti o datumu naslednjega srečanja na ministrski ravni.« **(The Times, London)**

»Ko so včeraj v roku 24 ur že drugič padale rakete na Zagreb, je neka mlada ženska rekla:'O bog, s kakšnimi ljudmi smo vsa ta leta živeli.' S tem je mislila Srbe, katerih voditelj je iz'maščevanja' za izgubljeno ozemlje v zahodni Slavoniji ukazal raketni napad na Zagreb. Gotovo ne bi bilo pravilno, če bi'Srbe' posploševali. Kljub temu pa je treba poudariti, da je vojaško vodstvo krajinskih Srbov pripravljeno proti civilnemu prebivalstvu evropskega velemesta uporabiti smrtonosna vojaška sredstva. Bombni in raketni napad na mirno mesto je vojni zločin - še več: to je zločin proti miru. Zdaj celo najbolj naivne zahodne duše spoznavajo, s kom imajo opravka.« **(Die Welt, Berlin)**

»Zasedba zahodne Slavonije je za Hrvaško največji vojaški uspeh po vojni za neodvisnost države. Napad je presenetil krajinske Srbe in tudi mirovne sile OZN. Vse kaže, da Srbi tega območja ne bodo mogli vnovič osvojiti, saj se tudi razmerje sil v Bosni spreminja v korist Muslimanov in Hrvatov. Bosanski in hrvaški Srbi bodo zdaj povečali pritisk na predsednika Slobodana Miloševića, naj spremeni svoje politično stališče in se dejavno vključi v obrambo rojakov zunaj ZR Jugoslavije. Če bo Milošević izpolnil njihova pričakovanja, bi to pomenilo vojno na vseh frontah.« **(Gazeta Wyborcza, Varšava)**

»Hrvaško posredovanje v zahodni Slavoniji je bila dobro pripravljena akcija, ki so jo že mesece načrtovali in ki je bila tudi politično izredno dobro pretehtana... Če si še enkrat pogledamo dogodke, ki so se na območju nekdanje Jugoslavije zvrstili v preteklem letu, nam postane jasno, da je bila strategija hrvaškega predsednika in drugih hrvaških voditeljev usmerjena le v en cilj: oboroženo'osvoboditev' ozemelj, ki jih zasedajo Srbi. Seveda so se zavedali kršenja dogovora o mirni rešitvi spora. Hrvaška se je v preteklih letih s pomočjo nekaterih zahodnih držav do zob oborožila, zmanjšanje števila modrih čelad na hrvaškem območju pa je bil le korak na poti k bliskoviti vojni v zahodni Slavoniji. Zdaj je treba počakati na razplet dogodkov.« **(Corriere della Sera, Milano)**

O odnosu Rusije do spora v nekdanji Jugoslaviji

»Že od začetka balkanskega spora je bil nedvomen cilj ruske politike, da vélika Srbija dobi vlogo'dejavnika stabilnosti' v jugovzhodni Evropi... Zahod je sprva z odobravanjem sprejel ruska prizadevanja za rešitev vojne na območju nekdanje Jugoslavije. Medtem pa je v Donavi preteklo veliko kalne vode in tistim, ki znajo poslušati, je postalo jasno, da nosijo čedalje bolj šovinistične izjave ruskega zunanjega ministra Kozirjeva jasno sporočilo:'Vélika Rusija bo svoje pravoslavne brate tudi v prihodnje podpirala pri gradnji vélike Srbije.' Tudi umik mirovnih sil OZN bi bil za Rusijo razlog za veselje.« **(Der Standard, Dunaj)**

francoskih predsedniških volitvah

»Neglede na to, kateri od obeh predsedniških kandidatov bo zmagal, se bo moral novi francoski predsednik v naslednjih letih spoprijeti z jeznimi in razočaranimi volilci. Chirac bi bil za to nalogo primernejši kot Jospin. Njega ne težijo ostanki socialističnih dogem in dvomljiva dediščina štirinajstih let Mitterrandove vladavine. Chirac se je obdal s sposobnimi ljudmi; eden od njih je Alain Juppé, ki je bil izreden zunanji minister in bo morda vodil prvo Chiracovo vlado. Poleg tega ima Chirac parlamentarno večino, kar bi v primeru njegove zmage pomenilo, da bo predvolilna kampanja tudi dejansko končana.« **(Financial Times, London)**

»Francoske družbe ni mogoče modernizirati z vnovično razdelitvijo na levo in desno. Nobeden od kandidatov se ni odzval vabilom Le Pena. Chirac je zagovarjal nove zakone o tujcih, ki jih je spisala meščanske vlada, Jospin pa jih ne zavrača več nasploh, temveč dvomi le še o njihovih diskriminacijskih členih. Volilci, ki so glas v prvem krogu volitev iz protesta dali nekomu drugemu, se morajo zdaj odločiti med svojimi socialnimi in do tujcev sovražnimi zahtevami.« **(Neue Zürcher Zeitung, Zürich)**

PIRAN / VČERAJ JE ZASEDAL OBČINSKI SVET

V mestu bo še vedno težko parkirati

Občinski svetniki niso sprejeli novega odloka o ureditvi prometa, kar pomeni, da bodo težave ostale

Promet v Piranu ostaja nespremenjen (Foto: S. Živulović/BOBO)

Piranska občina, ki se sicer ponaša z najstarejšim mestnim statutom v Sloveniji, iz leta 1384, je dobila nov statut. Občinski svetniki so ga sprejeli soglasno, po dolgotrajni obravnavi številnih amandmajev, pri katerih je šlo v glavnem za manjše izboljšave in dopolnitve besedila. Omeniti kaže dopolnilo svetnika Vozliča, s katerim naj bi iz statuta črtali določbo, da je v delovnih telesih občinskega sveta zagotovljeno mesto za pripadnika italijanske manjšine. Ker gre pri tem za že prej pridobljene pravice narodnosti in ker se je Slovenija ob osamosvojitvi zavezala, da teh pravic ne bo zmanjševala, svetniki tega amandmaja niso sprejeli. Statut je bil sprejet z glasovi vseh 20 navzočih svetnikov.

Za Pirančane in širšo javnost je zanimiva zlasti razprava o ureditvi prometa, ki so ji občinski možje posvetili največ časa. Piranske prometne zagate so znane tudi številnim obiskovalcem mesta, ki je bilo zgrajeno za ljudi, ne za avtomobile, in ima zato večne probleme s parkirnimi prostori. Kot je znano že leta, bo problem rešen takrat, ko bo zgrajena primerno velika parkirna hiša na primerni lokaciji. Že nekaj časa je pripravljenih pet različic načrta gradnje, najbolj pa potrebam ustreza zamisel o garažni hiši ob podaljšku cerkvenega obzidja. O dokončni lokaciji bo gotovo še veliko razprav, saj se v tej zadevi prepletajo številni interesi, vendar so občinski svetniki sklenili, da bodo dokončno odločitev sprejeli čim prej, vsekakor pa do jeseni.

Do takrat bo veljal nekoliko spremenjen sedanji odlok o ureditvi prometa v Piranu, ki je bil sprejet že pred štirimi leti. Svetnikom so sicer ponudili povsem nov odlok, ki bi prinesel le kratkoročno rešitev, predpisal pa bi večje omejitve kot sedanji in omogočil večji prometni red. Občinski svetniki so to možnost zavrnili in sprejeli dosedanjo različico odloka, le da so vanj vnesli nekaj dopolnil. Bistveno dopolnilo je, da bo po novem vsem motornim vozilom prepovedan vstop v Piran med 17. in 23. uro med turistično sezono (od 1. junija do 1. septembra). Novost je tudi uvedba parkirnine v Portorožu. Tako si marsikdo ne bo več mogel privoščiti, da po več dni zaseda dragoceni parkirni prostor v središču Portoroža, in bo avtomobil pustil na bolj odmaknjenem mestu.

Glede na naval obiskovalcev za prvomajske praznike lahko pričakujemo, da bo letos poleti v Portorožu in Piranu gneča, kakršne ne pomnimo. Zato bo kljub omenjenim spremembam prometnega režima in zagotovilom, da bo poskrbljeno za dosledno izvajanje odloka o prometnem redu, poletje v Piranu in Portorožu v znamenju prometnih zagat. Teh pa se gotovo že veselijo v zasebnem podjetju, ki ima koncesijo za odvoz nepravilno parkiranih vozil. Njihova dva »pajka« bosta imela dovolj dela. Tako jima morda ne bo treba iskati žrtev med lucijskimi bloki in neprijetno presenečati tamkajšnjih prebivalcev, kar so počeli v mrtvi sezoni.

Boris Vuk

Praznik brez vlade

AJDOVŠČINA - Nova ajdovska občina ni spremenila svojega občinskega praznika, pač pa je - kot element svoje umeščenosti v slovenski prostor in zgodovino - obdržala dosedanjega. 5. maja 1945 je bila v Ajdovščini, kot trden dokaz slovenske oblasti in priključitve dela Primorske k matični domovini, oblikovana in javnosti predstavljena prva slovenska narodna vlada.

Primorci, ki so se po desetletja dolgem odporu dokončno rešili okupacije, gledajo na praznik kot na pomemben dogodek. Morda zveni ironično, če rečemo, da tega v Ljubljani nikoli niso najbolje razumeli: ne prej in ne zdaj, vendar je res. Kot vedno je bila tudi letos na srečanje razen še živečih članov tedanje povabljena tudi sedanja slovenska vlada, ki pa že od januarja ni mogla uskladiti datume: danes popoldne bo namreč LDS pripravila slovesnost v Ljubljani, zato predsednika in ministrov v Ajdovščino ne bo.

Na slovesnosti v dvorani prve narodne vlade bosta podeljeni najvišji petomajski nagradi Dragu Vidrihu za prispevek pri pripravi na slovensko osamosvojitev ter dr. Dušanu Terčelju za prispevek k vinarski in vinogradniški stroki in uveljavitvi vipavskih vin. Priznanja občine pa bodo prejeli Rudi Rustja za obogatitev zgodovinopisja na Vipavskem, Cveto Lisjak za organizacijo in aktivnost v krajevni skupnosti Šmarje in Savo Slokar za petinštiridesetletno delo pri organizaciji športa v občini. Na slavnostnem koncertu v Domu kulture pa bodo posebno spominsko priznanje podelili moškemu pevskemu zboru Srečko Kosovel, ki praznuje petdesetletnico.

Artur Lipovž

ILIRSKA BISTRICA / ODLAGALIŠČE INDUSTRIJSKIH ODPADKOV

Z Globovnika se še naprej širi neznosen smrad

Bo občinska komisija prišla do dna vzrokom dolgotrajnega stečajnega postopka v Tovarni organskih kislin?

Z Globovnika, odlagališča industrijskih odpadkov nekdanje Tovarne organskih kislin (Tok) nad Ilirsko Bistrico, se še vedno širi smrad, ki ob spremembah vremena postane še bolj neznosen. Mnogi se ob imenu kraja spomnijo prav te črne točke, ki kljub temu, da je Tok že štiri leta v stečaju, še vedno muči tamkajšnje občinsko vodstvo in prebivalce. Ilirskobistriška občina naj bi namreč iz Tokove stečajne mase dobila denar za sanacijo odlagališča, vendar pa stečajna masa še vedno ni razdeljena.

Ob uvedbi stečajnega postopka v Toku v začetku leta 1991 je občina stečajnemu senatu prijavila terjatev za sanacijo odlagališča na Globovniku, kamor je tovarna več let odlagala oporečne industrijske odpadke, ki so nastajali pri proizvodnji organskih kislin. Za sanacijo je bilo v preteklih letih pripravljenih že več različnih predlogov in sanacijskih programov, vendar končnega dogovora o načinu sanacije še ni. Odločiti bo morala ustrezna strokovna komisija pri ministrstvu za okolje in prostor, ki bo seveda upoštevala razpoložljiva sredstva in opravljene sanacijske programe. Zanimivo je, da izdelane strokovne študije o odlagališču, ki jo je naročil stečajni upravitelj Toka Bogdan Mahne, občina ni dobila niti na vpogled. Tok bi ji študijo namreč odstopil le proti plačilu, občina pa se s tem ne strinja in pravi, da je izvedba celotne sanacije Tokova dolžnost. Na občini pa so medtem pripravili svoj predlog realizacije sanacije, ki je po besedah predstavnice občine Vojke Lenarčič verjetno najbolj optimalna rešitev. Po njem naj bi zajeli izcedne vode, ki se stekajo z odlagališča in jih speljali v bodočo čistilno napravo. Odlagališče bi nato prekrili z neprepustno folijo, nanjo nasuli zemljo in zasadili z zelenjem. Ta predlog pa bo morala seveda potrditi tudi strokovna komisija z ministrstva za okolje.

Terjatev za sanacijo Globovnika, ki jo je občina prijavila ob uvedbi stečajnega postopka, je sodišče potrdilo. Zdaj občina čaka na odgovor stečajnega senata pri okrožnem sodišču v Kopru o višini priznanih sredstev, ki so ji pripadli kot enemu od več Tokovih upnikov. Na občini poudarjajo, da se stečaj, s katerim je povezana tudi sanacija Globovnika, vleče že predolgo. O tej zadevi so z očitnim nezadovoljstvom pred kratkim govorili tudi občinski svetniki, ki so sklenili imenovati posebno komisijo, ki bo skušala raziskati vzroke dolgotrajnega stečajnega postopka v Toku in nekaterih drugih podjetjih. Slišati pa je bilo pomislek, da komisija ne bo mogla dosti narediti, saj so že občino, ki je v zadnjih letih večkrat zahtevala informacije o poteku stečaja, dobesedno ignorirali.

Mateja Godejša

Občina pri sanaciji Globovnika pričakuje tudi pomoč države. Delež potrebnih sredstev naj bi namreč dobila iz državnega ekološkega sklada, ki prek natečajev namenja denar za podobne ekološke programe. Seveda pa bo morala občina tudi sama zagotoviti svoj sorazmerni delež, ki si ga obeta prav od razdelitve Tokove stečajne mase.

PIRAN / RAZISKAVE

Mladi raziskovalci marsikaj odkrijejo

Obalnim šolam so se pridružili tudi Postojnčani

Na Morski biološki postaji v Piranu bo jutri srečanje mladih raziskovalcev z Obale. Gre za drugo srečanje, ki ga je pripravil odbor za uresničevanje nacionalnega programa uvajanja ljudi v znanost in tehnologijo na Obali pod okriljem vseh treh obalnih mest in pod pokroviteljstvom piranskega župana Franka Fičurja.

Srečanje je namenjeno učencem višjih razredov osnovnih šol in srednješolcem iz obalnih občin, ki se jim je pridružila tudi srednja šola iz Postojne.

Program raziskav je razdeljen na naravoslovno in družboslovno področje. V oceno je prispelo 28 raziskovalnih nalog, ki jih bodo mladi zagovarjali pred strokovnima komisijama. S področja družboslovnih raziskav je 15 nalog. Tu prednjačijo dijaki Gimnazije Piran, sledi Osnovna šola Cirila Kosmača iz Pirana.

Mladi raziskovalci so pripravili naloge s področij zgodovine, sociologije, geografije, turizma, športa, gospodinjstva, etike in družbe. V nalogah so zbrali veliko zanimivega gradiva - od razvoja slovenskega šolstva v Istri preko sociološkega vidika pedagogike prostega časa, razširjenosti drog med osmošolci do psihološke priprave športnikov. Njihovo izredno bogato delo kaže, kako velika je želja mladih po raziskovanju, seveda ob podpori mentorjev.

S področja naravoslovnih raziskovalnih nalog pa so mladi pripravili 13 nalog. V njih so se dotaknili predvsem geografije, ekologije, elektrotehnike, komunikacije, fizike, naravovarstvenega vidika in tudi strežbe. Morda samo nekaj naslovov. Osnovna šola Šmarje pri Kopru se predstavlja z nalogo Opazovanje grlic in njihovega gnezdenja v bližini človekovih bivališč. Gimnazija Piran pa si je za raziskavo izbrala Naravnogeografske značilnosti v porečju Dragonje. Osnovna šola Lucija je pisala o hrupu kot onesnaževalcu okolja. Raziskovalne naloge, ki so res skrbno pripravljene, obsegajo približno 30 strani in so tudi bogato opremljene s fotografijami in drugimi prikazi, pomenijo tudi obogatitev rednega šolskega dela. Pomembno je, da se mladi naučijo opazovati, da opažanja znajo opisati in komentirati ter da so natančni pri meritvah.

Silvija Mozetič

Petdeset let v samem vrhu

AJDOVŠČINA - Moški pevski zbor Srečko Kosovel je začel umetniško pot v Constantini v Alžiriji leta 1943 med približno 1100 Slovenci, piše v, spominski publikaciji. Zbor je bil znan pod imenom Yugoslav Chor (Jugoslovanski zbor), njegova pesem Nabrusimo kose pa je bila proglašena za himno. »Predzgodovina« zbora se je končala v Gravini v Italiji, ko je število pevcev naraslo na 60. Tedaj je bil sprejet predlog, naj se zbor poimenuje po pesniku Srečku Kosovelu. Dirigent je postal Rado Simoniti.

Za dan ustanovitve zbora velja 11. september 1944, ko so imeli pevci v Bariju v gledališču prvi koncert pod imenom Pevski zbor NOV Jugoslavije Srečko Kosovel. Pozno jeseni se je zbor odpravil na štirimesečno potovanje v takrat še neosvobojeno domovino prek Visa in Beograda. Kmalu nato je odpotoval na turnejo v Bolgarijo. Pevci so prvič nastopili na slovenskih tleh v Mariboru in Ljubljani, potem pa še na Primorskem. Sledila je turneja na Češkoslovaškem: kot prva kulturna skupina so nastopili zunaj državnih meja...

Zbor so nato razširili s člani nekdanjega Akademskega pevskega zbora. Na francoski turneji je požel navdušenje občinstva maja 1946 in nadaljeval pot v Belgijo in Švico... Zadnjič je Pevski zbor Jugoslovanske armade Srečko Kosovel nastopil leta 1953 na Okroglici. Toda kmalu so se začeli zbirati pevci več zborov, od ajdovskega do šturskega, in delavci tovarne Lipa ter se združili v sindikalni zbor Lipa. Njegovo jedro so predstavljali nekdanji kosovelovci. Zbor si je pozneje spet nadel ime Srečko Kosovel. Nastopal je ter odhajal na turneje doma in v tujini. Dirigentsko palico je od Doreta Krtelja prevzel Klavdij Koloini, ki je zboru ostal zvest do danes. »Zlati fantje« Srečka Kosovela so danes v vrhu slovenskega in evropskega moškega zborovskega petja. Zbor je nastopal v številnih evropskih državah, lani pa je bil na zahtevni turneji v Argentini, kjer je sodeloval pri počastitvi 150-letnice rojstva Simona Gregorčiča in 20-letnice društva Triglav ter pripravil vrsto drugih nastopov, med njimi v Teatro Colon. Kosovelovci so bili tudi pobudniki in organizatorji vseprimorske revije pevskih zborov, ki združuje slovenske zbore z obeh strani meje. Zaradi argentinske turneje je zbor prestavil praznovanje obletnice. Z ajdovsko občino so se dogovorili, da bodo slovesnost pripravili na dan občinskega praznika: nocojšnjega koncerta se bodo udeležile vse generacije pevcev. Kosovelovci so za Primorce več kot zbor: prinašajo pesem, ki je bila prepovedana, zato se na Primorskem slisi drugače...

Artur Lipovž

RAI 1

6.45 Jutranja oddaja Unomattina, (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik, gospodarstvo
9.30 Dnevnik, 9.35 nan. Cose dell' altro, mondo
10.05 Film: La valle dell' orso (vestern, ZDA '66), vmes (11.00) dnevnik
11.50 Variete: Tutti a tavola - Vabilo k mizi
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.50 Aktualni tednik o prireditvah: Prisma
14.00 TG1 - Gospodarsvto
14.20 Kviz: Sala giochi
15.00 Nan.: Pronto soccorso
15.45 Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
17.30 Nan.: Zorro
17.55 Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik
18.10 Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50 Variete: Luna Park (vodi Pippo Baudo)
19.35 Vreme in dnevnik
20.00 Aktualno: Il fatto
20.40 Dok.: SuperKvark - Oddaja o naravi, znanosti in tehnologiji
22.40 Variete: Seconda serata (vodi Alessandra Casella)
23.00 Dnevnik
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Aktualnosti: Weekend
0.40 Danes v Parlamentu

RAI 2

6.35 V kraljestvu narave
7.00 Oddaja za najmlajše
8.15 Nan.: Black Stallion, 8.40 La clinica della Foresta nera
9.35 Nad.: Quando si ama
11.30 TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00 Aktualno: I fatti vostri
13.00 Dnevnik, gospodarstvo, družebene teme in vreme
14.00 Variete: Quante storie Disney, risanke
14.30 Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.45 Dnevnik
15.50 Harry in Hendersonovi
16.25 Film: Il prezzo del pasato (dram., ZDA '91)
17.15 Dnevnik
18.10 Sport in vreme
18.35 Sereno Variabile
18.45 Nan.: Miami Vice
19.45 Dnevnik in šport
20.40 Aktualni odd.: I Fatti Vostri (vodi G. Magalli), 23.00 Potrebujem te
23.30 Dnevnik, pregled tiska, vreme in Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
0.15 Boks: Pompilio-Medina Padilla (srednja kat.)
1.15 Golf: Open Italije
2.00 Filmske novosti

RAI 3

6.45 Oddaje Videosapere: Španščina, dok., Filozofija, Zgodbe emigrantov, Potovanje po Italiji, Prva pomoč, itd.
10.10 Fantastica Età, 11.05 Fantastica Mente
12.00 Dnevnik, okolje, znanstveni denvnik
12.40 Dove sono i Pirenei?
14.00 Deželne vesti, dnevnik in vreme
14.50 Dokumenti
15.25 Šport: odbojka, golf
16.30 Videosapere: Argo, 16.45 Parlato semplice, 17.45 Kultura news
18.00 Dok.: Valnerina
18.30 Šport, Insieme, vreme
19.00 Dnevnik, deželne vesti
19.50 Variete: Blob Soup, Blob
20.30 Film: Omicidi firmati (dram., ZDA '92, i. M. Rogers, T. Matheson)
22.30 Dnevnik, deželne vesti
22.55 Aktualna odd.: Money Line, 23.55 Pubblimania
0.30 Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

7.30 Nan.: Tre cuori in affitto
8.00 Nad.: Manuela
9.00 Variete: Buona giornata, 9.15 Catene d'amore, 9.40 Teleprodaja, 10.00 Guadalupe, 10.35 Febbre d'amore, 11.40 Rubi, 12.20 Cuore selvaggio, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00 Rubrika o lepoti
14.15 Nad.: Sentieri, 15.25 La donna del mistero 2
16.25 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 17.10 Perdonami, 18.00 Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45 Film: Quattro segreti contro un padre (dram., ZDA '94, i. A. Sheedy)
22.40 Film: Orchidea selvaggia (dram., ZDA '89, i. M. Rourke, J. Bisset), vmes (23.30) dnevnik
1.10 Pregled tiska

CANALE 5

6.30 Na prvi strani, 8.45 Vodič Parlamenta
9.00 Maurizio Costanzo Show
11.45 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.20 Kviz: Complotto di famiglia
16.00 Otroška oddaja, vmes risanke in nanizanka
17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00 Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40 Variete: La stangata (vodita Lorella Cuccarini, Enzo Jacchetti)
22.45 Večerni dnevnik TG 5
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30 Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
9.20 Nanizanke
11.25 Aktualno: Village
12.25 Odprti studio
12.40 Šport studio
12.50 Variete za najmlajše
14.00 Odprti studio
14.30 Varieteja: Smile, 14.35 Non è la RAI
16.30 Nan.: Highlander
17.30 Aktualno: Village
17.45 Nan.: Primi baci, 18.20 Cobra investigazioni
19.30 Odprti studio, vreme
19.50 Šport studio
20.00 Variete: Karaoke
20.40 Film: Drago d' acciaio (krim., ZDA '92, i. B. Lee, P. Boothe, N. Mancuso)
22.40 Aktualno: Fatti e misfatti, 22.45 8 mm
23.30 Variete: Mai visto
0.20 Italia 1 šport
1.00 Sgarbi quotidiani
1.20 Nan.: Kung Fu

TELE 4

13.30 17.45, 19.30, 22.25, 0.35 Dogodki in odmevi
20.40 Film: El Condor ('70)
23.00 Buio in sala

MONTECARLO

14.00 18.45, 20.35, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Šport
14.10 Film: La Pica sul Pacifico (kom., It. '59)
19.30 The Lion Trophy Show
20.35 Aktualno:Verde Fazzuoli
23.00 Variete: Tappeto volante

RAI 3 slovenski program

20.25 **Risanke: Bojan**
20.30 **Dnevnik**

SLOVENIJA 1

10.10 Pot v šolo, 1/6 nizozemska nanizanka
10.40 Oče kot gora, mati kot hudoba, otroci pa vsi dobri
11.00 Roka rocka, pon.
11.50 Svet narave, 5/10 angleška plz serija
12.40 Že veste, ponovitev
13.00 Poročila
13.05 Video strani
14.15 Kam vodijo naše stezice, oddaja TV Koper - Capodistria
15.15 Film tedna: 1000 vrtnic, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 18. oddaja
17.25 Pasje mesto, 14/23 del kanadske risane nanizanke
17.45 Mlada Evropa poje, oddaja švedske TV
18.00 Regionalni studio Koper
18.45 Hugo, tv igrica
19.13 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Poglej in zadeni
21.40 Turistična oddaja
22.00 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.20 Žarišče
Sova
22.45 Brooklynski most, 5/22 del ameriške nanizanke
23.15 Pravi Eddy English, 4., zadnji del ameriške nadaljevanke
00.05 **Dr.M**, koprodukcijski film

SLOVENIJA 2

13.40 Tango za tri: 4/5 del danske humoristične serije
14.30 Omizje, ponovitev
16.30 Osmi dan, ponovitev
17.20 **Sova, ponovitev**
18.45 Znanje za znanje
19.10 Podarim - dobim
19.15 Poglej me!
20.05 Westbeach, 5/10, angleške nadaljevanke
20.55 Evropski video ples
21.10 Irena Grafenauer in Maria Graf: F. Chopin, variacije na Rossinijevo temo za flavto in harfo
21.20 Otvoritev dunajskega festivala 1995, prenos
22.40 Obiski
23.45 SP v hokeju na ledu, skupina A, polfinale, posnetek iz Stockholma

KANAL A

10.15 Ponovitve
12.00 A - shop, Spot tedna, CMT
16.10 Spot tedna, A - shop
16.25 Solski dnevi Toma Browna, ponovitev
18.00 Pozitiv +, glasbena oddaja
18.45 A - shop,
19.00 Vreme, risanka
19.10 Luč svetlobe, 419. del
20.00 **Obalna straža**, 5. del
20.50 Vreme
20.55 Teden na borzi
21.05 **Življenje z očetom**, ameriški film
22.35 Učna leta, 10. del
23.05 Zgodba o igri, 10. del
23.35 Pozitiv +, ponovitev
00.20 Ziveti danes, ponovitev

Koper

16.00 Euronews
16.15 Meridiani, ponovitev
17.15 Odprte strani, ponovitev oddaje, ki jo pripravlja Rosanna Giuricin
17.35 Stanje stvari - kultura, oddajo pripravlja Nataša Melon
18.00 Slovenski program: Studio 2 - magazin
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.30 Vesolje je... Arktična odiseja, 1. del
20.00 Euronews
20.30 Vzporedna življenja - ljudje in dogodki našega časa; avtor: Silvano Sau
21.30 Juke Box, glasbena oddaje v živo, I. del, vodi Alex Bini
22.15 TV dnevnik
22.30 Juke Box, glasbena oddaja v živo, II. del, vodi Alex Bini

ORF Avstrija 1

11.30 Natalia - zadnja postaja prostitucija, ponovitev nemškega filma
13.00 Otroški program
15.35 Vesoljska ladja Enterprise
Smrtonosni oblaki
16.25 Knight Rider
Jasnovidnost
17.10 Strašno prijazna družina
Seks, video, Al in Peggy
17.35 Naš hrupni dom
Vse znova od začetka, prosim
18.05 Wolffov revir
Pogum
19.00 Pri Huxtablovih
Trčenje s Steviejem Wonderjem
19.30 Čas v sliki, kultura
20.00 Pogledi od strani
20.15 **Podmornica**, 3. zadnji del nemške nadaljevanke, 1981
21.55 Rocky III, ameriški film, 1981
Igrajo: Mr. T., Carl Weathers, Sylvester Stallone in drugi
Režija: Sylvester Stalone
23.30 Čas v sliki
23.35 **Peklenski bes**, ameriški triler, 1991
Igrajo: Barbara Eden, Loretta Swit in drugi
Režija: Thomas J. Wright
01.05 Strašno prijazna družina, ponovitev
01.30 Vsak dan s Schijekom, ponovitev
02.30 Dobrodošli v Avstiji, ponovitev
04.20 Podmornica, ponovitev

ORF Avstrija 2

13.00 Cas v sliki
13.10 Vera, ponovitev
14.00 Pravica do ljubezni
14.25 Moč strasti
15.10 Umor, je napisala
Novo življenje
16.00 Vsak dan s Schiejokom
17.00 Cas v sliki
17.05 Dobrodošli v Avstriji
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Cas v sliki, kultura
20.00 Sport
20.15 XY- nerešeno
Policija prosi za pomoč
21.20 Otvoritev dunajskega festivala 1995
22.40 Cas v sliki
22.50 Tehno logika
Kako je tehnika spremenila svet
23.40 SP v hokeju
00.10 XY - nerešeno
00.20 Sence filmskega platna, brazilski film, 1988
02.10 Videonoč

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditev; 11.00 Country glasba; 11.15 Naš jezik, 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga;17.35 Obvestila; 17.50 Šport; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Kratka igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize ib soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Zborovska glasba; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Dve vdovi; 19.30 Koncert Simfonikov RTVS; 22.05 Igra; 23.00 Šestnajst strun; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88,6,98.1,100.3,100.6,104.3,107,6)8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice: 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9:00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Cestne razmere; 9.20 Vreme za konec tedna; 9.45 Mnenjsko rešeto; 11.15 Hladno toplo vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Muzak; 19.30-23.15 Večerni pr.; 24.00 Nočni.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Turistična odd.;14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound;16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Šport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu; 21.00 Rock; 1.00 Čuri.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.10 Nagradno vprašanje; 17.00 Ko sem še majhen bil; 19.00 Voice of America; 19.30-24.00 Večerni pr. - Večerja za dva.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajžo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli;23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Preklop; 12.00 Borzni parket; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi; 17.00 Enciklopedija; 19.00 TB: Kepone; 20.00 Radio ropot/ Okopi Slave A. Švarcenbeja; 22.00 Idealna godba.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik;8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturne diagonale; 9.15 Odprta knjiga: Čar indijskega juga (E. Frelih, prip. Mira Sardoč, 11.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Promorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Deželna kronika; 17.10 Mi in glasba: violinist T. Lorenz, kitarist J. Novak; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Občine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzorja.

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 5. maja, ob 20. uri: J. B. P. Moliére - DON JUAN ALI KAMNITA GOSTIJA, premiera, za izven.
Predstava bo še v soboto, 6. maja, ob 19.30 uri, za abonma prva repriza in izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511
V soboto, 6. maja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 5. maja, ob 20. uri: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven in konto. Zadnjič v sezoni!

V soboto, 6. maja, ob 16. uri: S. Makarovič - SHOW STRAHOW, za izven.
Ob 20. uri: M. Comoletti - PRIDI GOLA NA VECERJO, za izven. Zadnjič v sezoni!

MALA SCENA MGL, tel.: 061/ 210-852
Danes, 5. maja, ob 22.30: L. Wilson - ZAZGI!

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/ 331-950

Danes, 5. maja, ob 19. uri: G. Bizet - CARMEN. Zadnja predstava v sezoni!

V soboto, 6. maja, ob 19. uri: G. Donizetti - LJUBEZENSKI NAPOJ.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE, tel.: 061/ 312-860
Danes, 5. maja, ob 19.30: D. Jovanović - ZIVLJENJE PODEZELSKIH PLEJBOJEV, za izven. Predstava bo še v soboto, 6. maja, ob isti uri, za abonma red sobotni in izven.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
Danes, 5. maja, ob 20. uri: Zijah A. Sokolović - CABARES, CABAREI. Predstava bo še v soboto, 6. maja, ob isti uri.
V nedeljo, 7. maja, ob 20. uri: predstava DOĐI MAKAR SEBI, AKO NEMAS KOME DRUGOM v izvedbi gledališke skupine NEPOPRAVLJIVI OPTIMISTI.

LGL, tel.: 061/ 314-962
VELIKI ODER
V soboto, 6. maja, ob 11.30 in 17. uri: J. Malik - ŽOGICA MAROGICA, za izven.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/025-332
Danes, 5. maja, ob 19.30: E. Ionesco - PLESASTA PEVKA, DELIRIJ V DVOJE, za abonma premiera in izven. Predstava bo še v soboto, 6. maja, ob isti uri, za abonma sobotni večerni in izven.

JESENICE

GLEDALISCE T. CUFARJA, tel.: 064/ 81-260
V soboto, 6. maja, ob 19.30: Z. Hočevar - SMEJCI, za abonma in izven. Gostovanje SLG iz Celja.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681
Danes, 5. maja, ob 20. uri: V. Möderndorfer - TRANSVESTITSKA SVATBA, za abonma petek 2 in izven. Predstava bo še v soboto, 6. maja, ob isti uri, za abonma sobota 2 in izven.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/ 221-206
Danes, 5. maja, stara dvorana ob 20. uri: D. Mamet - OLEANNA, za abonente in izven. Gostuje atelje 212 iz Beograda. V soboto, 6. maja, velika dvorana ob 19. uri: N. Prokić - RUSKA MISIJA, za abonente in izven. V nedeljo, 7. maja, Minoritska cerkev ob 20. uri: M. Vezovišek - JERMANOVO SEME, za abonente in izven.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206
V nedeljo, 7. maja, stara dvorana ob 18. uri: S. Osterc - KROG S KREDO, za abonente in izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326
Danes, 5. maja, ob 11.30: BUTALCI v izvedbi Amaterskega mladinskega odra. Predstava bo še v nedeljo, 7. maja, ob 17. uri.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom
Danes, 5. t. m., ob 16. uri (red H) bo na sporedu Verčeva kriminalka »Samomor kitov«. Režija Marij Ursič.

Gledališče Rossetti
Danes, 5. t. m., ob 20.30 (red petek) gostovanje gledališča Eliseo in gledališča de gli Incamminati z Shakespearovim delom »Otello«. Režija Gabriele Lavia. Nastopata Umberto Orsini in Franco Branciaroli. Predstava v abonmaju: odrezek 10A (moder). Za abonente popust.
Od 11. do 13. t. m. nastop Giorgia Gaberja v »E pensare che c'era il pensiero«. Izven abonmaja. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Rossetti.
Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasaži Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

TRŽIČ

Občinsko gledališče
»Ecco mormorar l'onde«: v četrtek, 11. t. m., ob 20.30 film »Moliere«.
V torek, 16. t. m., ob 20.30 baletna predstava v izvedbi Ensemble Micha van Hoecke z izredno prisotnostjo Luciane Savignano.
V četrtek, 18. maja, ob 20.30 koncert ansambla London Baroque.

ČEDAD

V Stolnici bo v ponedeljek, 8. t. m., ob 20.30, v okviru prireditev »Ecco mormorar l'onde« na sporedu koncert ansambla The Hilliard Ensemble.

KOROŠKA

CELOVEC

Danes, 5. t. m., ob 20. uri prireditev »Wider die Gewalt« (Proti nasilju).
Ljudska šola Mohorjeve: danes, 5. t. m., ob 20. uri pomladansko srečanje. Vabljeni starši in prijatelji šole.

ŠKOFICE

Danes, 5. t. m., ob 20. uri »Krikrita opolzkost vsakdana«.

SELE

V gostilni Malle bo danes, 5. t. m., ob 20. uri Oldie-večer.

ŠENTJAKOB V ROŽU

Farna dvorana: jutri, 6. t.m., ob 20.30 - Rembetiko: Lakiset Achwach in Dvojezični zbor Pedagoske akademije Celovec.

MAUTHAUSEN

Delovna skupnost Katoliske mladine: Jutri, 6. t.m., ob 13.30 do 18.00 Srečanje mladine v Mauthausnu. Odhod s Celovca z avtobusom ob 9.00(žel.postaja), povratek v Celovec ob 22.00.Prijave na tel.št. 0463/511166/int.78 ali 77.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

GALERIJA SOU KAPELICA, Kersnikova 4
Danes, 5. maja, ob 21. uri: projekt OPNA v okviru ciklusa ČUKRARNA avtorjev Marka Košnik Viranta in Mateje Bučar. V izvedbi Instituta Egon March. Ponovitve: 6., 8., in 9. maja, ob isti uri.

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
Danes, 5. maja, ob 17. uri: PET LET PARLAMENTARNE DEMOKRACIJE V SLOVENIJI. Prireditev Liberalne akademije in Liberalne demokracije, na kateri sodelujejo dr. JANEZ DRNOVSEK, JOŽEF SKOLČ, dr. IVAN KRISTAN, dr. DIMITRIJ RUPEL, IGOR BAVČAR, mag. VIKTOR ŽAKELJ, dr. SLAVOJ ŽIŽEK, dr. DARKO STRAJN, JAŠA L. ZLOBEČ, SPOMENKA HRIBAR, VIKA POTOČNIK, dr. DUŠAN PLUT, FRANCI ZAVRL, MARJAN CERAR in dr. BOGOMIR KOVAČ (LD).

SREDNJA VZGOJITELJSKA ŠOLA, Kardeljeva ploščad 16
V soboto, 6. maja, ob 9.30: POMLADNI ŽIV-ŽAV. Po glasbeni pravljici Trije prasički se bodo otroci vključili v glasbene dejavnosti, v veliki telovadnici pa bodo organizirane športno-rekreativne igre. Starši in otroci - ne pozabite copat!

TEDEN CVETJA IN ZELIŠČ
od 8. do 14. maja
V Mestni vrtnariji v parku Tivoli bodo potekala predavanja, svetovanja in ugodna prodaja cvetja, zelišč in zdravilnih pripomočkov.

KOČEVJE

MUZEJ KOČEVJE, Prešernova 11
Danes, 5. maja, ob 18. uri: predstavitev raziskovalne naloge zgodovinskega krožka OŠ Ob Rinži iz Kočevja IZ KRONIKE OSNOVNE ŠOLE KOČEVJE. Predstavitev bo v okviru spremljajočih prireditev ob razstavi Solstvo na Kočevskem nekoč in danes.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER
Danes, 5. maja, ob 19.30: UMETNIŠKI VEČER - Uradna otvoritev III. FESTIVALA PLESA IN GLEDALIŠČA. V soboto, 6. maja, bo ob 10. uri: otroški lutkovni program vrtca Koper PISČANČJI PIK.

PORTOROŽ

AVDITORIJ, Sončna pot 10
V soboto, 6. maja, ob 20. uri: premiera baletne skupine KUD KAROL PAHOR PIRAN.

Danes, 5. maja, bo ob 18. uri v galeriji AVSENIK v Begunjah na Gorenjskem otvoritev razstave slik Likovne sekcije - VIR Radovljica

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061 222-815
Danes, 5. maja, ob 20. uri: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, za zeleni abonma. Dirigent: John Neschling. Program: Steuermann, Mozart, Schumann, Mahler (GD).
V ponedeljek, 8. maja, ob 19.30: koncert RITE KINKE (klavir), za srebrni abonma (dvorana SF)

SLOVENSKA FILHARMONIJA
Danes, 5. maja, ob 19.30: komorni koncert - ANDREJA GORIČARJA (klavir) in MATJAŽA KOBALA (klarinet).

KUD F. PREŠEREN, tel.: 061/ 332-288
Danes, 5. maja, ob 23. uri: KLUBSKI GLASBENI VEČER s skupino PSYCHO PATH (Murska Sobota).

GROSUPLJE

Danes, 5. maja, avla osnovne šole ob 20. uri: koncert ansambla LOJZETA SLAKA.

ILIRSKA BISTRICA

KLUB MKNŽ, Bazoviška 26
Danes, 5. maja, ob 22. uri: koncert DIRT, FINAL WARNING.

KAMNIK

V nedeljo, 7. maja, ob 15. uri: festival MUSICA AETERNA. Nastopajo: MATEJA ARŽEN (sopran), ZORAN POTOČAN (bas), SAMO VREMŠAK (orgle).

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER
V soboto, 6. maja, ob 20. uri: koncert mešanega pevskega zbora MAESTRAL KOPER.

PIRAN

CLUB MAONA, Arze 5
Danes, 5. maja, ob 22. uri: koncert A TRIBUTE TO BENNY GOODMAN.

SLOVENJ GRADEC

V soboto, 6. maja, ob 20.30: koncert PESMI OB HARFI od 15. stoletja do danes. Shirlie Roden (prvi vokal) in Marigold Verity (drugi vokal in harfa).

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
V Galeriji CD je do 10. junija na ogled razstava portretov in keramike (1947-1969) PICASSO & MADAME Z.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23
Razstava ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne je na ogled do 20. maja.

GALERIJA AUSTROTEL, Miklošičeva 9
Razstava del BOŽIDARJA STRMANA - MISA je na ogled do 31. maja.

GALERIJA ARS, Čevljarska 2
Razstava ilustracij MARJETE CVETKO je na ogled do 25. maja.

GALERIJA BEŽIGRAD, Dunajska 31
Razstava slik MILENE USENIK je na ogled do 11. maja.

CENTRE CULTUREL FRANCAIS, Slovenska 19
Razstava fotografij TIHOMIRJA PINTERJA je na ogled do 11. maja.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaška 40
Razstava skulpturnega lončarstva MAJE MIHELIČ je na ogled do 25. maja.

GALERIJA LEK, Verovškova 57
Razstava slik IVANA VALJAVCA je na ogled do 15. maja.

KLUB B-51, Gerbičeva 51a
Razstava MIRA KLAJDERJA - Čisto naključje je na ogled do 12. maja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA, Vodnikova 65
Razstava slik JOŽETA KOTARJA je na ogled do 30. maja.

CELJE

GALERIJA KELEIA, Prešernova 17
Danes, 5. maja, bo ob 18. uri otvoritev razstave MARKA ANDLOVICA in TADEJA TOZONA.

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI - MESTNI GRAD
Danes, 5. maja, bo ob 20. uri otvoritev razstave GENERACIJA 82.
Razstava bo na ogled do 23. junija.

LIKOVNI SALON CELJE
Danes, 5. maja, bo ob 18. uri otvoritev razstave KAMNITA CELEJA.
Razstava je na ogled do 12. maja.

KAMNIK

GALERIJA MAJOLKA
Razstava akvarelov JANEZA PRAPROTNIKA - S poti po Evropi je na ogled do 10. maja.

RA ZSTAVIŠČE VERONIKA
Razstava NIKOLI VEČ v počastitev 50-letnice konca druge setovne vojne je na ogled do 14. maja.

KOPER

GALERIJA LOŽA, Titov trg
Danes, 5. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave ENZA CUCCHIJA.
Razstava bo na ogled do 30. maja.

MARIBOR

UMETNOSTNA GALERIJA MARIBOR, Strossmayerjeva 6
Danes, 5. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave MAKSIMA SEDEJA.
Razstava bo na ogled do 31. maja.

UNIVERZITETNA KNJIŽNICA, Gospejna 10
Danes, 5. maja, bo ob 11. uri otvoritev razstave NAGRAJENCEV EVROPSKEGA NATEČAJA LIKOVNIH IN LITERARNIH DEL 1995.

GALERIJA ROTOVŽ, Trg Borisa Kraigherja 3
DLUM se predstavlja - pregledna razstava 39 članov Društva likovnih umetnikov Maribor je na ogled do 20. maja.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ
Razstava Profesorji grafike 1945-1995 (Jakac, Debenjak, Borčić, Apollonio, Suhy, Logar) je na ogled do 28. maja.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA, Kosovelova 4a
Razstava del STANISLAVE KNEZ-MILOJKOVIĆ je na ogled do 20. maja.

TACEN

V dnevnem prostoru Srednje policijske šole je do 11. maja na ogled razstava VARSTVO NARAVE NA SLOVENŠKEM.

ŽALEC

SAVINOV LIKOVNI SALON
Razstava plastik FERENCA KIRÁLYJA je na ogled do 15. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Tržaška knjigarna: do 11. t. m. razstavlja sarajevski slikar Mihridžan Kulenović Mimica - »Korenine«.
Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.
Studio PHI- Ul. S. Michele 8/1: na ogled je razstava slikarke Oriette Bussi z naslovom »Natura ...ispirazione«.
Sedež letoviščarske ustanove (Ul. S. Nicolò 20 - 3. nad): do 10. t. m. je na ogled razstava slikarjev A. Famà, O. Siaussa, C. Sivinija in E. Steidlerja.
Galerija Cartesius: jutri, 6. t. m., ob 18.30 otvoritev razstave Armanda Depetrisa.
Galerija Art Light Hall: danes, 5. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave skulptur Antonia Volpicellija.
Art Galery : Do 12. t.m. je na ogled razstava slikarja Pierpaola Ciana.

REPEN - Kraška hiša

Do 28. t. m. bo ob nedeljah in praznikih na ogled razstava narodnih noš. Razstava je odprta ob nedeljah in praznikih: 11-12.30, 15-18.

MAČKOLJE

Srenjska hiša: še danes, 5. t.m., je na ogled likovna razstava Mitje Zonta.
Gostilna »Stalletta« pri Sv. Jakobu
Na ogled je skupinska razstava tržaških umetnikov.

GORICA

Kulturni dom: do 10. t. m. je na ogled razstava goriškega slikarja Canelle. Urnik: ob delavnikih od 9.00 do 13.00 in v večernih urah med kulturnimi prireditvami.

KOROŠKA

ŠPETER

Beneška galerija: do 20. t. m. je na ogled dokumentarna fotografska razstava »Benečija v miru in vojni«.

TINJE

Na ogled so dela Garya Bikovnika iz New Yorka.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstava del Marjetice Potrč, risb Marca Pogačnika in skulptur Egona Ubina.

GLASBA

FJK

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Operna in baletna sezona 1994-95
V torek, 9. t. m. ob 20.30 (red A) premierska predstava opere U. Giordana »Fedora«. Režija Beppe De Tomasi.
Ponovitve: v četrtek, 11. t. m., ob 20.30 (red B), v soboto, 13. t. m., ob 17.00 (red S), v nedeljo 14. t. m. ob 17.00 (red G), v torek, 16. t. m. ob 20.30 (red F), v sredo, 17. t. m. ob 20.30 (red H), v četrtek, 18. t. m. ob 20.30 (red C), v soboto, 20. t. m. ob 20.30 (red L), v nedeljo, 21. t. m. ob 17.00 (red D) in v sredo, 23. t. m. ob 20.30 (red E).
Predprodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Miela
V nedeljo, 7. t. m., ob 18. uri koncert »Trieste e Napoli... una canzone marinaresca marinariello«.

Discobar Makaki
Danes, 5. t. m., ob 21.00 - polfinalno tekmovanje z naslovom »Protagonisti 95» v petju, glasbi in plesu za skupine in soliste.

Trg Zedinjenja Italije
V nedeljo, 7. t. m. bo na sporedu koncert godbe na pihala gledališča Verdi pod vodstvom Lidiana Azzoparda.

GORICA

Komorna dvorana SCGV (Drevored 20. septembra 85)
SCGV E. Komel - Koncertna sezona 1994/95: v ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 »Slovenski skladatelji«.

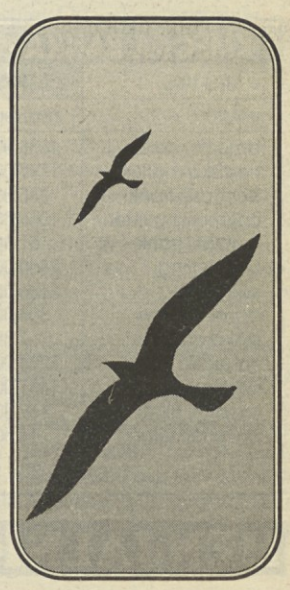

MENJALNIŠKI TEČAJI

4. maja 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,25	81,20	11,21	11,50	6,56	6,90
A banka Koper	79,80	81,15	11,08	11,50	6,40	6,80
A banka Nova Gorica	80,15	81,20	11,20	11,50	6,55	6,84
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	-	-	-	-	-	-
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	80,20	81,00	11,30	11,50	6,35	6,75
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	80,00	81,10	11,25	11,60	6,56	6,74
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	-	-	-	-	-	-
Come 2 us *Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12*	80,90	81,30	11,40	11,50	6,62	6,82
Creditanstalt d. d.	80,30	81,40	11,30	11,60	6,30	6,90
Hida, *od 7-19, sob od 7-14*	81,01	81,05	11,43	11,45	6,70	6,74
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,00	81,04	11,44	11,46	6,69	6,73
Kompas Hertz Celje *Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15*	80,45	80,95	11,30	11,43	6,45	6,70
Kompas Hertz Velenje *Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13*	80,45	80,95	11,30	11,43	6,45	6,70
Kompas Hertz Idrija *Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15*	80,45	80,95	11,30	11,43	6,45	6,70
Kompas Hertz Tolmin *Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15*	80,45	80,95	11,30	11,43	6,45	6,70
Kompas Hertz Bled *Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16*	80,40	80,95	11,30	11,43	6,45	6,70
Kompas Hertz Nova Gorica *Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-196*	80,45	80,95	11,30	11,43	6,45	6,70
Kompas Hertz Maribor *Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13*	80,45	80,95	11,30	11,43	6,45	6,70
Nova kreditna banka Maribor d.d.	80,00	81,45-	10,97	11,60	6,35	6,80
Lemo Šempeter,t: 065/ 32-250	80,20	81,10	11,32	11,50	6,57	6,74*
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,50	81,35	11,30	11,52	6,50	6,90
Poštna banka Slovenije	78,90	80,90	10,70	11,40	5,97	6,70
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,02	81,10	11,46	11,47	6,70	6,74
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,50	81,10	11,30	11,43	6,56	6,67
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,75	80,95	11,35	11,45	6,55	6,80
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,70	80,95	11,41	11,44	6,40	6,90
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	79,70	81,45	11,20	11,65	6,35	7,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,45	80,95	11,27	11,49	6,56	6,74
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,60	81,40	11,35	11,50	6,50	6,85
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	80,60	81,20	11,35	11,48	6,40	6,90
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,50	81,10	11,35	11,45	6,50	6,90
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,91	81,35	11,38	11,55	6,71	6,87
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	-	-	-	-	-	-
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,25	81,25	11,26	11,54	6,35	6,60
SKB d.d.,***	80,10	81,15	10,60	11,65	6,30	6,75
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,65	81,00	11,40	11,45	6,60	6,75
SZKB d.d. Ljubljana	80,75	81,45	11,36	11,50	6,55	6,92
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,40	81,35	11,32	11,56	6,45	6,80
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,04	81,08	11,44	11,46	6,67	6,70

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

4. MAJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1630,00	1700,00
nemška marka	1188,00	1240,00
francoski frank	333,00	346,00
holandski gulden	1058,00	1102,00
belgijski frank	57,50	59,80
funt šterling	2636,00	2743,00
irski šterling	2673,00	2782,00
danska krona	302,00	314,00
grška drahma	7,20	7,60
kanadski dolar	1196,00	1245,00
japonski jen	19,50	20,30
švicarski frank	1438,00	1496,00
avstrijski šiling	168,40	175,30
norveška krona	264,00	274,00
švedska krona	225,00	234,00
portugalski escudo	11,20	11,70
španska pezeta	13,30	14,00
avstralski dolar	1202,00	1252,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	14,00	15,00
hrvaška kuna	320,00	340,00

KMEČKA BANKA - GORICA

4. MAJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1638,00	1683,00
nemška marka	1197,00	1232,00
francoski frank	335,00	350,00
holandski gulden	1065,00	1093,00
belgijski frank	57,80	59,00
funt šterling	2650,00	2740,00
irski šterling	2686,00	2776,00
danska krona	304,00	312,00
grška drahma	7,30	7,90
kanadski dolar	1204,00	1249,00
švicarski frank	1451,00	1481,00
avstrijski šiling	169,40	174,40
slovenski tolar	14,50	15,30

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

3. MAJ 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	14,50	15,30
Italija	Tržaška kreditna banka	14,00	15,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995	v DEM		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 5. 5. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	81.20	81.48

2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 083 z dne 4. 5. 1995 - Tečaji veljajo od 5. 5. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	82,9017	83,1512	83,4007
Avstrija	**040**	**šiling**	**100**	**1153,8391**	**1157,3110**	**1160,7829**
Belgija	056	frank	100	393,6250	394,8094	395,9938
Kanada	**124**	**dolar**	**1**	**81,9035**	**82,1499**	**82,3963**
Danska	208	krona	100	2065,4012	2071,6160	2077,8308
Finska	**246**	**marka**	**100**	**2634,2042**	**2642,1306**	**2650,0570**
Francija	250	frank	100	2282,8417	2289,7108	2296,5799
Nemčija	**280**	**marka**	**100**	**8116,4818**	**8140,9045**	**8165,3272**
Grčija	300	grd	100	—	49,9037	50,0534
Irska	**372**	**funt**	**1**	—	**183,6588**	**184,2098**
Italija	380	lira	100	6,7213	6,7415	6,7617
Rep. Hrvaška	**385**	**hrv. kuna**	**100**	—	**2250,0000**	—
Japonska	392	jen	100	133,1428	133,5434	133,9440
Nizozemska	**528**	**gulden**	**100**	**7248,5864**	**7270,3976**	**7292,2088**
Norveška	578	krona	100	1802,5895	1808,0135	1813,4375
Portugalska	**620**	**escudo**	**100**	**76,7007**	**76,9315**	**77,1623**
Švedska	752	krona	100	1543,3490	1547,9930	1552,6370
Švica	**756**	**frank**	**100**	**9833,9293**	**9863,5199**	**9893,1105**
Velika Britanija	826	funt šterling	1	180,6323	181,1758	181,7193
ZDA	**840**	**dolar**	**1**	**111,6747**	**112,0107**	**112,3467**
Evropska unija	955	ECU	1	148,7914	149,2391	149,6868
Španija	**995**	**peseta**	**100**	**91,1319**	**91,4061**	**91,6803**

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 5. 5. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1,500,000	833,579	813,292	1,646,871
8	111.1439%	108.4389%	109.7914%		150,000	83,358	81,329	164,687

Tečajnica borznega trga

LJUBLJANSKA BORZA — LJUBLJANA STOCK EXCHANGE, INC.

št.: 80 **Datum: 4. 5. 1995**

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon št.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	796	(4.5.93)	11.500		24.4.	11.350	12.100			
PRB	1.000	(6.6.94)	13.094	1,25	4.5.	13.020	13.150	13.150	13.070	1.074
SAL	500	(7)(29.8.94)	21.024	1,99	4.5.	21.000	21.170	21.180	20.900	9.250
SKBR	458	(16.5.94.)	31.982	,01-	4.5.	31.900	32.080	32.090	31.920	2.175
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSO1	8,0	4.(31.12.94)	98,5	,32	4.5.	98,6	98,8	98,6	97,5	4.680
RSO2	9,5	8.(1.10.94)	103,5	,23	4.5.	103,5	103,6	103,5	103,3	10.208
RSO8	5,0	3.(30.11.94)	82,6		3.5.	83,8	83,9			
RS11	7,0	4.(15.1.95)	89,0	1,11-	4.4.	83,0		89,0	89,0	272
RSL1D	8,0	4.(31.12.94)	96,6	,06	4.5.	96,5	98,5	96,6	96,5	624
RSL2D	9,5	8.(1.10.94)	101,8	,48	4.5.	100,8	104,0	101,8	101,8	84
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	95,8	,09	4.5.	95,6	96,5	95,9	95,7	2.679
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			11,020	,09	4.5.	10.610	12.000	11.020	11.020	88
DAD	10.000	(1.6.94.)	115.124	,20-	4.5.	114.500	116.500	118.900	114.000	2.648
FMD		(8)	16.299	7,59	4.5.	16.540		16.660	16.000	6.161
GPGR			20.500*		24.4.		22.000			
HMER			15.450	98	4.5.	14.500	15.450	15.450	15.450	15
MKZ	218	(30.3.93.)	8.833	,20-	4.5.	8.730	8.940	8.920	8.800	1.431
NIKR	4.000	(8)(10.6.94.)	3.805	3,13	4.5.	3.701	3.810	3.900	3.799	864
TCTR		(5)	760,4	,18	4.5.	750,0	760,0	762,0	750,0	768
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	4000	(23.5.94)	31.338	3,02	4.5.	31.510	32.500	32.500	30.910	2.288
PFNP			31.300	,76	4.5..	31.600	32.100	31.600	31.000	313
RGSP		(6)	598,1*	14,00	4.5.	550,0	900,0	600,0	560,0	63
UBKP			11.300		3.5.	10.200	12.000			
VIP			41.100		3.5.	40.900	41.100			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK12,0	4.(1.11.94)		98,0A		4.5.	95,5		98,0	98,0	51
OZG	11,0	4.(1.1.95)	89,9		3.5.	90,6	93,9			
PCE	12,0	6.(1.12.94)	98,6		26.4.	98,6				
PLJ	12,0	7.(1.1.95)	98,8		3.5.	98,9				
PGO	10,0	1.(1.6.94)	95,5	,10	4.5.	94,2	96,0	95,5	95,5	587
RSGS1	10,0	4.(1.6.94)	66,9**		25.4.		74,3			

Tečajnica izvenborznega trga

ŠT. 80/95 - 4. 5. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon št.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
ODPRTI TRG C - Redne delnice										
GEAR			4.000		19.4.	1.500	4.400			
GRDO	119	(8.3.94.)	32.500		31.3.	210,0	15.000			
HBRO			3.199		3.5.	1.201	3.200			
INTR			3.500	,03	4.5.	3.401	3.500	3.500	3.500	35
RDRO			17.400		26.4.	10.100	17.500			
RGSR			233,6	,60-	4.5.	227,0	370,0	250,0	222,0	120
ODPRTI TRG C - Prednostne delnice										
HBPO			3.041		3.5.	3.041	3.200			
00KBPI						3.300				
KBPP			30.000		18.4.	1.001	32.500			
UBKC			5.200		14.4.	3.000	5.200			
ODPRTI TRG C - Obveznice										
GORO	10,0	9.(15.1.95)	98,0A		4.5.	97,9	100,0	98,0	98,0	51
LOK	10,0	(1.10.94)	88,0		4.5.	87,0	90,0	88,0	88,0	14
MLJO	10,0	(1.4.94)	93,0		3.5.	93,0	94,0			
OSMO	10,0	(1.10.94)	84,0		5.4.	80,0				
OLSO	10,0	81.9.94)	87,2		3.5.	85,4	87,5			
ONM	11,0	(1.8.94)	90,0		4.5.	90,0	91,0	90,0	90,0	636
OPO	10,0	6.(1.2.95)	86,1		13.4.	85,0	90,0			
UBKK	8,50	2.(15.4.95)	80,0		15. 3.	25,0				
VPIO	10,0	(1.10.94)	98,5		30. 1.	92,1	99,9			
KRATKOROCNI VREDNOSTNI PAPIRJI Blagajniski BS v DEM										
60 dnevni (vSIT)			-	-	-	-	-	-	-	-
90 dnevni (v SIT)										
120 dnevni (v SIT)			94,1	19.4.						
Tolarski zapisi z nakupnim bonom										
BSB2 brez nak. bona	(1. 6. 95)	(1.6.95)	99,3	,05	4.5.	99,3	99,4	99,3	99,2	12.411
del nak. bona (v SIT) NBS1			57.000A	7,58	4.5.	50.000		57.000	57.000	1,482
del nak. bona (v SIT) NBS2			23.276	1,54	4.5.	22.540	22.690	24.220	22.350	124,850
Dvodelni blagajniski zapisi BS										
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj										
devizni del maj										
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj										
devizni del maj										

SBI	4.5.1995	prejšnji	d T	d%
	1.131,60	1.115,42	16,18	1,45

Vse pravice pridržane. Opombe: Obveznice, komercialni zapisi in blagajniški zapisi kotirajo v odstotkih (osnova je najnižja nominacija), delnice kotirajo v tolarjih; obveznice kotirajo brez pripisanih obresti; enotni tečaj je izračunan na podlagi tehtane aritmetične sredine; (0) - izkoriščena davčna olajšava; A - aplikacijski tečaj: borzni posrednik je hkrati kupil in prodal isti papir za različni stranki; S - suspendirano trgovanje; Z - zadržano trgovanje; * - dosežena 10-odstotna dnevna sprememba tečaja; ** - dosežena 30-odstotna omejitev - trgovanje je zadržano.
Obveznice z anuitetnim odplacilom glavnice: RS01, RS08, RSL1, SKB1, OZG, PCE, PGO, PLJ, RGS1; ex kupon - stevilka kupona in datum zapadlosti le-tega; (3) - obveznice kotirajo brez kupona vključno 4 delovne dni pred zapadlostjo le-tega; (4) - dospele obresti od vključno kupona, ki je zapadel 1.3. 93 dalje niso bile izplačane; (5) - od 12.4.94 delnica kotira brez kupona za l.93; (6) - od 26.5.94 delnica kotira brez kupona za l.93 in 92; (7)-izplacilo akontacije dividende za l.94; obr. m. - obrestna mera (obveznice); div. - dividenta (delnice) v SIT, če ni navedeno drugače; max. - najvišji tečaj določenega vrednostnega papirja; min. - najnižji tečaj določenega vrednostnega papirja.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Nove Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 5. maja 1995 od 00.00 ure dalje

			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1157,1824	1160,0256
Francija	frank	100	2289,4564	2295,0816
Nemčija	marka	100	8140,0000	8160,0000
Italija	lira	100	6,7407	6,7573
V.Britanija	funt	1	181,1557	181,6008
ZDA	dolar	1	111,9983	112,2734

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	81,20	81,55
SKB Banka d.d.	DEM	81,20	81,50

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij
Tečaj velja dne 5.maja 1995 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
Bank Austria	DEM	81,20	81,50
Banka Creditanstalt d. d.	DEM	81,35	81,50
Banka Noricum	DEM	81,20	81,50
SZKB	DEM	81,35	81,55
UBK banka	DEM	81,20	81,49

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi v sporazumu.
* Banke, ki objavljamo tečaje, se zavezujemo kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

ljubljanska banka
NOVA LJUBLJANSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
PODRUŽNICA MILANO
Piazza A. Diaz 2 Milano
tel.: 0039 2 864 65300 fax: 0039 2 864 65358

MILANSKI DEVIZNI TRG

4. MAJ 1995	v LIRAH		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1661,320	—
ECU	—	2214,540	—
nemška marka	—	1207,970	—
francoski frank	—	339,670	—
funt šterling	—	2688,510	—
holandski gulden	—	1078,780	—
belgijski frank	—	58,616	—
španska pezeta		13,560	—
danska krona	—	307,340	—
irski funt	—	2726,230	—
grška drahma	—	7,405	—
portugalski escudo	—	11,413	—
kanadski dolar	—	1219,320	—
japonski jen	—	19,813	—
švicarski frank	—	1464,750	—
avstrijski šiling	—	171,690	—
norveška krona	—	268,210	—
švedska krona		228,940	—
finska marka	—	391,820	—
avstralski dolar	—	1232,700	—

ZVEZA BANK CELOVEC

4. MAJ 1995	v ŠILINGIH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	9,4500	9,9500
kanadski dolar	7,000	7,4000
funt šterling	15,3500	16,1500
švicarski frank	834,0000	866,0000
belgijski frank	33,5500	34,8500
francoski frank	194,0000	202,0000
holandski gulden	617,0000	641,0000
nemška marka	690,5000	716,5000
italijanska lira	0,5700	0,6040
danska krona	175,0000	183,0000
norveška krona	152,5000	159,5000
švedska krona	130,7000	137,3000
finska marka	224,0000	234,0000
portugalski escudo	6,5800	6,9200
španska peseta	7,7300	8,1700
japonski jen	11,2500	11,7500
slovenski tolar	8,70	9,10
hrvaška kuna		

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute.

HOKEJ NA LEDU / SVETOVNO PRVENSTVO

Danes na vrsti polfinalni tekmi

Švedska - Kanada in Finska - Češka Kanadčanom severnoameriški dvoboj

Severnoameriški četrtfinalni derbi so zasluženo dobili Kanadčani (AP)

STOCKHOLM - Reprezentance Češke, Finske, Kanade in Švedske bodo danes v polfinalnih srečanjih prekrižale palice v boju za kolajne. V četrtfinalnih dvobojih so se Francozi, Italijani in Rusi poslovili od tekmovanja, ne da bi dosegli zadetek. Rusi, ki so doslej zmagali na vseh petih tekmah, so tako prvič izgubili, ekipa Borisa Mihajlova pa je v četrtfinalu pokazala vse prej kot igro, s katero se je nekdanja Sovjetska zveza postavljala pred svetom. Mihajlov sicer lahko govori o tem, da ima v NHL vsaj dve močnejši reprezentanci, vprašanje je, ali je to vse, kar lahko Rusija postrga doma. Ekipa, ki je nastopila na Švedskem, nima vrhunskega znanja, izjemen pregled nad igro imata le Bikov in Homutov, presenečata pa predvsem pomanjkanje borbenosti in na trenutke »neumna« in nedomiselna igra, ki je v ruskih ekipah doslej nismo bili vajeni.

Francozi in Italijani so se v četrtfinalu pomerili s skandinavskima ekipama, ki so ju mnogi strokovnjaki že pred prvenstvom šteli za glavna favorita za naslov. Niti Italijani niti Francozi niso dosegli zadetka, zato pa je to v zadnjem severnoameriškem četrtfinalu uspelo Američanom. Ameriška reprezentanca se je do četrtfinala prebila z veliko mero borbenosti, ki pa jo je nenazadnje spremljala tudi sreča. Vsega je enkrat konec in v boju s Kanado se je ploščica tokrat odbijala v prid Kanadčanom. Američani, ki so uspeh proti Čehom, Švedom in Fincem dosegli ob izjemno majhnem številu strelov na gol, so tokrat prvič streljali več in izgubili, ob tem pa na klopi za kaznovane spet presedeli celih 20 minut.

Polfinalna para sta tako Švedska - Kanada in Finska - Češka. Kanadčani so lani na poti k prvemu naslovu po 33 letih v polfinalu premagali Švedsko kar s 6:0. Letošnja reprezentaca iz domovine hokeja lahko o takšnem dosežku samo sanja, recept za uspeh pa so lahko videli pri svojih manjših bratih Američanih, ki so v predtekmovanju z agresivno igro iztržili remi tako proti Fincem kot tudi Svedom. V drugem polfinalu so za razliko od lani Američane zamenjali Čehi. Finci so se s Čehi v predtekmovanju že srečali, doživeli doslej edini poraz in imajo danes možnost popravnega izpita. Čehi se pod vodstvom Ludeka Bukača v polfinalni boj podajajo z nekaj več samozavesti, trener Fincev Curt Lindström pa ima s tem, ko se Winnipeg Jetsi niso uvrstili v končnico NHL-a, na voljo dva zvezdnika. Ostaja mu le še odločitev, ali sta Numinen in Selane vredna, da zaradi njiju razbije ekipo. (JuM)

Kanada - ZDA 4:1 (2:0, 1:0, 1:1)

STRELCI: 1:0 (15) - DeGray, 2:0 (16) - Jomphe, 3:0 (38) - Hlushko, 3:1 (47) - Stanton, 4:1 (54) - Intranuovo.IZKLJUČITVE: Kanada 8 minut, ZDA 20 minut.

MOTOCIKLIZEM / PRED VN ŠPANIJE

Kdo lahko ujame Michaele Doohana?

Karavana motociklistov se vrača na evropska dirkališča

JEREZ DE LA FRONTERA - Udeleženci motociklističnega svetovnega prvenstva se bodo po treh dirkah na daljnem vzhodu prvič predstavili evropskih ljubiteljem dirk. Evropski del se bo začel v španskem Jerez de la Fronteri, kjer se ob dirkališču zbere vedno največ gledalcev.

Do zdaj sta bila Michael Doohan in njegova honda NSR daleč najhitrejša. Na vseh treh dirkah je Avstralec startal z najboljšega mesta, zmago pa je izpustil le na zadnji dirki na Japonskem, ko je zaradi napake v zadnjem krogu moral priznati premoč rojaku Darylu Beattieju. Slednji letos uresničuje napovedi iz leta 1993 in ki so lani na yamahi povsem zvodeneli. Motociklistični svet je bil zelo presenečen, ko je izvedel, da je Suzuki podpisal pogodbo z dirkačem, ki je lani tako slabo dirkal. Toda Beattie je hitro dokazal, da je v formi in da je pripravljen na naslov svetovnega prvaka, ki bo, kot kaže, znova odšel v Avstralijo! Pred sezono je veliko obetal tudi Luca Cadalora (yamaha), toda na stezah tega še ni pokazal. Že v Španiji bosta Cadalora in njegov moštveni kolega Abe na svojih yamahah imela gume Michelin. Teh je zelo vesel predvsem Italijan, ki je s francoskimi gumami osvojil tri naslove najboljšega v razredu 125 in 250 ccm. Trije vozniki in trije konstruktorji so se oddaljili od tekmecev, toda med Maxom Biaggijem (aprilia), Ralfom Waldmannom (honda) in Tecujo Harado (yamaha) je zelo težko določiti zmagovalca. (MAn)

NOVICE

Sedma etapa Van Bonu

GREENVILLE (STA/AP) - Nizozemec Leon Van Bon je zmagovalec sedme etape kolesarske dirke Tour du Pont, dolge 240 kilometrov od Charlottta do Greenvilla. Van Bon je progo prevozil v času 5:52.34. Drugo mesto je osvojil Francoz Jacky Durand, tretje pa Italijan Andrea Vatteroni, oba pa sta v cilj prišla v času zmagovalca. V skupni razvrstitvi še vedno prepričljivo vodi Američan Lance Armstrong pred Italijanom Andreo Peronom, ki zaostaja 2.43 minute. Tretji je Rus Vjačeslav Jekimov, ki za prvim zaostaja že 5.23 minute.

Izidi 7. etape (Charlotte - Greenville 240 km): 1. Van Bon (Niz) 5:52.34, 2. Durand (Fra), 3. Vatteroni (Ita), 4. Rodriquez (ZDA) vsi v času zmagovalca, 5. Walton (Kan) +0.09, 6. Blautzun (Niz) + 2:58, 7. Zemke (Nem) + 2:58, 8. Vermey (Niz) +2:58, 9. Mejia (Kol) + 2:58, 10. Baker (ZDA) + 3:01; vrstni red: 1. Armstrong (ZDA) 30:15.40, 2. Peron (Ita) + 2.43, 3. Jekimov (Rus) + 5.23, 4. Mejia (Kol) + 3.03, 5. Blaudzun (Niz) + 4.48.

PSG prvak francoskega ligaškega pokala

PARIZ (STA/AFP) - Nogometaši Paris St. Germaina so v finalu francoskega ligaškega pokala premagali ekipo Bastije z 2:0 (1:0). Zadetka sta dosegla Alain Roche v prvem in Brazilec Rai v drugem polčasu. V francoskem ligaškem pokalu lahko nastopajo le prvoligaške ekipe, zmagovalec pa si je zagotovil nastop v evropskem pokalu UEFA v prihodnji sezoni. PSG je prav tako v finalu francoskega pokalnega tekmovanja in v primeru še ene lovorike bo nastopil na evropskem pokalu pokalnih zmagovalcev ter Bastiji prepustil mesto v pokalu UEFA. PSG je med drugim tudi aktualni državni prvak, vendar mu letos naslova najbrž ne bo uspelo ubraniti, saj ima precej zaostanka za Nantesom.

HOKEJ NA LEDU / V NHL KONČAN REDNI DEL

Končnica brez Canadiensov

NEW YORK - Predlanski prvaki Montreal Canadiens letos ne bodo nastopili v končnici NHL, zadnje mesto v vzhodni konferenci, ki so ga zasedli lanskoletni prvaki New Yorka Rangers, pa so zgrešili za pet točk. Prvič po 25 letih bodo v Montrealu boje za Stanleyev pokal lahko spremljali samo po televiziji. Najboljši strelec rednega dela je postal Čeh Jaromir Jagr, ki je za pittsburške pingvine dosegel 70 točk. Enako število točk je zbral tudi napadalec Philadelphije Eric Lindros, ker pa je Jagr dosegel 32 zadetkov, kar je tri več kot Lindros, je nagrada Arta Rossa pripadla njemu. Jaromir Jagr je tako postal prvi evropski igralec, ki je osvojil to lovoriko in ob tem prekinil prevlado Wayna Gretzkyja in Maria Lemieuxa, ki sta si pokal izmenjevala vse od leta 1980.

Konec sezone je prinesel tudi razočaranja in moštvo newyorških otočanov, ki se letos niso uvrstili v končnico in so bili po učinku predzadnje moštvo v celotni ligi, je nagnalo trenerja Lorna Henninga, ki je ta položaj prevzel letos. Henning je bil v sedemdesetih letih tudi sam igralec otočanov, direktor kluba Don Maloney pa Henningu najbolj očita pomanjkanje borbenega duha. Med drugim je dejal: »Potrebujem človeka, zaradi katerega se bodo igralci bali igrati slabo«.

Po več letih slabih uspehov pa je naposled počilo tudi v Winnipegu. Po dolgotrajnih poskusih, da bi rešili moštvo winnipeških reaktivcev, so pogajanja o tem, da bi zabaviščni koncern MEC kupil klub in zgradil novo dvorano, padla v vodo. Moštvo, ki v Winnipegu nikakor ni bilo rentabilno, bodo tako prodali, še pred tem pa se mora s prodajo strinjati skupščina NHL. Kot možna mesta, kjer bo moštvo nadaljevalo s tekmovanji, omenjajo Minneapolis, Atlanto ali Denver, vsa tri mesta pa so nekoč že imela moštva v NHL.

Pari 1. kroga končnice (na štiri zmage) - vzhodna konferenca: Quebec Nordiques - New York Rangers, Philadelphia Flyers - Buffalo Sabres, Pittsburgh Penguins - Washington Capitals, Boston Bruins - New Jersey Devils; zahodna konferenca: Detroit Red Wings - Dallas Stars, Calgary Flames - San Jose Sharks, St. Louis Blues - Vancouver Canucks, Chicago Blackhawks - Toronto Maple Leafs.

Rezultati zadnjih tekem rednega dela: Florida - Pittsburgh 4:3, Buffalo - New Jersey 5:4, Boston - Montreal 4:2, Quebec - Hartford 4:1, Ottawa - Tampa Bay 4:3, Chicago - Los Angeles 5:1, Detroit - St. Louis 3:2, Calgary - Edmonton 5:3, Vancouver - San Jose 3:3, Anaheim - Toronto 6:1.

JADRANJE / PRED FINALOM AMERICA'S CUPA

Pragmatik Conner ali domoljub Blake?

Slovita krmarja nimata skupnih točk, združuje ju le želja po končni zmagi

SAN DIEGO - Ameriški jadralec Dennis Conner je postal legenda tekmovanj za najstarejšo športno lovoriko zaradi dveh stvari. Kot edini Američan je v 144-letni zgodovini izgubil pokal, v prizadevanju, da ga prinese spet nazaj v »domovino«, pa mu je uspel še en podvig. Zbral je ogromna finančna sredstva in iz tekmovanje za America's cup naredil medijski dogodek prve vrste. Drži torej, da America's cup brez Connerja danes ne bi bil to, kar je.

Conner je prve korake k sedanji slavi začel prav v jadralnem klubu v San Diegu, prvi svetovni uspeh pa dosegel z osvojitvijo dveh naslovov v razredu zvezda. Na America's cupu se je prvič pojavil leta 1974, in sicer kot krmar na jadrnici Corageous, nato leta 1980 pokal prvič ubranil, ga čez tri leta izgubil in ga leta 1988 spet prinesel nazaj v Ameriko. Odtlej sta za Američane America's Cup in Dennis Conner eno. Dvainpetdesetletni jadralec je znal svoj poraz »napihniti« v nacionalno tragedijo in tako v širši ameriški javnosti vzbuditi zanimanje za šport, ki je bil domena bogatašev. Razumljivo so kmalu lonček pristavili tudi sponzorji in uspeh je bil zagotovljen. Conner je tudi prav po ameriško samozavesten in o sebi govori v tretji osebi. »Dennis je še vedno zmagovalec,« pravi in nenazadnje ima Amerika zaradi te lastnosti svojega junaka precej več možnosti, da tudi tokrat ubrani pokal, ki so ga mnogi že videli v Novi Zelandiji. Conner je z zakulisnimi dogovori prišel v finale branilcev kot tretji finalist, z najpočasnejšo jadrnico potem zmagal in poražencu pod krinko nacionalnega interesa za nastop v velikem finalu iztrgal njegovo jadrnico. Skratka tipičen ameriški pragmatizem.

Mož, ki se bo na jadrnici Black Magic spopadel s Connerjem, je pravo nasprotje Američana. Bolj spominja na pomorščake, ki so raziskovali svet kot pa na vodjo sindikata v tekmovanju za najdražjo jadralno lovoriko na svetu. Peter Blake, skoraj dva metra velik orjak, je v kvalifikacijah izzivalec od 38 regat izgubil samo dve. Po opravljenem delu je posadki dejal samo »Well done«. Kljub temu velja za komunikativnega človeka, ki si zna pridobiti zaupanje posadke. Ko so pa novinarji brenčali okoli njega in želeli slišati stavek, ki bi se po Connerjevo glasil: »Prišel sem po pokal«, je Blake odgovoril: »Kakšen smisel ima govoriti o tem, kaj boš storil, dokler tega res ne naredis!

Blake ima rad morje in jadra zato, ker je zaljubljen v oceane. Je edini skiper, ki se je udeležil vseh petih Whitbreadov, maratonskih regat okoli sveta in ob tem enkrat zmagal na vseh petih etapah. Pomeril se je v izzivu Julesa Verna »V 80 dneh okoli sveta« in v drugem poskusu dosegel svetovni rekord, saj je objadral zemljo v 74 dneh 22 urah 17 minutah in 2 sekundah. Je popolno nasprotje ameriških jadralcev, ki poleg jadranja potrebujejo šou, klube in hrup. Od ostalih vodij ekip se razlikuje tudi po tem, da medijsko zanimivih mest krmarja ali navigatroja ne zahteva zase in mnogokrat opravlja čisto običajna palubna dela. Blake je tudi patriot in nosilec dveh britanskih kraljevih odlikovanj. Pred jutrišnjim začetkom zaključnega dela tekmovanja za America's cup je dejal: »Prinesti pokal v Novo Zelandijo je največje darilo, ki ga lahko podarim svojo domovini.« (JuM)

NBA / V OSMINI FINALA

Orlando in Utah sta se takoj oddolžila Bostonu in Houstonu

Orlando Magic in Utah Jazz sta uspešno prestala popravni izpit. Z zmago v gosteh sta v osmini finala končnice NBA lige izničila hendikep poraza pred svojim občinstvom.

Boston (8) - Orlando (1) 77:82 (1:2 v zmagah. Brown 16, D.Wilkins 16, Radja 15; N.Anderson 24, O'Neal 20 točk - 6:14 iz igre in 21 skokov, A. Hardaway 16)

Že je kazalo, da bodo Celticsi drugič zapored premegali Orlando, a v Bostonovem stroju se je zataknilo in moštvo si je v zadnji četrtini zapravilo pet točk prednosti. Celticsi so v zadnjih petih minutah dosegli en sam koš, Hadraway, O'Neal in zlasti Nick Anderson pa so poskrbeli za preobrat, ki bo najbrž odločilen za uvrstitev Orlanda v četrtfinale.

Houston (6) - Utah (3) 82:95 (1:2 v zmagah. Olajuwon 30, K.Smith 20, Drexler 17; K.Malone 32 točk in 19 skokov, Benoit 14)

Karl Malone je glavni krivec, da prvak NBA Houston ni še drugič premagal Jazzov. V drugem polčasu je »poštar« Malone dosegel kar 21 točk, predvsem pa je bil nepremagljiv pod košema. Za nameček so Rocketsi slabo metali iz igre (le 41%). Razumljivo je torej, da je bil trener Sloan po tekmi zelo zadovoljen: »Ključ uspeha je bila naša obramba v zadnji četrtini. Doslej nam še ni uspelo braniti tako dobro. Če pomislim, da so nam na prejšnji tekmi dali kar 140 točk, tokrat pa le 82...«

Ponoči so bile na sporedu naslednje četrte tekme osmine finala: **Cleveland - New York** (1:2), **Chicago - Charlotte** (2:1) na *Vzhodu* ter **Lakers - Seattle** (2:1) na *Zahodu*.

COACH OF THE YEAR: Za najboljšega trenerja letošnje NBA lige je bil imenovan »head coach« Los Angeles Lakers **Del Harris**. Prejel je kar 62 glasov (na 105 možnih) in tako prehitel **Mikea Fratella** (Cleveland, 15 glasov), **Boba Hilla** (Sam Antonio, 12), **Jerryja Sloana** (Utah, 11) in **Dicka Motto** (Dalla, 5).

Vanja Jogan

AFERA / KRIZA ITALIJANSKEGA ŠPORTA

Nogomet zahteva denar, Coni se upira

Če bi nogometni zvezi odmerili večji delež dobička od totocalcia, bi se ostali športi znašli na beraški palici

Razmere med italijanskim nogometnim svetom na eni strani in Conijem ter ostalimi športnimi zvezami na drugi so čedalje slabše. Predsedniki mnogih profesionalnih nogometnih klubov so napovedali »vojno« vladi in Pescanteju v trenutku, ko so zase zahtevali podvojitev deleža, ki ga Coni nogometu podeljuje od stav totocalcio in delež iztržka od totogola. To čisto preprosto pomeni, da bi ostalim športnim zvezam odmerili še precej manjši košček torte od sedanjega. Logika nogometašev je preprosta. Italijanski šport živi od totocalcia, totocalcia pa brez nogometa ne bi bilo. Ker je nogomet v hudi finančni stiski, lahko svoj »spektakel« ohrani na sedanjem nivoju samo z inijekcijo svežega denarja, ki ga sedaj »mačehovski« Coni odmerja ostalim panogam. Vodja upora je predsednik Rome Sensi, ki pravi: »Kdo bo sploh igral totocalcio, če bomo na igrišče, namesto sedanjih asov, prisiljeni poslati četrtorazredne nogometaše?« Predsednik FIGC Matarrese se je znašel v navzkrižnem ognju, predsednik Conija Pescante pa ocenjuje zahteve nogometašev kot čisto navadno izsiljevanje. Kot dober politk sicer ni odklonil pogajanj, vendar je nogometašem najprej zabrusil, da nima Coni nobenega namena napolniti blagajne klubov zato, da bodo ti potem po sviji prosti volji metali denar dobesedno skozi okno, kot so delali v vseh teh letih.

»Nogometaši bi se lahko zgledovali po odbojkarjih, ki so po dobi debelih krav v času finančne stiske zmanjšali igralcem plače za dobro tretjino, igralci pa so to sprejeli kot povsem naravno posledico splošne krize,« pravi Pescante, ki je torej dal vedeti nogometnemu svetu, da bo lahko za pomoč prosil šele tedaj, ko bo izčrpal vse možnosti po krčenju svojih ogromnih izdatkov. Skratka, Pescante pravi, da nogomet nima nobenih moralnih pravic, da drugim vsiljuje svojo voljo, dokler za nakup Viallija zapravlja 40 milijard lir, da o bajnih vsotah pogodb nogometašev niti ne govorimo. Vrh vsega prihajo zahteve Združenja nogometašev res ob nepravem času, če vemo, da je Coni v prvih štirih mesecih stav totocalcia zaslužil letos 32 milijard manj kot lani in da pomeni uvedba totogola le obliž na rano, ki grozi vsem športnim zvezam (in torej italijanskemu športu) bodočnost na beraški palici.

Izhod iz - resnici na ljubo začaranega kroga - mnogi iščejo v pomoči države, toda podtajnik pri ministrskem predsedstvu Lamberto Cadia je na včerajšnjem vsedržavnem svetu Conija poskrbel za hladno prho. »Pomoč države oziroma zmanjšanje davčnega pritiska na poklicne klube ne prideta v poštev,« je dejal Cadia, kar v preprostih besedah pomeni: »Pomagajte si sami«. Bo italijanski šport rešil snujoči se Totoscommesse, ki naj bi stal ob strani vse manj donosnim tradicionalnim športnim stavam?

KOŠARKA / V SLOVENIJI

Smelt Olimpija četrtič osvojila naslov prvaka

Tudi v tretji finalni tekmi odpravila Savinjsko Polzelo

Smelt Olimpija - Kovinotehna Savinjska Polzela 77:62 (36:31)

SMELT OLIMPIJA: Horvat 6, Jeklin, Daneu 9, Reed 4 (2:2), Šetina, Stepania, Hauptman 14 (2:2), Tušek 14 (2:3), Milić 4, Gorenc 13 (3:4), Nosov 10 (0:2), Djurišič.

KOVINOTEHNA SAVINJSKA POLZELA: Zaletel 4, Kobale, Stavrov 8 (4:4), Goltnik, Škrabe, Petranović 12 (2:2), Urbanija, Rovšnik 2 (2:2), Jagodnik 15 (3:6), Čmer, Tiller 5 (1:2), Cizej 16 (6:10).

Smelt Olimpija je znova slovenski košarkarski državni prvak, svoj četrti zaporedni naslov pa je tokrat potrdila v tretji in hkrati odločilni tekmi na domačem parketu proti trdoživi ekipi Kovinotehne Savinjske Polzele. Znova pa sje zatajilo ljubljansko občinstvo, ki polni dvorano ob evropskih tekmah, finale domačega prvenstva (1200 gledalcev) pa zanj očitno še vedno ni dovoolj velik razlog za obisk Tivolija.

Smelt Olimpija si je do polovice prvega dela nabrala 13 košev prednosti (22:9). Gostov to ni zmedlo, do konca prvega polčasa pa so se Ljubljančanom nekajkrat približali le na tri točke zaostanka. V 27. minuti je bilo na semaforju 42:43. Takrat pa je na sceno stopil Jaka Daneu in z nekaj zaporednimi natančnimi meti v 30. minuti povedel svoje moštvo v vodstvo s 55:48. Razlika v korist Smelt Olimpije je do 35. minute narasla na neulovljih 15 točk (66:51).

ODBOJKA

Naraščajnice Sovodenj tretje le zaradi boljšega razmerja v točkah

Torriano prvič premagale včeraj pa izgubile s 3:0

V odbojkarskem prvenstvu naraščajnic na Goriskem so Sovodnje pristale na končnem 3. mestu. Po polfinalnem spopadu s kasnejšim zmagovalecem Moraresejem so Sovodenjke odigrali še mali finale s Torriano, razplet pa je bil dokaj nenavaden. V prvi torkovi tekmi v Sovodnjah so namreč igralke trenerke Katrin Lovisutti povsem nadigrale nasprotnice in so se včeraj odpravile v Gradišče z lahim srcem. Očitno prelahkim, kajti Torriana jim je vrnila milo za drago in Sovodenjke so na koncu osvojile 3. mesto samo zaradi boljšega razmerja v točkah, čeprav njihov uspeh že po drugem setu ni bil več sporen. Sovodnje so tedaj namreč pospravile v žep že 22 točk, Torriana pa je na prvi tekmi osvojila v treh setih le 19 točk. Nepričakovan poraz, ki pa k sreči ni imel nobenih posledic, pomeni vsekakor za Sovodnejke dfobro lekcijo, da nasprotnika nikoli ne smeš podcenjevati.

Izida: Sovodnje - Torriana 3:0 (15:5, 15:7, 15:8); Torriana - Sovodnje 3:0 (15:9, 15:13, 15:3)

SOVODNJE: Tomšič, Terpin, K. in T. Visintin, Zulian, Uršič, Danielis, Ferletič, Batistič, Marega.

Finale za naslov: Morarese - Fincantieri 3:0 (15:9, 15:7, 15:9), Fincantieri - Morarese 1:2 (5:15, 7:15, 15:5)

NOVICE

Rusconi & Rusconi

Stefano Rusconi (Benetton Treviso) in Edoardo Rusconi (Cagiva Varese) sta letošnja dobitnika pokala Luxottica, ki ga podeljujejo najboljšima igralcu oziroma trenerju košarkarske A1 lige. Nasledila sta Carltona Myersa in Franca Marcellettija. Najboljše je izbirala 131-članska komisija, v kateri so bili selektor reprezentance Ettore Messina, kapetani in trenerji 30 prvoligašev, 30 časnikarjev in zastopniki bralcev specializiranih revij.

Končni vrstni red, igralci: Stefano Rusconi 37 točk, Vincenzo Esposito (Filodoro Bologna), 34, Arjan Komazec (Cagiva) 20, Predrag Danilović (Buckler Bologna) 12, Orlando Woolridge (Benetton) 20.

Trenerji: Edoardo Rusconi 36 točk, Mike D'Antoni (Benetton) 28, Marcelletti (Glaxo) 21, Sergio Scariolo (Filodoro) 15 in Alberto Bucci (Buckler) 10.

Italijanski pingpongaši še člani svetovne A skupine

TIANJIN - Italijanska moška namiznoteniška reprezentanca je na svetovnem prvenstvu na Kitajskem že dosegla svoj colj, to je obstamek v A skupine, se pravi med 14 najmočnejšimi državami na svetu. Po pričakovanem porazu proti Franciji (3:1) so azzurri s 3:1 premagali Romunijo. Če bi Italijani sedaj premagali še Rusijo ali Japonsko, bi lahko celo izboljšali svoj dosedanji najboljši rezultata s svetovnih prvenstev, to je 11. mesto iz leta 1983 v Tokiu. Italijanke so še nepremagane. Brez boja so premagale Gvatemalo, s 3:0 pa Mehiko.

Cipollini osvojil 2. etapo dirke po Romandiji

ŽENEVA - Italijan Mario Cipollini je zmagovalec 2. etape dirke po Romandiji od Delemonta do Villenuevea (178, 7 km). Glavnina je na cilj prispela v zmagovalčevem času, na skupnem vrstnem redu pa vodi Letonec Pjotr Ugrumov.

Vrstni red: 1. Cipollini (Ita) 4.28:18 (povprečna hitrost 39, 963 km na uro, 10 sek. odbitka; 2. Svorada (Slk) 6 sek.odb.; 3. Capelle (Fra) 4 sek. odb.; 4. Fidanza (Ita); 5. Minali (Ita); 6. Cecchin (Ita); 7. Lombardi (Ita). Skupni vrstni red: 1. Ugrumov (Let) 10.08:11; 2. Zberg (Svi) + 4 sek.; 3. Rincon (Kol) + 5 sek.; 4. Rominger (Svi) + 27 sek.; 5. Pellicioli (Ita) +33 sek.; 6. Soerensen (Dan) + 40 sek.; 7. Chiappucci (Ita) +48 sek.; 8. Casagrande (Ita) +51 sek.; 9. Petito (Ita) + 52 sek.; 10. Jonker (Avs) +52 sek.

De Las Cuevas si je zlomil ključnico

HENIN - BEAUMONT - Kolesarski »giro« je izgubil še enega protagonista. Francoz Armando De Las Cuevas si je namreč med včerajšnjo 3. etapo štiridnevne dirke po Dunkerqueu zaradi padca zlomil ključnico in bo moral počivtai kar nekaj tednov. Včerajšnji dan je bil razdeljen na dve poletapi. Jutranjo je dobil Nizozemec Wilfired Nelissen, popoldansko na kronometer pa Britanec Chris Boardman, nekdanji svetovni rekorder v enourni vožnji. Skupni vrstni red: 1. Boardman (Vbr) 10.40:55; 2. Magnien (Fra) +6 sek.; 3. Museeuw (Bel) + 4; 4. Zabel (Nem) +13; 5. Duclos-Lassalle (Fra); 6. Simon (Fra) +15; 7. Tafi (Ita) +18.

GIMNASTIKA / V LJUBLJANI

Borove telovadke v dvoboju z Gibom res zadovoljile

V nedeljo je bil v Ljubljani telovadni dvoboj med domačim gimnastičnim klubom Gib iz Siške in tržaškim Borom. Dekleta so tekmovala v skokih z male prožne ponjave (kanvas) in sicer v C programu.

Tržačanke so se odlično izkazale, saj so osvojile kar pet kolajn, od teh eno zlato ter po dve srebrni in bronasti. Če povemo, da sta dve tekmovalki osvojili tudi četrti mesti, potem je lahko vodstvo gimnastične sekcije Bora s svojimi dekleti lahko tokrat res zadovoljno.

Telovadke so nastopale v treh kategorijah. Med cicibankami je prvo mesto odnesla domačinka Špela Tihel, za njo pa sta se uvrstili na 3., oz. 4. mesto borovki Radha Naldišek in Julija Kjuder. Zelo dobra je bila tudi Petra Marega s 5. osvojenim mestom, nekoliko nižje pa so se uvrstile Anuška Smotlak, Maddalena Nano in Nika Nadlišek. Med deklicami se je ponovno afirmirala Veronika Žerjal, ki je Boru priborila prvo mesto s skoraj točko prednosti pred Ljubljančanko Petro Recko. Tržačanki Katja Starec in Martina Bogatec sta osvojili 4. in 5. mesto. Med mlajšimi mladinkami je zmagala odlična domačinka Tina Stavrev, naslednja tri mesta pa so - po vrsti - pripadla Tržačankam Karin in Fjoni Mezgec ter Petri Dilli. 6. je bila Meggy Mauri.

Vsi ti nastopi sodijo v okviru priprav za bližnje uradne nastope Bora, ki bo gostoval v Ljubljani na državnem prvenstvu Slovenije in sicer tako v skupinskih sestavah, kot med posameznicami. V ta okvir sodita tudi nedavna nastopa borovk na Evrošoli in sicer v Trstu ter na sklepni slovesnosti v Gorici, kjer so popestrile spored s svojo skupinsko vajo s trakovi.

(-boj-)

ODBOJKA / 2. ŽENSKA DIVIZIJA NA GORIŠKEM

Dom Imsa se pripravlja na odločilne boje za vrh

1. MD: nesrečen poraz Olympie, točki za Naš prapor

Libertas Capriva - Dom Imsa 0:3 (8:15, 8:1, 4:15)

DOM IMSA: Tomšič, Kovic, Mozetič, Uršič, Zuccarino, Humar, Lando-Musina, Kocijančič, Černe.

Po osvojitvi 3. mesta na deželni fazi prvenstva deklic je vsa pozornost domovk usmerjena v boj za napredovanje v 1. divizijo. Prešibka Capriva za naše odbojkarice ni mogla predstavljati resne ovire, ključni nastopi pa se bodo zvrstili v prihodnjih kolih. Mogoče bo odločilna že prihodnja domača tekma proti Gradu, s katerim domovke delijo drugo mesto, na domačih tleh pa se bodo domovke pomerile tudi z vodečo Torriano in nevarnim Villacherjem. Skratka, razpored tekem je dokaj ugoden in naše igralke obljubljajo, da bodo napele vse sile, da dosežejo najmanj končno drugo mesto. Igranje v 1. diviziji bi bilo zanje v prihodnji sezoni dosti bolj stimulativno, kot pa nastopanje v najnižji članski pokrajinski ligi, ki jim ne nudi večjih možnosti igralskega razvoja.

Ostala izida: Azzurra - Capriva 3:0, Villacher Bier - Grado 2:3.

Vrstni red: Torriana 16, Grado in Dom Imsa 12, Villacher Bier in Azurra 8, Capriva 4, Caffè Morocco 0.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Naš prapor - Corridoni 3:1 (15:13, 15:13, 13:15, 15:6)

NAŠ PRAPOR: Devetak, Mikluš, Sošol, Paulin, Kovic, Boškin, Čevdek, V. Juretič, Šfiligoj.

Naš prapor je zaradi težje poškodbe Bevčarja nastopil v nekoliko spremenjeni postavi, v kateri je na krilu igral Sošol, v diagonali s podajačem pa Mikluš. V prvih treh setih so slovenski odbojkarji igrali zelo nihajoče, saj so so na primer tako v prvem kot v tretjem setu že vodili s 13:5. Bolj zbrano so zaigrali šele v četrtem setu, ki je bil povsem enosmeren. Dober nastop je opravil Mariano Sošol.

Intrepida - Olympia 3:2 (12:15, 8:15, 15:10, 15:11, 18:16)

OLYMPIA: E. Lutman 2+2, Seni 6+5, Komjanc 6+12, Hlede 3+5, Vogrič 3+3, Spazzapan 5+3, Bensa 10+13, Corsi, M. Lutman.

Goričani so prva dva seta dobili po hitrem postopku. To je bilo mogoče zanje usodno. Začeli so nekoliko podcenjevati nasprotnika, ki pa se je prebudil in zaigral dosti boljše. Intrepida je zlahka dobila tretji niz, nekoliko težje pa še četrtega. Olympia bi lahko zmagala po tie breaku, saj je že vodila z 8:2. Intrepida jo je ujela pri 11. točki, na koncu pa je po štirih set-žogah izbojevala še zmago.

Ostali izidi: Grado - Cormons 2:3, Fossalon - Acli Ronchi 1:3.

Vrstni red: Mossa 34, Acli Ronchi 30, Libertas Turriaco 24, Naš prapor in Olympia 22, Intrepida 20, Cormons 18, Torriana 16, Corridoni 14, Caldini 10, Fossalon 2, Grado 0.

Košarka: Dom La Goriziana se je dobro upiral vodilni Arditi

Dom La Goriziana - Ardita 54:70

DOM: Grauner 16 (4:8), Klanjšček, Gergolet 15 (3:5), Bensa, Golob (0:2), Parastshof, Radikon 7 (2:7), Cozzuccoli 15 (1:3), Abrescia 1 (1:2), Spacal.

Tudi v povratnem derbiju s še nepremagano Ardito so domovci morali priznati premoč mestnih tekmecev. Tokrat pa so se belordeči borili vse do zadnjega in tako dokazali, da gotovo sodijo med najboljše ekipe na Goriškem. Na tem srečanju sta bili vsekakor odločilni prvi dve četrtini, ko so si gostje priigrali precejšnjo prednost predvsem zaradi nepazljivosti domove obrambe. V drugem delu pa so naši branili bolje in se predvsem po zaslugi Havirja Gergoleta približali nasprotnikom na 10 točk (62:52) tri minute pred koncem srečanja. Več pa belordeči niso zmogli in tako so gostje obdržali svojo nepremagljivost. Pohvala gre tokrat predvsem Havirju Gergoletu ter Manuelu Cozzuccoliju, ki sta predvsem v napadu bila zelo točna.

DEČKI

Dom Unitecno - Don Bosco B 40:121 (20:68)

DOM: Klanjšček 2, Tacco 6 (0:4), Golob 4 (Cozzuccoli 2), Gergolet 2, Grauner 18 (2:4), Špacal 6 (0:2), Bensa.

V zaostalem srečanju z Don Bosco B so domovci odigrali eno svojih najslabših tekem, saj so že v prvih minutah srečanja igrali izredno zmedeno in nepovezano, tako da je bila v prvi četrtini prednost gostov izredno visoka. V nadaljevanju nismo bili priča večjim spremembam na igrišču in le Miha Grauner se je hrabro in odločno boril do zadnje minute ter sam nosil breme cele ekipe. Za delno opravičilo Domovcev povejmo, da je bila to že tretja tekma v petih dneh in da so nastopili brez poškodovanega Brescianija in seveda Bodirože.

Tenis: Gaja do točk v Miljah

Gajino tenisko moštvo, ki nastopa v italijanskem pokalu, je v drugem kolu doseglo v Miljah proti TC Muggia prepričljivo zmago.

Uvodno točko je prispeval Andrej Baldissin, ki je po dolgem času spet nastopil v posamični konkurenci. Izgubil je sicer prvi niz, v nadaljevanju pa igral vse boljše in zlahka ugnal Stokela. V drugem nastopu je Calzi predal dvoboj z Minco, v ostalih tekmah pa so bili gajevci boljši.

Muggia - Gaja 1:5

Stokel - Baldissin 6:4, 4:6, 2:6), Minca - Calzi 6:1, 7:5, Ghezzil - Stoka 2:6, 4:6, Fracella - Prelec 4:6, 2:6, Minca/Stokel - Prelec/Stoka 3:6, 4:6, Ghezzil/Fracella - Corbo/Fučka 3:6, 4:6.

GORSKO KOLESARSTVO / 4. DEVIN BIKE

Kljub manjšemu številu udeležencev tekmovanje SK Devin lepo uspelo

Člani federacije pohvalili organizatorje

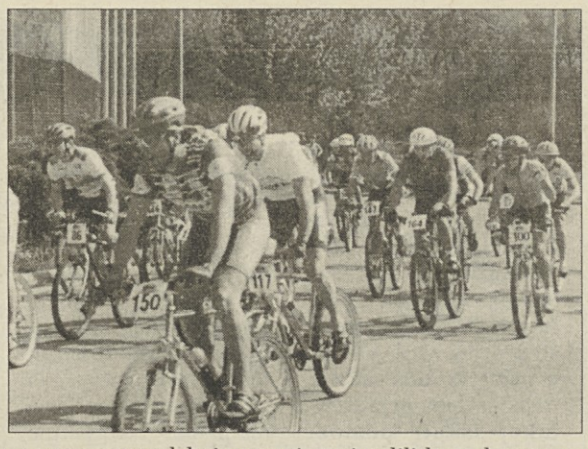

Organizatorjem »4. Devin bike«, tekmovanja v gorskem kolesarjenju, je vreme precej nagajalo, na dan tekmovanja pa je končno le zasijalo lepo spomladansko sonce. . Deset kilometrov dolga proga, ki se je odvijala po makadamu od športnega igrišča v Vižovljah skoraj do Devina na Kohišče, Grmado in dol v Cerovlje, je bila dobro pripravljena. Da ne bi kolesarji zgrešili pot, je bila le-ta označena z belo-rdečim trakom ter zastražena na vseh važnejših križiščih poti, ki so jo starejši prekolesarili štirikrat, juniorji in ženske pa trikrat. Na poti je prežilo 30 članov SK Devin, vštevši z zdravnikom Crismancichem, ki pa k sreči ni imel nobenega dela. V kuhinji si je zavihalo rokave še drugih deset članov, do so lahko pripravili čaj, pa pašto za kosilo in še kaj drugega.

Med juniorji je takoj povedel Marco De Polo (Salvador), vendar za njim je blestel Erik Kodermac iz Crnega Vrha. Od naših je bil Emanuel Kralj 11., medtem ko je zlomljen menjalnik prisilil Bettortija k odstopu. V ženski konkurenci se je uveljavila bivša prvakinja Libera Pincin, ki ni imela velike konkurence. Za njo sta dospeli Spela Perc (Stop Team Ljubljana) ter Urška Strancar (Crni Vrh).

Med veterani je kot vedno že v začetku povedel Pugliese (Cottur) in tudi obdržal prednost do konca. V kategoriji seniores je Roberto Moimas (Cottur) zasedel odlično 1. mesto s časom 2.08:00. To je bil tudi absolutni najboljši čas. Odličen 2. je bil David Taucer (Federclub), na tretje mesto pa je zasluženo pristal Primož Strancar (Crni Vrh). Naš David Sosič pa žal ni dokončal zelo naporne tekme. Odstopil je tudi Tomaž Legiša.

Od 115 prijavljenih tekmovalcev, ki so zastopali dva kluba iz Slovenije, Devin MTB, KK Adria in še 21 klubov iz FJK, je tekmo dokončalo 79 kolesarjev. Padec vpisov v primerjavi z lansko izvedbo je bil torej precejšen, razlog pa je organizatorjem nerazumljiv. Tekem Top-Class se navadno udeležuje čez 250 kolesarjev. Prvomaški prazniki? Preveč kamnite makadamske steze? To je Kras! Naša narava. Za gotovo jih je precej odromalo v Veneto, kjer so proge bolj blage.

Razlog za osip pa zanesljivo ne more biti slaba organizacija. Da je bila ta brezhibna, so članom SK Devin MTB med nagrajevanjem potrdili tudi predsednik pokrajinske federacije Giordano Cottur, predsednik deželne federacije Benedetti ter sodniki, ki so podčrtali učinkovitost opravljenega dela in organizatorju vlili konček poguma za bodoče delo.

SK Devin MTB je za to priložnost nekoliko razširil krog nagrajencev. Prvi trije so prejeli plaketo, delo mojstra Franca Briščaka, ki je vklesal v kamen podobo društvenega grba. Lepe pokale so prejela tudi prva tri uvrščena društva. Prvih pet uvrščenih v vsaki kategoriji je prejelo tudi praktična darila, dar posameznih trgovin in podjetij, pokroviteljkstvo pa je prispevala Zadružna kraška banka. (Stojan)

Senior A: 1. Taucer (Federclub), 2. Štrancar (Crni Vrh), 3. Černe (Stop Team).

Senior B: 1. Moimas (Cottur), 2. Marini (GC Salvador), 3. Cicigoi (MTB 3 Comuni).

Senior C: 1. Manerin (UC Carpivesi), 2. Turitto (Federclub), 3. Tamaro (Federclub), ... D. Lenisa (KK Adria).

Veterani: 1. Pugliese (Cottur), F. Novelli (9 Lik), 3. K. Bizjak (Hit Casinò).

Ženske: Pincin (Lik), 2. Ferc (Stop Team), 3. Štrancar (Crni vrh)-

Mladinci: 1. De POlo (Salvador), 2. Kodermac (Crnio vrh), 3. Carniello (Bike point).

Društva: 1. Crni Vrh 12 točk, 2. Cottur 10 točk, 3. 9 Lik 9 točk.

NOVICE

Disciplinski ukrepi v amaterskih ligah

Sovodnje na nedeljski prvenstveni tekmi 1. amaterske lige v Trstu proti Edileju po pričakovanju ne bo moglo računati na Marja Fajta, ki je bil po nedeljski izključitvi v Mossi diskvalificiran za eno kolo, enaka kazen pa je doletela tudi trenerja Angela Cupinija.

S prepovedjo igranja za eno kolo so bili kaznovani med drugimi tudi Massimo Pizzi (Juventina), Roberto Lakoseljac (Vesna), Stefano Srebernich (Primorec), Alex Majcev (Kras) in Davide Parovel (Gaja).

Obvestila

SK BRDINA
sklicuje 3.REDNI OBČNI ZBOR, ki bodanes, 5. maja v Prosvetnem domu na Občinah (mala dvorana) v prvem sklicanju ob 20. uri in v drugem sklicanju ob 20.30.

KOŠARKARSKI KLUB BOR
sporoča, da bosta v ponedeljek, 8. maja ob 20.30 na stadionu 1. maja redni in izredni občni zbor društva. Dnevni red: predsedniško in blagajniško poročilo, volitve novega odbora, sprememba statuta, razno. Vabljeni člani in prijatelji.

SK KRAS
v sodelovanju z enotnim občinskim odborom za proslavo 50. obletnice osvoboditve prireja jutri, 6. t. m. nočni množični pohod mimo spomenikov NOB v zgoniški občni. Zbirališče ob 19.30 pri spomeniku v Gabrovcu. Vljudno vabljeni!

SZ JADRAN
obvešča, da poteka predprodaja vstopnic za prvo tekmo »pla«-offa« (13.5) v društvenem baru Prosvetnega doma na Občinah od 16. ure dalje.
Poleg tega he za povratno tekmo »play-offa« v avtobusu na razpolago še več mest. cenba prevoza in vstopnice je 30.000 lir. Uro odhoda bomo naknadno sporočili.

KOŠARKA / 29. KOLO C2 LIGE

Borovci že nocoj proti Martignaccu Peti uspeh Doma?

Dolgo in naporno košarkarsko prvenstvo C2 lige se nagiba k zaključku, saj so v tem koncu tedna na sporedu tekme predzadnjega kola. **Borovci** so ugodili prošnji nasprotnikov, da bi tekmo anticipirali, tako da bodo belozeleni že nocoj gostili drugouvrščeni Martignacco, **domovci** pa bodo jutri igrali v Staranzanu proti enemu izmed redkih moštev, s katerim so letos zmagali.

BOR: S pravim športnim duhom so **borovci** pristali na prošnjo gostov iz **Martignacca**, da bi tekmo prestavili, ker so nekateri igralci drugouvrščene peterke jutri drugače zaposleni (poroka?). Tekma Bor - Martignacco bo torej že nocoj (ob 21.00 v telovadnici Ervatti), obeta pa se zelo trd boj, saj so gostje še v polnem teku za osvojitev končnega prvega mesta, na katerem trenutno, z dvema točkama prednosti, kraljuje Fagagna. Po dvotedenski odsotnosti se bo v postavo vrnil kapetan Robi Smotlak, ki pa bo najbrž moral plačati davek 20-dnevnega premora. Naloga belozelenih je skorajda brezupna, to pa še ne pomeni, da se bodo **Sancinovi** fantje predali brez boja, saj bi prav s prestižno zmago na najboljši način kronali letošnjo solidno sezono.

DOM: Ena izmed redkih prilik, ko so **Domovi** košarkarji preživeli nasmejan konec tedna, je bil po tekmi s **Staranzanom** v prvem delu prvenstva. Takrat so belordeči pokazali najbrž najboljšo letošnjo igro in nasprotnike pokopali z 20 točkami naskoka. Najbrž pa ni skučajno, da je sedaj Staranzano na predzadnjem mestu in je praktično že obsojen na izpad, saj ima 4 točke zaostanka za skupino treh peterk (Ferroviario, Senators in Virtus), nazadujejo pa zadnje tri ekipe na lestvici. Staranzano mora zato iztržiti 4 točke in upati, da vsaj dve ekipi ostaneta obakrat praznih rok. V Domovih vrstah bosta skoraj gotovo odsotna Battello (poškodovan) in Bordon (osebne obveznosti), po petih mesecih odsotnosti zaradi poškodbe pa se bo najbrž vrnil na igrišče David Orzan. Seveda bodo domovci skušali ponoviti uspeh iz prvega dela.

TAKO V 1. DELU: **Martignacco - Bor Radenska 88:78** (Smotlak 20, D.Barini 11, Susani 11, Debeljuh 10, Rasman 8), **Dom Agorest - Staranzano 108:88** (Corsi 26, Košuta 25, Di Cecco 24, Podbersig 12, Jarc 11).

OSTALE TEKME: Na sporedu je nekaj zanimivih tekem, ki bodo nedvomno vplivale tako na napredovanje, kot na izpad iz lige. Vodilna **Fagagna** (48) bo gostila videmski **Virtus** (20), ki je na robu prepada. Ostala kandidata za nazadovanje v D ligo pa bosta pred navidez nekoliko lažjo nalogo. Tržaški **Ferroviario** (20) se bo pomeril z Barcolano, goriški **Senators** (20) pa bo gostil Intermuggio. (VJ)

D LIGA / V 27. KOLU ZADNJI LETOŠNJI DERBI

Cicibona si želi izenačiti stanje s Kontovelom (5:4)

Močno okrnjeni sokolovci brez možnosti s Santosom

Iztok Bajc in Jan Godnič, protagonista prvega derbija

Do konca košarkarske D lige manjka še točno mesec dni, saj so na sporedu še 4 kola. V okviru 27. kola je zanimivih tekem še kar, saj je na sporedu več dvobojev med ekipami, ki lebdijo v zgornjem delu lestvice. Osrednja tekma je med prvouvrščeno Ardito (42 točk) in četrtouvrščenim Gradom (36). Tretja sila Santos (38) seveda upa na uspeh Gradeža, sama pa bo preizkusila, ali je **Sokol** (32) dejansko že odšel na počitnice, ali ima še voljo igrati tako kot zna. Drugouvrščeni Pom (40) ima spet lahko nalogo z že odpisanim Libertasom, še minimalne (vsaj teoretične) možnosti pa ima **Cicibona** (36), ki bo **s Kontovelom** (32) protagonist zadnjega letošnjega derbija med našimi predstavniki.

DERBI ŠT. 10: Z zmago v prvem delu prvenstva so **cicibonaši** znižali zaostanek v skupnem seštevku zmag in porazov na **4:5**. **Kontovelci** so že v lanski sezoni odbili naskok »svetoivanskih bratrancev«, ki so si želeli izenačiti stanje, zanimivo pa bo preveriti, ali jim bo to uspelo jutri.

KONTOVEL: Pomanjkanje motivacij je najbrž glavni razlog za **Kontovelov** »debacle« pred enim tednom v Gorici. Mlada ekipa trenerja **Claudia Starca**, ki je doslej izpeljala solidno prvenstvo, je pred nekaj tedni slavila v derbiju s Sokolom, predvsem zaradi značajne igre in volje do uspeha. S tako zagrizenostjo in borbenostjo bodo **plavobeli** skušali zaigrati tudi jutri proti cicibonašem, saj morajo Emili in ostali tudi poravnati odprt račun iz prve tekme, ko so zasluženo zmagali belozeleni. V Kontovelovih vrstah ne bo igral Aljoša Daneu, v dvomu pa je Mitja Starec, ki ima težave s kolenom.

CICIBONA: Z zmago v Ronkah so **belozeleni** prekinili serijo porazov in imajo tako še nekaj teoretičnih možnosti (recimo 5%), da ujamejo končno drugo mesto, saj zaostajajo 4 točke za Pomom, imajo pa slabši obračun v medsebojnih srečanjih. Dejansko pa je **Kovačičeva** ekipa že prenehala razmišljati o tej možnosti in ima kot cilj le to, da zaključi sezono čim više. **Cicibonaši** bodo igrali v enaki postavi kot v prejšnjem kolu, saj Semen ni še okreval po hudi poškodbi gležnja. Persi in ostali pa so med tednom slabo in malo trenirali, saj so se dela v balonu pričela in so tako ostali brez (sicer preluknjane) strehe nad glavo.

SOKOL: Vse kaže, da se je za nabrežinsko postavo prvenstvo že končalo. Tudi na prestižni tekmi proti tretjeuvrščenemu **Santosu** se bodo **belordeči** predstavili v zelo okrnjeni postavi, saj gotovo ne bodo igrali Martin Pertot (prenehal z igranjem), Igor Civardi (odstranitev mandeljnov), Rudi Stanissa (delovne obveznosti), Borut Pertot (na dopustu). Sokolovci bodo tako najbrž nastopili s samimi šestimi igralci, kar bo proti motiviranemu Santosu nedvomno premalo in težko se bo izogniti visokemu porazu. V prvem delu prvenstva so Emilijevi fantje premegali Santos v gosteh, takrat pa so bile motivacije in ambicije še visoke...

TAKO V 1. DELU: **Cicibona - Kontovel 87:78** (Persi 28, Jogan 19, Tomsič 18, Iv.Bajc 16; Turk 19, D.Gulič 16, I.Emili 12), **Santos - Sokol 67:68** (B.Pertot 17, Civardi 15, Paulina 12, D.Starc 10).

Vanja Jogan

Danes igra za vas Totocalcio

Dean Štolfa

Bari - Torino	1
Cagliari - Padova	1 X
Cremonese - Reggiana	1 X
Juventus - Lazio	1 2
Milan - Foggia	1 X 2
Napoli - Inter	1 X 2
Parma - Genoa	1
Roma - Fiorentina	1 2
Acireale - Udinese	2
Andria - Cosenza	X
Lucchese - Palermo	1
Modena - Bologna	X
Novara - Pro Vercelli	1

Dean Štolfa (letnik 74) se je nogometnemu klubu Primorja približal star le 7 let in proseškemu društvu ostal zvest do danes, saj tudi letos brani rumenordeče barve v vlogi srednjega napadalca. S člansko ekipo je prvič zaigral v sezoni 91/92 in bil med protagonisti napredovanja v Promocijsko ligo, po dveh sezonah pa je s Primorjem nazadoval v 1.AL. Pred leti se je Dean nekaj časa preizkusil tudi v atletiki (100 m), rad pa sledi teniškim turnirjem in motociklizmu. Prejšnji teden je Andrej Furlan pravilno napovedal 10 izidov.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Najbolj negotovo bo v Bologni Naš favorit pa je Nervino Sem

1. dirka (Neapelj): če ne bo zagalopiral, se lahko uveljavi Ogel (2). Zelo nevaren pa je seveda tudi kvalitetni Orneus (X). Pussyfot (1) bi lahko bil med prvimi.

2. dirka (Montecatini): Kljub slabi startni številki je favorit Piccola mia OM (2). Med tistimi, ki startajo v 1. vrsti, je najboljši Piave KS (X). Preseneti lahko Outfiled LG.

3. dirka (Bologna): negotovost je velika. Naš favorit naj bo Nervino Sem (2). Omenimo naj regularnega Medonga (X).. Oasienne (1) je na startu dobro plasiran.

4. dirka (Albegna): Oltrepò (X) bi lahko do cilja ubranil prvo startno mesto Pub del Pino (1) je bil na zadnjih dirkah vedno med prvimi. Omembno si zasluži tudi sprinter Nissabi (2).

5. dirka (Rim, galop): Tom Guinn (X) bi po zadnjem nastopu lahko tudi zmagal. Mr. Artistic (1) je v formi. Ne smemo zanemariti niti konja Labaun Croom (2).

6. dirka (Rim, galop): dobre šanse ima skromno obtežena Roudoudou (X), ki lahko računa na spretnega jahača. Na ugodnem terenu bi se lahko uveljavil Sohiu All (1). Veliko zanimanje vlada za nastop Maya (2).

Dirka tris

Turin, 18 konj. Naši favoriti: št. 9 Boris, št. 2 Gold in the wind, št.7 Shek. Za sistemiste: št. 3 Captain le saux, št. 5 Night Manoeeuvres, št. 11 Sciascia.

Totip

1.	prvi	X2
	drugi	1
2.	prvi	2
	drugi	X1
3.	prvi	2
	drugi	X1
4.	prvi	X2
	drugi	1
5.	prvi	X
	drugi	12
6.	prvi	X1
	drugi	2

SPOLNOST

Spolnost kot vzrok stiske

Spolnost se neposredno ali posredno vpleta v vse, kar človek doživlja in počne, pa tudi v njegove želje, pričakovanja in nenazadnje strahove in stiske. Večina ljudi ne zmore sproščeno, odprto, brez prikrivanj in zamolčanosti govoriti o lastnih doživljanjih spolnosti in o lastnem spolnem vedenju. O tem se ne zna, ne zmore ali noče pogovarjati niti s partnerjem, ki mu je najbližji.

Mnogo lažje, pogosto z neznosno lahkoto govorijo o spolnosti na splošno, še bolj lahkotno pa o spolnosti drugih ljudi. Kadar se človek, pri katerem je vzrok stiske spolnost, obrne po nasvet k strokovnjaku, se nemoč verbalizacije težav v spolnosti pokaže v vsej njeni razsežnosti. Pogosto iščejo nasvet, kako naj bi uredili svoje spolno življenje, kako vendarle prišli do neke »normalne« spolnosti. Kaj je »normalna spolnost«, ne vemo, in tega ni uspelo še nikomur ustrezno opredeliti in definirati. Najhujša zmota glede spolnosti je prepričanje, da je normalno tisto, kar velja glede spolnosti za večino ljudi. Neodgovorno, predvsem pa neutemeljeno je torej govoriti kar povprek, da je spolno življenje nekoga, ki ni v skladu z vedenjem, značilnim za neko »normalno« večino, »abnormalno, deviantno, razvratno, bolno...« Gre pač za »posebno, drugačno« spolno vedenje, ki še zdaleč ni nujno deviantno ali bolno.

Naravna težnja ljudi je, da jim spolnost daje ugodje. Zadovoljstva v spolnosti ne smemo enačiti z doživljanjem spolnega vzburjenja ali celo orgazma. Mnoge raziskave kažejo, da je zadovoljstvo v spolnosti odvisno od mnogih dogajanj, in sicer takih, ki so in takih, ki niso v neposredni povezavi s spolnostjo. Med temi dogajanji so medosebni odnos s partnerjem, lastno in partnerjevo doživljanje spolnega ugodja, morebitno neskladje med partnerjema glede pogostnosti in načina spolnih odnosov, trenutno počutje partnerjev, splošne življenjske okoliščine itd. Ljudi, ki bi se jim vse želje glede spolnosti uresničile, je bore malo, če sploh so.

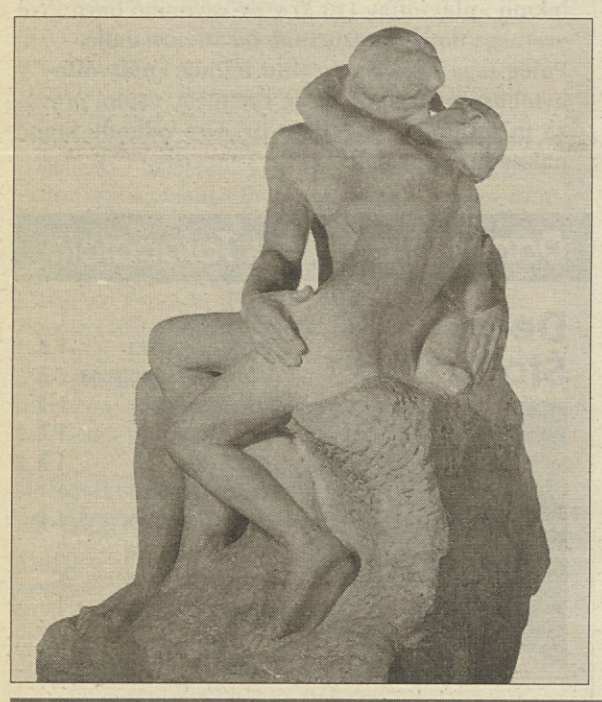

Življenje v dvoje

Tako imenovano zakonsko svetovanje, ki je tudi pri nas vedno bolj razširjeno, je deležno različnih, večinoma zelo površnih ocen. Nekateri so prepričani, da gre za še eno obliko zaslužkarstva, drugi zatrjujejo, da je pač v vsakem zakonu treba potrpeti in ni treba takoj iskati pomoči izven družine, spet tretji hočejo dokazati, da razne oblike zakonskega svetovanja krizo v zakonu lahko tudi poglobijo ali pa pripeljejo celo do ločitve.

S strokovnim psihološkim zakonskim svetovanjem lahko omilimo ali celo odpravimo marsikatero krizo med zakoncema; res pa lahko z njo dosežemo tudi »dobro in kakovostno ločitev« zakona, kar je včasih treba imeti za dober izhod iz pogosto res nevzdržnega življenja v dvoje.

Ko govorimo o svetovanju, seveda ne mislimo na ceneno dajanje nasvetov in odločanja v imenu ali namesto partnerjev. Namen korektnega, strokovnega, moralno-etičnega svetovanja je omogočiti partnerjem dojeti vzroke lastnega in zakončevega vedenja, omogočiti čustveno sprostitev in zmanjšati napetost v odnosu. Nenazadnje zakonsko svetovanje vključuje tudi učenje ustreznejših oblik vedenja, ustreznejšega razreševanja konfliktov, bolj odprtega komuniciranja in izražanja čustev. Zato resne zakonske svetovalnice oziroma svetovalci svetovanje skrbno in premišljeno prilagajajo strukturi zakona, osebnosti in izobrazbi zakoncev, naravi problema in pa seveda objektivnim danostim, v katerih živita.

Glavi viri sporov v zgodnjem obdobju zakona so nerešeni ekonomski in stanovanjski problemi, vmešavanje staršev v življenje zakoncev, utesnjevanje ter omejevanje partnerja, navadno žene, pretiran strah pred izgubo identitete, pa tudi problemi povezani z otroki, spolnostjo in nenazadnje alkoholizmom. Mnogi so prepričani, da se bo vse to že kako uredilo, praksa pa kaže, da zamolčani vzroki za spore v prvih letih zakona kasneje lahko z vso silo udarijo na dan. Takrat je izhod iz zakonske stiske dosti težji.

TELEFON - sodoben medij pomoči

Pomoč v zvezi z AIDSOM

- Posvetovalnica za aids je v Ljubljani na Japljevi 2, na Infekcijski kliniki. Odprta je vsak ponedeljek od 13. do 14. ure. V tem času je na voljo zdravnik, ki odgovarja na vprašanja. Kdor želi, ostane anonimen.

☎ - (061) 140-30-42, int. 398 je telefonska številka, ki jo lahko pokličete ob delavnikih od 8. do 14. ure, če sumite, da imate aids. Testiranje je anonimno in brezplačno. Po telefonu se domenite kdaj in kam pridete na odvzem krvi.

☎ - (062) 372-221, int. 25-57 je telefonska številka mariborske posvetovalne ambulante za aids (Splošna bolnišnica, Oddelek za nalezljive bolezni). Ambulanta je odprta vsako sredo od 12. do 13. ure. Tedaj se lahko dogovorite z zdravnikom za morebitno testiranje. Kdor želi, lahko ostane anonimen.

☎ - (066) 22-248 je telefon društva Svit v Kopru, ki ga lahko pokličete vsi, ki potrebujete nasvet ali pomoč v zvezi z aidsom.

Vsi, ki se ukvarjajo s pomočjo ljudem v stiski prek telefona in bi želeli, da objavimo njihove naslove in številke, lahko informacije o svoji dejavnosti pošljejo na uredništvo Republike s pripisom »za rubriko V stiski«. Naslove in telefonske številke bomo objavili brezplačno.

NASVET PSIHOLOGA

Demenca narašča

Petintridesetletni G., ki je preživel hudo prometno nesrečo, se je po dveh mesecih vrnil iz bolnice. Žena je vznemirjena, saj so jo opozorili, da kaže znake lahke demence. Prepričana je, da diagnoza ni ustrezna in prosi za nekoliko podrobnejšo opredelitev diagnoze oziroma pojma demenca; prosi tudi za nasvet, kako naj ravna z možem.

S poimenovanjem »demenca« označujemo hud upad inteligentnostnih sposobnosti in hudo osebnostno spremenjenost, ki povzročita spremembe v vedenju, v medosebnih (vključno družinskih) odnosih in spremembe v socialnem (vključno poklicnem) funkcioniranju. Delež dementnih v populaciji narašča.

Dr. Jože Lokar v zapisu o demenci svetuje, da je treba človeka z rahlo demenco spodbujati, da čimbolj skrbi zase in za druge, da je duševno in telesno aktiven. Splošnih smernic za svetovalne in druge ukrepe pri ljudeh, ki skrbijo za dementne, ni mogoče podati, ker je treba vselej skrbno upoštevati individualne različnosti. Vsekakor ni ustrezno, da se kakorkoli zmanjšuje njihova zavzetost in skrb za dementnega. Kadar pa zaradi te zavzetosti in skrbi za dementnega preveč zanemarjajo ostale družinske člane, pa je treba temeljito razmisliti, če tako ravnanje ne utegne povzročiti še hujših medosebnih in družinskih težav.

Lahka demenca onesposobija ljudi za zahtevnejše poklicno delo. Človek pa je še sposoben skrbeti sam zase in zmore preprosta vsakdanja opravila, ki jih zna že od prej, ne zmore pa se naučiti novih. Mnogi imajo razne čustvene motnje, pri mnogih nastanejo ali se okrepijo nekatere osebnostne posebnosti, možna so tudi nerealna tolmačenja realnih dogajanj. Pomembno, vendar na zelo različne načine, se spremenijo odnosi z ljudmi in splošne socialne aktivnosti. Človek z lažjo demenco potrebuje veliko spodbud, zlasti s strani ljudi, na katere je navezan in jim zaupa. Hkrati pa poskušamo preprečevati, da ne bi sprožal medosebnih sporov in drugih socialnih zapletov. Razpravljanje o vzrokih in jakosti možganske okvare, ki povzroči demenco, je še najmanj učinkovito. Bistvo pomoči je usmeritev k razbremenitvi njihovih subjektivnih tegob in stisk in omilitvi medosebnih in drugih socialnih nevšečnosti.

Duševne motnje, kamor sodi tudi demenca, se neredo sicer zelo spreminjajo, vendar velja ocena, da je pri vsaj treh četrtinah ljudi taka okvara kronična oziroma trajna. Nasvet, naj gre tak človek po pomoč k psihiatru, je zelo dvomljive vrednosti, marsikdaj pa celo nedopustna »psihiatrizacija« takih zdravstvenih problemov. Dejstvo, da vsaj nekateri bolniki dejansko potrebujejo psihiatrično pomoč, ne sme zamegliti drugega dejstva, da naj jih k psihiatru usmerjajo samo njihovi zdravniki, meni dr. Lokar.

Vabilo k sodelovanju

Strokovni sodelavci naše rubrike bodo poskušali odgovarjati tudi na vaša vprašanja, ki jih lahko pošljete na naslov: **Uredništvo časopisa Republika, za rubriko V stiski, 61000 Ljubljana, Slovenska 54. Ur.**

Rubriko je pripravila Katarina Lavš

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

257	AMER. KNJIŽEVNIK	FR. FILM. IGRALEC	IT. PEVKA PIZZI	EVICA	SRBOHRV. M. IME	DOLOČBA ZA RAVNANJE	INDIJSKO MESTO	SODOBNI AMER. PISEC	SNOV V VEZIV. TKIVU	SL. POLIT. STRANKA	DONNA SUMMER	AKVARIJ. RASTLINA	TURSKO LJUDSTVO	GEORG TRAKL	HUDA JEZA	AVTOR: LUKA PIBER	DELO JACKA LONDONA	SIN IZAKA IN REBEKE	ŠORLI IVO	CITROENOV AVTO	SL. FILOLOG	TRAVA DRUGE KOSNJE
SEDANJI PAPEŽ																PRIPRAVA ZA MEŠANJE						
ANGL. PISATELJ																ORIENTAL. IZRAZ / OTROŠKA BOLEZEN						
ST. GRŠ. MESTO V MALI AZIJI											SREBRO / STANE ŽAGAR			MOJZES. KNJIGE / SL. IGR. (IVO)					KRAJ PRI OPATIJI / ŽUŽELKA			
AFRIŠKI VELETOK				PREDUJEM						OBRED SNUBLJENJA / ATIŠKI JUNAK										ALEŠ VALIČ / ZVEZDA V ORLU		
REKA V BIHAČU				NIKELJ			KNJIŽNA POLICA / OSTIJA								LUDOLF. ŠTEVILO / ZAČIMBA			VETER / ZIMBAB. POLITIK (JASHUA)				
PLANIN DRUŠTVO			OSTER GLAS PIŠČALI	PTICA UJEDA	MOŠKI, KI ZDRAVO MISLI						MESTO V OHIU (ZDA)											FR. FILMSKI KOMIK (JACQUES)
SKLADIŠČE					ŠPAN. POLITIK (PEDRO) / MIRANDA						SL. FILOZOF (ANDREJ)	LUČAJ	GERM. BOGOVI	TELIČEK					STAR SLOVAN			
NEKDANJI EVROPSKI NAROD						TOMAŽ TERČEK / KILO-VOLT			RUS. DRŽ. ZBOR / ŽVAN ANDREJ					MED-VEDEK / JOSIP SITAR				ŽENSKO IME / JADRAN. OTOK			
PESNIK VESEL (JOVAN)								ŽELEZNI PREDMETI								DEŽELA, KI JO VODI EMIR						
TUJEK V KAMNINI								DRAG KAMEN								DEL JEDILN. PRIBORA				RAFKO IRGOLIČ		

Katera pot je prava?

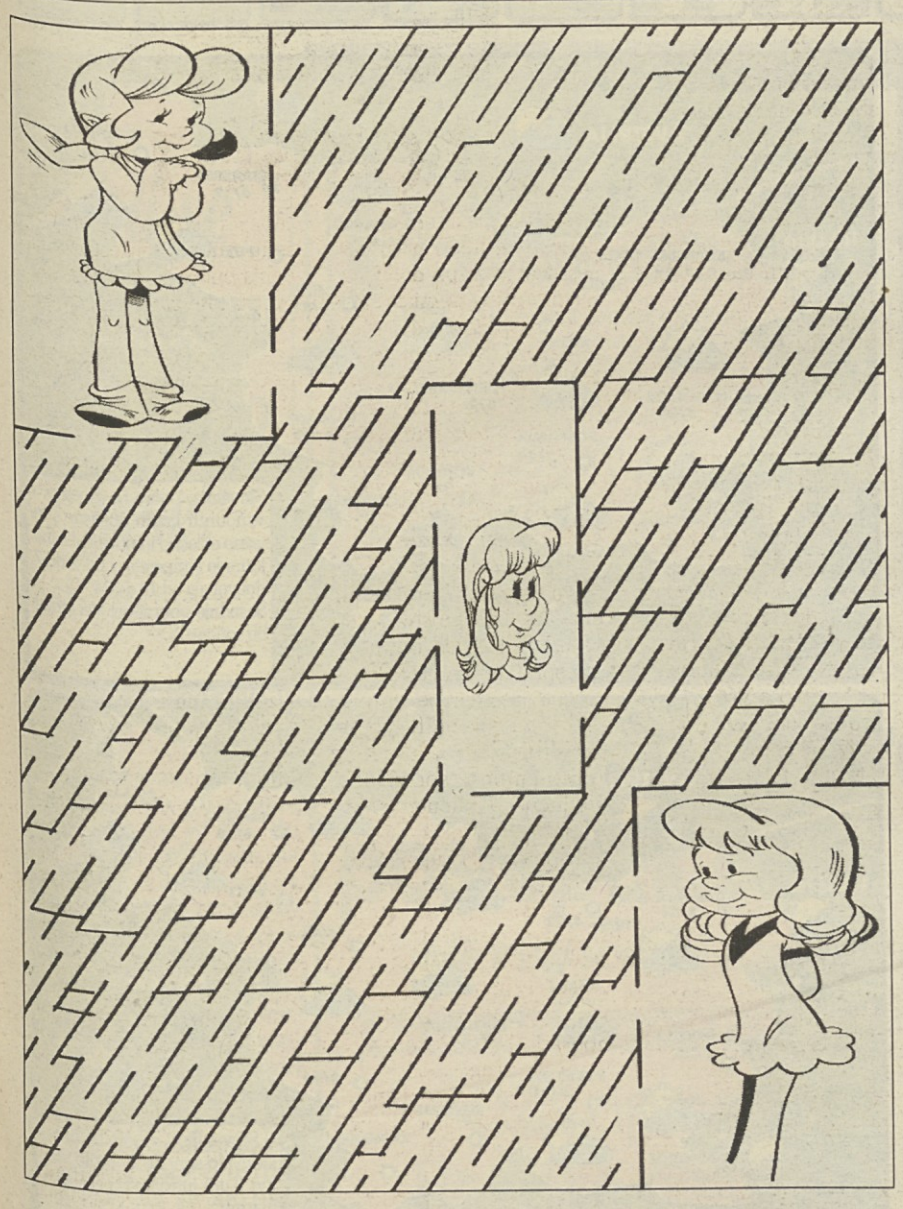

ŠAH

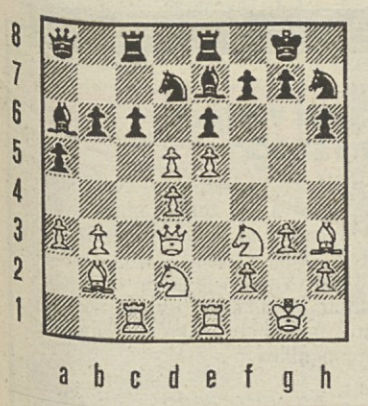

Gostiša - Huss / Bukfurd 1995

Črni ima zelo utesnjeno pozicijo in slovenski prvak Gostiša bi po odgovoru črnega 1...cd5 iz igre izločil črno damo na polju a8 s potezo 2.Lf1! Zato se je črni pred menjavo v središču odločil za napad na belo damo. Toda odgovor belega je bil presenetljiv in učinkovit!

Rešitev naloge

S potezo 1.de6!! je Gostiša ponudil žrtev dame za aktivno igro in napad belih figur. Črnemu je zagotovo začelo hitreje biti srce, ko je vzel belo damo in se vdal v mlin belih kombinacij!

1...Ld3: 2.ef7+! Poanta kombinacije! Slabše je 2.ed7. 2...Kf8 3.fe8D+ Ke8:

4.Te3! La6 5.Se4 Td8 6.Lf5 Sg5 7.Sfg5: hg5 8.Lg6+ Kf8 9.Tf3+ Kg8

10.Lf7+ Kh7 11.g4! in črni se je upiral še deset potez, nakar se je vdal!

Silvo Kovač

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. blazinjak, 5. reka pozabljenja v grški mitologiji (ena od pisav), 9. ime albanskega pesnika s Kosova Mekulija, 10. najmanjši delec kemijskega elementa, 11. ime italijanskega zunanjega ministra Andreatte, 13. junak TV serije o bitju iz vesolja, 14. slovenski gledališki režiser (Igor), 15. sinjska viteška igra, 17. avtomobilska oznaka Lecceja, 18. nekdanji finski atlet (Paavo), 20. največji sesalec, 21. nadležna žuželka, 22. kubanski narodni junak (Jose), 24. konec polotoka, 25. znamenje živalskega kroga, 26. ime ameriškega jazz glasbenika Davisa, 28. letovišče v Belgiji, 31. sredstvo za omrtvičenje centralnega živčnega sistema, 33. spodnje okončine, 34. francoski filmski igralec (Jacques), 35. ime slovenskega pripovednika in politika Tavčarja, 36. grška protifašistična vojaška organizacija med drugo svetovno vojno.

Navpično:

1. ščinkavec, 2. dalmatinska tovorna žival, 3. vrsta trobente, 4. ime slovenskega kantavtorja Smolarja, 5. grška mitološka pošast, 6. nravoslovec, 7. pohorska kamnina, 8. krilati dečki, spremljevalci rimske boginje ljubezni Venere, 12. srednjeveški učenjak, ki se je ukvarjal z alkimijo, 16. okrajšava za lumen, 18. Vikingi, 19. angleški filmski igralec (Peter), 20. tenko, brušeno steklo, 23. prvi črki abecede, 25. mesto severno od Prespanskega jezera v Makedoniji, 27. položaj, 29. sladko pecivo iz krhkega testa in sadja, 30. Galatejin ljubimec v grški mitologiji, 32. figura pri četvorki.

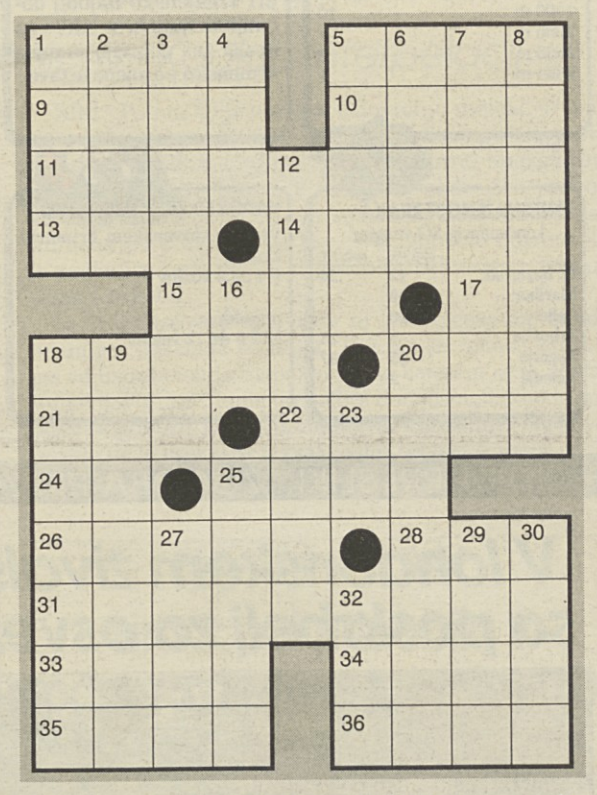

REŠITEV

Vodoravno: zofa, Leta, Esad, atom, Benjamino, Alf, Likar, alka, LE, Nurmi, kit, osa, Martt, rt, Riki, Miles, Spa, anestetik, noge, Tati, Ivan, ELAS.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Pomemben datum se nezadržno bliža, vi pa se še niste odločili, kako ga boste preživeli. Najbolje je, da nanj pozabite, pa bo minil lepše kot s stotimi paradami.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Z otročjo lahkoto boste nadoknadili zamujeno ter poskrbeli, da boste v proste dni stopili neobremenjeni s tečnimi službenimi zadevami. Uživali boste v dvoje.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Bližina občudovalca vam bo tako zelo godila, da boste pozabili na obljubo, ki ste jo dali tistemu, ki ga občujete vi. Ker gre za isto osebo, bo zmeda popolna.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Ne boste se več tako navduševali nad najnovejšo bližnjico k bogastvu, kajti jasno vam bo, da je podobna pridobivanju jedrske energije: stane več kot prinaša.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Danes boste poskrbeli za temeljito psihično sprostitev, jutri pa si boste privoščili še telesno. Nedelja je pravi dan za sprostitev obojega hkrati, zato si je ne uničite.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Sprva se boste občudovalcu nespretno izogibali, nato boste dopustili, da vas občuduje od blizu; ko bo čar bližine zbledel, pa se boste začeli igrivo izmikati.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Kljub vsem možnim posledicam se boste odločili za hišno revolucijo. Zadnji čas je, da pometete z navlako preteklosti in pospešite k lepši prihodnosti.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Bistri um vam bo zatrjeval, da imate še veliko časa, medtem se bo srcu mudilo, kakor da je poslednji dan. Če se ne boste mogli odločiti, vrzite kovanec.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Obnovili boste zveze s starimi prijatelji in z grenkobo spoznali, da se niso prav nič spremenili. Ne čudite se torej, če vaše spremembe ne bodo niti opazili.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Srečali boste nekoga, ki ga bo krasila večja domislijia od vaše. Ne tekmujte z njim; spoprimite se s svojo otročjo naravo in odpravite njene slabe plati.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Verjeli ste, da je vzrok za občutek revščine bogatih v polprazni denarnici, danes boste spoznali, da je zaradi polpraznega srca. Vi ste v občutni prednosti.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Končno boste našli izhod iz dolgoletne zagate. Odprli boste vrata svoje duše in izlili njeno vsebino v ušesa razumevajočega poslušalca. Nato se vam bo odprl še on.

AFRIKA

V razgretih savanah vzhodne Afrike (2)

Na obrobju pločniki izginejo, ulice se zožajo, stavbe se znižajo in ostarijo, limuzine zamenjajo obtolčeni japonski avtomobili, ki so že zdavnaj iz mode, kovčke in kravate pa ponošene obleke. Hotelska stopnišča so ozka, na oknih pa so rešetke in stare potrgane mreže proti komarjem. Če hočeš na postelji tudi posteljnino, potem moraš v kak drug, malo manj cenen hotel.

Marjana so že prvi dan na natrpanem mestnem avtobusu poskušali olajšati za dokumente in denar, meni pa so pri menjavi na črno hoteli podtakniti kup brezvrednega papirja. Res! Vse je bilo preveč domače. Samo da brez večjih izgub preživiva prvih nekaj dni, potem pa bo vsekakor bolje! In s preveč prtljage čim dlje od prevelikih mest!

Takoj ko sva uredila formalnosti v zvezi z najinim prihodom, sva pograbila vreče in vrečice, in že sva se peljala na jug, v Tanzanijo. Vožnja z lokalnimi prevoznimi sredstvi je v večini primerov vse prej kot prijetna in že zdavnaj sem doumel, da si takšnega načina potovanja nikakor ne želim. Kadar je človek omejen s časom, ki lahko pomeni tudi denar, se jih mora kljub temu posluževati, pa naj mu je to všeč ali ne.

Skozi neskončne razgrete planjave so nas spremljale žirafe na dolgih tankih nogah. Radovedno so stegovale dolge vratove prek ploščatih krošenj redkega nizkega drevja, mi pa smo kar drveli mimo. V daljavi je ogromen noj stresal svoje perje in oral z glavo po sipki razsušeni zemlji, mi pa smo še vedno drveli mimo. Avtomobilska stekla so bila z vseh strani zadelana s prtljago, ki mi je ves čas lezla za vrat in me tiščala k tlom, in še vedno smo peljali dalje.

K vragu s takšnim potovanjem! Ko se tale pločevina ustavi, če se sploh kdaj bo, bova sestavila svoji kolesi in odvisna bova le še od lastne volje.

Med divje živali v krater Ngorongoro

Nad glavno ulico je visel oblak težkega rdečega prahu, ki se je dvigoval izpod koles številnih terenskih vozil, drvečih po razsušeni ozki cesti skozi vas. Pod veliko tablo z oguljenim napisom Caltex so se med kupi zelenih banan skrivali stolpi bencinske črpalke, kjer so najeti šoferji polnili rezervoarje svojih avtomobilov - za dolgo pot skozi nenaseljena območja. Sadje na preprostih stojnicah, napravljenih iz bambusovih palic, je bilo kljub zgodnji uri že prekrito z debelo plastjo rdeče nesnage. Za prebivalce vasi Mto Wa Mbu je prah od jutra do večera v sušnih mesecih tako običajna stvar kot sonce, ki vzide vsako jutro. Njihova vas namreč leži ob cesti, ki iz osrednjega dela države vodi mimo kraterja Ngorongoro v najznamenitejši tanzanijski narodni park Serengeti, od tam pa prek državne meje v kenijski živalski rezervat Masai Mara.

S kolesom prek izsušene afriške savane (Foto: Janko Jazbinšek)

Pred leseno kočo, skrito za vrsto bananinih dreves, so se v velikem kotlu nad ognjem kuhale bogve kakšne dobrote. Prva stvar, na katero sem pomislil, je bila, da iz kože belcev, ki se po naključju ustavijo v njihovi vasi, kuhajo milo... Pa ni bilo tako! Joseph, temnopolti kuhar, ki je skrbel za udobje naših razneženih želodcev, je na preprosto mizo v senco pod gostim listjem marakuje prinašal dobrote, ob katerih bi si tudi bogovi obliznili prste. To je bilo nekaj povsem drugačnega od jedi, ki sva jih naročala v beznicah na obrobju Nairobija. Nekoč sva naročila jed, ki jo imenujejo »mbuzi«, ker je bila precej podobna naši cvetači. Vendar je bila to drobovina neke živali, ogabno zelene barve.

Se nadaljuje

Janko Jazbinšek

VREME IN ZANIMIVOSTI

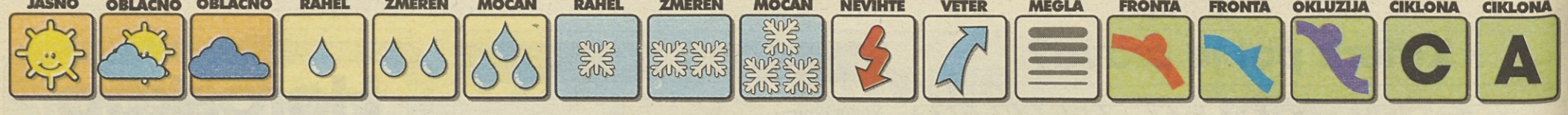

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega pritiska. K nam priteka od severa nekoliko toplejši in prehodno bolj vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DANES

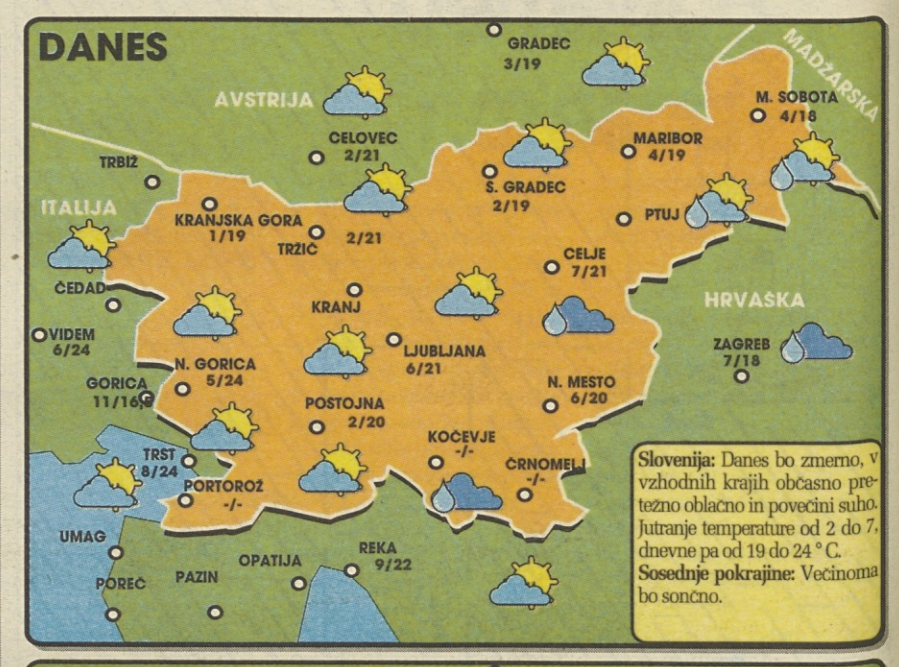

Slovenija: Danes bo zmerno, v vzhodnih krajih občasno pretežno oblačno in povečini suho. Jutranje temperature od 2 do 7, dnevne pa od 19 do 24 °C.
Sosednje pokrajine: Večinoma bo sončno.

JUTRI

V Sloveniji: V soboto bo prevladovalo sončno in toplo vreme. Tudi jutro ne bo več tako hladno.
Obeti: V nedeljo bo sončno in toplo.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.44. in zašlo ob 20.15. Dan bo dolg 14 ur in 31 minut. Luna bo vzšla ob 10.0. in zašla ob 0.16.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C
Mura	10,3
Sava (Radovljica)	7,0
Sora	10,5
Ljubljanica	11,9
Savinja	12,2
Vipava	9,1
Jadransko morje (Koper)	12,4

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	20
1000 m	16
1500 m	10
2000 m	7
2500 m	4
2864 m	1

BIOPROGNOZA

Vreme bo na počutje večine ljudi vplivalo ugodno, le pri vremensko najbolj občutljivih ljudeh, se lahko za krajši čas pojavijo manjše vrmensko pogojene težave.

PLIMOVANJE

Danes: ob 7.10 najnižje -38 cm, ob 14.27 16 cm, ob 19.06 najnižje 3 cm, ob 00.19 najvišje 20 cm.

Jutri: ob 7.59 najnižje -31 cm, ob 16.02 najvišje 17 cm, ob 21.30 najvišje 6 cm.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Ribnisko Pohorje	do 25
Krvavec	do 50
Vogel	do 50
Kanin	do 75
Rogla	30 do 75

ONESNAŽENOST ZRAKA

koncentracija SO_2 v mg/m³

	povp. 4-05	maks. 3-05
Lj. Bežigrad	12	24
Maribor	16	-
Celje	20	-
Trbovlje	3	23
Zagorje	25	297
Velenje	2	-

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju zjutraj:
E 4 do 8 vozlov

popoldne:
NW 6 do 12 vozlov

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Mehiški turizem hoče igralnice

CIUDAD DE MEXICO - Mehiški turistični delavci že nekaj tednov zahtevajo od zvezne vlade, naj dovoli ustanovitev igralnic po zgledu Las Vegasa, Montecarla in Sanrema. Alfredo Tinajero, predsednik mehiškega združenja hotelirjev, je povedal, da so notranjemu zveznemu ministrstvu že predložili načrt z začetnim kapitalom 10 milijonov dolarjev, s katerimi bi ustanovili dve igralnici. Prva naj bi bila v Loretu (mehiška Kalifornija), druga pa v Ixtapi (120 kilometrov južno od Acapulca). Za igralnico v karibskem Cancunu se zavzema tudi Mario Villanueva Madrid, guverner zvezne države Quintana Roo.

Mehiška zveza vlada se še ni izjasnila, ker bi morala spremeniti 73. člen ustave, ki prepoveduje hazardne igre. Odprtju igralnic nasprotujejo tudi različni intelektualni krožki in združenja mehiških družin, ker se bojijo, da bi uzakonitev hazardnih iger povečala kriminal in bi olajšala pranje v trgovini z mamili pridobljenega denarja. Zagovorniki igralnic pa navajajo, da bi odprtje casinojev omililo brezposelnost in povečalo priliv tuje valute.

V londonskem živalskem vrtu so poskrbeli za osvežitev Azize

Pri 25° Celzija so v Londonu poskrbeli za osvežitev 12-letne slonice Azize (Telefoto AP)

81-letnik je romal v zapor, ker ni odstranil snega

MIDDLESEX BOROUGH (NEW JERSEY) - Neki sodnik v New Jerseyju je na dva dni zapora obsodil 81-letnega Josepha Vereblyja, ker ni hotel plačati 42 dolarjev kazni, ki je predvidena za vse tiste, ki ne očistijo snega pred svojo hišo. Varebly je po prestani kazni povedal, da bo prihodjo zimo storil isto, saj še vedno plačuje kup davkov, tako da bi lahko občina sama poskrbela za čiščenje pločnikov.

S prepovedjo postanka naj bi omilili prostitucijo

FIRENCE - Župan iz Sante Maria a Monte pri Pizi je uvedel prepoved postanka za vsa vozila na najbolj vročem odseku pokrajinske ceste, kjer svoje storitve ponujajo nigerijske in vzhodoevropske prostitutke. To je zadnji poskus občine, da bi izgnala prostitutke.

V zaporih delijo marihuano

OTTAWA - Kanadski opozicijski poslanec Bernard St-Laurent je zahteval od pravosodnega ministra, naj pove, kdo dobavlja zaporom marihuano, ki jo delijo v kanadskih ječah zaprtim pripadnikom mističnega gibanja rastafari. Minister je vse zanikal, izčrpnejša pojasnila pa bo dal, ko bo poslanec povedal, kaj je kadil, preden je zastavil tako vprašanje...

Na Mississipiju tokrat zmagal parnik The Belle of Louisville

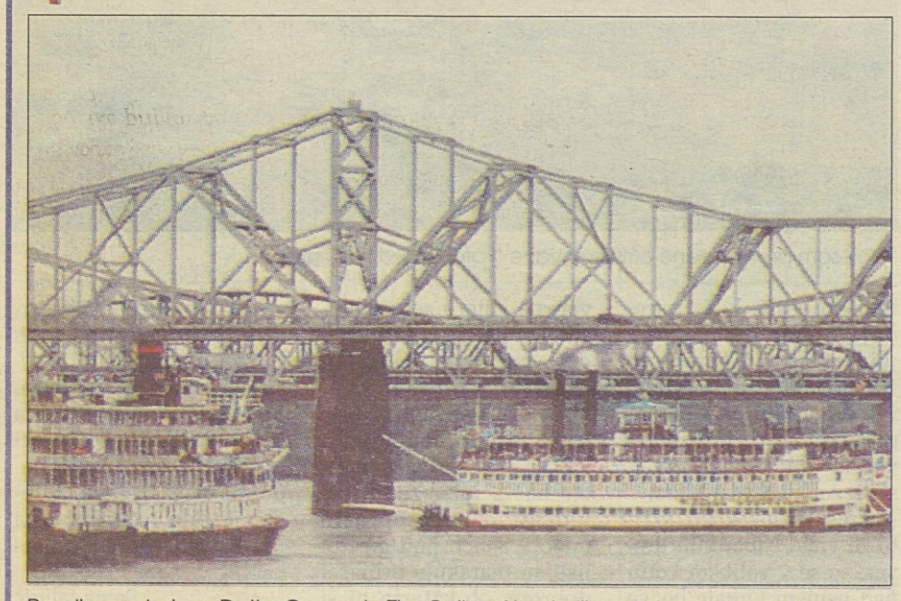

Parnika na kolesa Delta Queen in The Belle of Louisville pred začetkom dirke (AP)

Claudia ne sme jesti, poljublja pa se lahko

LONDON - Kaj vse morajo potrpeti svetovno znane manekenke in igralke zaradi reklamnih pogodb.

Tako je londonska igralka Liz Hurley povedala, da nemška manekenka Claudia Schiffer ne sme jesti v javnosti, ker ji to prepoveduje pogodba s transnacionalno kozmetično družbo Revlon, za katero Schifferjeva reklamira kozmetične proizvode.

Hurleyjeva je to povedala med nekim televizijskim intervjujem, med katerim je potožila, da se ne sme pojaviti gola na televiziji, ker ji tega ne dovoljuje pogodba s kozmetično družbo Estee Lauder.

Kljub temu pa je Hurleyjeva še kar zadovoljna s svojo klavzulo, ker se hrani »kot pujsek« in bi le s težavo pristala na prepoved, ki je prizadela Schifferjevo. Lepi Claudii pa je dovoljeno, da se poljublja, ker to ne škodi njenemu reklamnemu imidžu.

Monaški princAlbert je torej lahko kar zadovoljen, ker se za poljub lepe Schifferjeve (na sliki AP) ne bo oddolžil s povabilom na kosilo.